

Biblioteca

Revistă de bibliologie și știința informării

75 ani 1948-2023

1 / 2023

EDITORIAL

Revista *Biblioteca* și biblioteconomia românească
Mircea Regneală p. 1

Revista *Biblioteca* - Gânduri la ceas aniversar - 75 de ani

**Corina Ciuraru / Nicoleta Marinescu / Vera Osoianu /
Elena Tîrziman / Silviu-Constantin Nedelcu / Victor
Petrescu** p. 5

REPERE PROFESIONALE. METODOLOGIE

Bătălia mediilor: hârtie, *e-book*, *a-book*
Oana Mercheș p. 13
Rolul donațiilor în fondurile locale de patrimoniu ale
bibliotecilor publice
Cristina Baciu p. 16
Donațiile: de la colecțiile de carte la cărțile de colecție
Nicoleta Duca p. 19

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Carte și bibliotecă pe teritoriul județului Mureș în perioada
1914-1944
Anamaria Helgiu p. 23
Remarcabilul pictor piteștean, Costin Petrescu și albumul
său, aflat în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene
„Dinicu Golescu” Argeș - omagiu la 151 de ani de la
nașterea pictorului
Gabriela Tomescu p. 27
Măiestria lui Ciprian Porumbescu în slujba
marilor idei ale timpului său
Raluca Bucinschi p. 29
Școala Altfel la Bibliotecă
Adrian Nicolae Coman p. 33

PATRIMONIU

Ziarul umoristic *Ciocârlia zeflemistă* (1890-1894, 1896)
Silviu-Constantin Nedelcu p. 35

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Biblioteca Binhai din Tianjin (China)
Raluca Man p. 41

GALAXIA GUTENBERG

Foaia oficială românească - expoziție de
reproduceri fotografice
Iuliana Elisabeta Ciucă p. 44
In Memoriam: academicianul Eugen Simion
Cristina Baciu p. 46
Biblioteca de altădată:
De vorbă cu doamna Elena Tomescu - interviu
Carmen Neacșu p. 48
Recenzie: Arhim. Chițulescu, Policarp. *Cartea slavă din
Biblioteca Sfântului Sinod - secolele XVI-XVIII, 2020*
Olimpia Mitric p. 51
Recenzie: *Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei:
Ms. rom. 1790 de la Biblioteca Academiei Române, 2021.-
3 volume*
Olimpia Mitric p. 53

COLEGIUL EDITORIAL:

COMITET ȘTIINȚIFIC

prof. univ. dr. DOINA BANCIU
prof. univ. dr. AGNES ERICH
lect. univ. dr. MARIA MICLE
ELENA PINTILEI
conf. univ. dr. CRISTINA POPESCU
prof. univ. dr. ANGELA REPANOVICI
prof. univ. dr. ELENA TÎRZIMAN
acad. FLORIN FILIP
prof. univ. dr. ZANFIR ILIE
prof. univ. dr. MIRCEA REGNEALĂ
dr. OCTAVIAN MIHAIL SACHELARIE

COLEGIU CONSULTATIV

EUGENIA BEJAN
dr. ADRIANA-ELENA BORUNĂ
NICOLETA MARINESCU
dr. FLORICA-ELISABETA NUȚIU-VULCĂNESCU
VERA OSOIANU
dr. CARMEN-LEOCADIA PESANTEZ POZO
prof. univ. dr. hab. NELLY ȚURCAN
dr. ing. MIHAELA VOINICU
lect. univ. dr. ROBERT CORAVU
lect. univ. dr. CONSTANTIN ITTU

COLECTIV REDACȚIONAL

coordonator: dr. RALUCA MAN
tehnoredactare computerizată: FLORIN NISTOR
distribuție: ALEXANDRINA GABOR

Adresa: B-dul Unirii, nr. 22, București,
cod poștal 030833, OP 4, sector 3,
telefon: 021.3142434/1075,
e-mail: raluca.man@bibnat.ro
sanda.gabor@bibnat.ro (a se vedea coperta III)

*Responsabilitatea pentru conținutul articolelor
aparține autorilor.*

Revista *Biblioteca* și biblioteconomia românească

Prof. univ. emerit Mircea REGNEALĂ

email: m_regneala@yahoo.com

Nu mi-am imaginat că *Biblioteca*, revista de bază a atâtor generații de bibliotecari, împlinește anul acesta trei sferturi de veac, apropiat de speranța de viață a unui român. Cine cunoaște cât de cât istoria biblioteconomiei românești, știe că această revistă are o importanță deosebită pentru bibliotecarii români, contribuind la edificarea unei profesii - profesia de bibliotecar în România - așa cum o cunoaștem astăzi, cu bune și cu rele.

O scurtă privire asupra profesiei noastre ne face să reflectăm mai bine asupra meseriei de bibliotecar. Dacă până la începutul secolului al XIX-lea, bibliotecarii erau asimilați cu savanții, odată cu apariția și extinderea producției editoriale și a bibliotecilor cu acces public, bibliotecarii sunt priviți cu totul altfel, din oameni de știință, scriitori și savanți de renume, au devenit simpli funcționari - mentalitate care se regăsește, din păcate, și în societatea românească de astăzi, când toți cei care lucrează în bibliotecă sunt doar bibliotecari, fără nicio ierarhie titulară. Profesorul englez Douglas John Foskett, într-o lucrare din 1984, *Pathways for communication: books and libraries in the information age*, analizând fenomenul, vorbește de alienarea bibliotecarului contemporan în condițiile în care acesta nu-și mai cunoaște bine colecțiile sale și din acest motiv, consideră el, și-a fi pierdut statutul conferit de tradiție. Subiect de reflecție. La noi lucrurile sunt mai grave ca oriunde. Dacă în țările cu tradiție biblioteconomică există totuși anumite ierarhizări - bibliotecar este persoana care face muncă de creație, ceilalți care fac mai mult sau mai puțin activități repetitive, cu studii adesea de nivel liceal, cum sunt cei de la împrumut, de exemplu, poartă diferite denumiri, cum ar fi subbibliotecar, sau pur și simplu lucrător în bibliotecă (la noi, prin tradiție, în marile biblioteci, cei care servesc cărți din depozite se numesc mânăuitori, iar cei care au în grijă depozitele de publicații, depozitari, oficial însă sunt bibliotecari). Un alt subiect de reflecție. În Statele Unite, de exemplu, directorul celei mai mari biblioteci din lume, deținătoare a nu mai puțin de 173 de milioane unități de înregistrare, Library of Congress, continuă a fi numit *Librarian*. Așa se numea James H. Billington, care a fost numit la conducerea bibliotecii de președintele Ronald Reagan, în 1987 și aprobat de senat, practică ce datează din anul 1800, de la înființarea bibliotecii și se continuă și în prezent. Aceasta spune multe lucruri despre onoarea de a fi bibliotecar. I-am fost oaspete, când avea 82 de ani, în anul 2011, și a rămas în acest post timp de 26 de ani, până în 2015. Fac această remarcă pentru a se face comparația cu situația de la noi când oameni cu experiență vastă în spate și forță de muncă sunt înlăturați din funcție numai că au împlinit o anumită vârstă. Nu e vorba aici de un argument *pro domo*! La fel stau lucrurile în Franța și Marea Britanie, spre a ne opri numai la aceste exemple. Întorcându-ne în România, unde comunismul ne-a uniformizat, toți suntem bibliotecari. Nu există nicio departajare statutară între bibliotecarul care

lucrează în cea mai umilă bibliotecă comunală și bibliotecarul din Biblioteca Națională, de exemplu (nu există ierarhizări, din contră, bibliotecarul comunal poate, din punct de vedere salarial, câștiga mai mult decât bibliotecarul din cea mai importantă bibliotecă a țării, dacă intră în grațiile primarului și în anumite grile). A cui este vina? A noastră, a bibliotecarilor care nu am știut și nu știm cum să ne evaluăm și să ne impunem în societate.

Nu intenționez în acest moment aniversar să mă lansez în critici la adresa sistemului nostru de bibliotecă - dacă putem vorbi de un asemenea sistem în practică. Astăzi serbăm revista *Biblioteca* la împlinirea vârstei de 75 de ani. Puține publicații periodice în cultura noastră au reușit să supraviețuiască o perioadă atât de îndelungată. Este o publicație care a avut un rol extrem de important în viața biblioteconomiei românești, cu toate avatarurile prin care a trecut. Veți putea spune că 75 de ani nu este o perioadă prea lungă. De altfel, însăși biblioteconomia, definită de ISO, ca domeniul care se ocupă cu *organizarea, gestionarea și legislația de bibliotecă* nu are o istorie îndelungată. Deși prima lucrare de biblioteconomie, *Advis pour dresser une bibliothèque*, a apărut în 1627, scrisă de Gabriel Naudé, în care se definesc principiile biblioteconomice, valabile și astăzi, carte care s-a bucurat de un succes enorm în epocă, publicându-se în scurt timp numeroase ediții, biblioteconomia ca știință distinctă a apărut abia spre sfârșitul secolului al XIX-lea, după înființarea asociațiilor profesionale (ALA, în SUA în 1876 și LA, în Marea Britanie în 1877) și a învățământului de specialitate (1887 la Columbia College - School of Library Economy). Așadar, numai după 1900 putem vorbi cu adevărat de profesia de bibliotecar.

Să nu uităm, de asemenea, că primul dicționar de specialitate, cu un număr de numai 2.500 de termeni, *Vocabularium Bibliothecarii*, a apărut abia în 1953, în limbile engleză, franceză și germană, editat de UNESCO, sub coordonarea englezului Anthony Thomson.

La noi, despre *știința bibliotecii*, cum este denumită astăzi biblioteconomia în limba engleză - termen pe care ar trebui să-l preluăm și noi -, s-a vorbit în mod științific abia în primele decenii ale secolului al XX-lea. La 15 iulie 1925 a luat ființă la București, după modelul oferit de École des Chartes din Paris, Școala Superioară de Arhivistică și Paleografie, în programul căreia se găseau cursuri de discipline ale cărții și bibliotecii: bibliologie (istoria cărții), biblioteconomie (organizarea și legislația bibliotecilor) și bibliografie (identificarea și descrierea documentelor). Cursul a fost încredințat lui Al. Sadi Ionescu, colaborator apropiat al lui Ioan Bianu, francez naturalizat la noi, om de mare cultură. Abia în 1932 se înființează învățământul biblioteconomic de nivel universitar prin docențe în bibliologie și bibliotecă - conform regulamentului învățământului superior - la facultățile de litere din București și Cluj. Aceste docențe devin în 1938 conferințe și în 1942,

beneficiază de seminar și bibliotecă proprie. Organizarea acestei forme de învățământ a fost încredințată la București lui Nicolae Georgescu-Tistu, iar la Cluj lui Ioachim Crăciun. Ambii profesori aveau studii temeinice făcute în străinătate, la renumite școli de profil ale epocii, între care École des Chartes din Paris și Institutul Internațional de Bibliografie din Bruxelles, în care domina figura lui Paul Otlet. Deși cei doi profesori au urmat aproximativ aceeași direcție universitară, cei mai mulți cercetători consideră că adevăratul întemeietor al învățământului biblioteconomic universitar românesc este N. Georgescu-Tistu, datorită activității mult mai complexe legate de bibliotecă decât Ioachim Crăciun, care s-a ocupat mai mult de bibliografie¹, domeniu complet diferit de biblioteconomie.

Dezvoltarea domeniului a determinat și apariția primelor asociații ale bibliotecarilor. În 1919, din inițiativa doctorului C. Angelescu și a lui Nicolae Iorga ia naștere Asociația Bibliotecilor Publice din România și președinte este ales marele nostru istoric și animator cultural, Nicolae Iorga. Asociația și-a propus să sprijine refacerea bibliotecilor distruse de război și înființarea de noi biblioteci. Din lipsă de resurse financiare, asociația și-a încetat după câțiva ani activitatea. Importanța acestei prime asociații rezidă în atragerea atenției autorităților și intelectualității românești asupra rolului bibliotecilor în societate, în ridicarea nivelului cultural al maselor prin lectură. În 1924, se înființează Asociația Bibliotecarilor din România, al cărei președinte nu putea fi altul decât directorul Bibliotecii Academiei, Ioan Bianu. Asociația și-a propus din capul locului să fie o asociație de elită, în care formalitățile de primire erau asemănătoare cu cele ale țărilor cu tradiție biblioteconomică. Putea deveni membru doar acea persoană „a cărei activitate era recunoscută de trei membri ai asociației” și care recomandau persoana respectivă pentru calitățile ei profesionale și științifice. Curajoasă inițiativă, bazată pe o nouă generație de tineri bibliotecari cu studii în școli din străinătate și pasiunea muncii.

Dar să urmărim firul subiectului nostru. Perioada interbelică a fost o perioadă propice dezvoltării științelor bibliologice. Reviste de bibliologie sau apropiate cărții încep să fie prezente în publicistica românească. Apare, în 1923, *Buletinul cărții*, în care Emanuel Bucuța și Perpessicius vorbesc despre rolul și importanța bibliotecilor și bibliotecarilor din România, despre rolul asociațiilor profesionale în formarea profesională de bază. Nu trebuie să trecem cu vederea că N. Georgescu-Tistu a editat în 1943 revista *Scriptum: buletin bibliologic*, revista de bibliologie cea mai valoroasă din această perioadă, model de periodic de specialitate, organ al Seminarului de Bibliologie al Facultății de Filosofie și Litere a Universității din București, în care au publicat valoroși bibliologi români, care își vor continua activitatea și în perioada comunistă: Dan Simonescu, Dumitru Muster, Mircea Tomescu, ing. D. Drăgulănescu. Revista, de dimensiunile unei cărți (298p.), a avut chiar o deschidere internațională prin publicarea, în limba germană, a studiului lui Adolf Jurgens, intitulat *Das Deutsche Bibliothekswesen*. Din păcate, din această revistă nu a apărut decât un număr, referitor la anul 1943.

Problema cea mai gravă din acea perioadă - ca și astăzi - era legată de formarea profesională. Institutul Social Român al lui Dimitrie Gusti s-a implicat și în această importantă problemă legată de formarea bibliotecarilor din mediul rural - unul din punctele importante care putea sprijini ridicarea intelectuală a satului românesc. Aproape 600 de bibliotecari rurali - de fapt învățători care se îngrijeau de biblioteca sătească - sunt școlarizați prin cursuri de vară în anii 1932 și 1938. Tot în

cadru Secției de Bibliologie din cadrul institutului, creată în anul 1929, se editează în 1932 volumul *Depozitul legal*, cu articole semnate de Perpessicius, A. Tudor, N. Georgescu-Tistu și Emanuel Bucuța, care familiarizau pe bibliotecarii români cu această modalitate de îmbogățire a colecțiilor unor biblioteci desemnate cu prezervarea patrimoniului național de documente al unei țări. În primele decenii ale secolului XX s-au făcut primele lucruri remarcabile la noi - ținând seama de nivelul la care știința bibliotecii se afla. Nu se cuvine să dăm uitării faptul că marile inovații mondiale în domeniul biblioteconomic au fost relativ repede implementate și în România în marile biblioteci, cum au fost Clasificarea Zecimală Universală la Biblioteca Fundației Universitare „Carol I” (1913) și la Biblioteca Academiei Române (1915).

Nu trebuie uitat nici faptul că Biblioteca Academiei Române a fost foarte multă vreme, pentru toate bibliotecile românești, adevărata „școală națională” de biblioteconomie, atenția tuturor îndreptându-se spre ceea ce se realizează aici din punct de vedere profesional. *Instrucțiuni provizorii pentru funcționarea serviciilor*, realizate de Biblioteca Academiei și tipărite la Editura Cartea Românească în 1940 este cel mai important document biblioteconomic românesc până la venirea regimului comunist la putere.

Așadar, teoria biblioteconomică românească, precum și învățământul biblioteconomic românesc își au bazele în perioada interbelică, dezvoltându-se îndeosebi în universitățile din București și Cluj. În cele două școli s-au format bibliotecari și bibliografi riguroși, care au ajuns la maturitate și au dat lucrări valoroase în deceniile șase și șapte ale secolului al XX-lea, perioadă în care revista *Biblioteca* a avut o contribuție majoră la dezvoltarea biblioteconomiei românești.

Ca să vorbim de rolul revistei *Biblioteca* în biblioteconomia românească trebuie să urmărim, chiar numai sumar, transformările care s-au produs în societatea românească în domeniile cărții și ale bibliotecilor după venirea regimului comunist la putere și care și-au găsit ecoul în paginile acestei publicații dedicate în exclusivitate științei cărții și a bibliotecilor. Dedicându-mă activităților de biblioteconomie încă din anul IV al studiilor universitare, când am decis să mă specializez în acest domeniu, citeam cu regularitate această revistă în cuprinsul căreia se făceau dezbateri serioase legate de biblioteconomie și visam să devin și eu colaborator al publicației. În perioada respectivă, a scrie la o revistă era un vis al multor tineri. Ideea de a-ți vedea numele tipărit într-o publicație te transfigura.

Trebuie precizat că pe parcursul întregii perioade comuniste, în absența unor legi, bibliotecile au funcționat prin decrete, parțial tangente, hotărâri de guvern, ordine, instrucțiuni, statute, și regulamente emise de diferite ministere. Documentul guvernamental fundamental apărut în anii de început ai regimului comunist a fost *Hotărârea Consiliului de Miniștri (HCM) nr.1542 privind măsurile ce trebuie luate pentru îmbunătățirea activității bibliotecilor din Republica Populară Română*, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.120 din 29 decembrie 1951. Impusă pe criterii ideologice, această hotărâre va trasa liniile directoare pe care se vor dezvolta bibliotecile în toată epoca comunistă. Plecând de la sloganul că „bibliotecile sunt chemate să aducă o contribuție din cele mai importante pentru a dezvolta în rândul maselor interesul pentru citit, pentru larga răspândire a cărții și pentru a satisface setea de lectură a maselor”, HCM nr.1542 a orientat astfel activitatea bibliotecilor încât să răspundă acestui deziderat social, prin crearea unei noi

suprastructuri bibliotecare. Mulți ani, articolele și discuțiile purtate în paginile revistei *Biblioteca* au avut ca punct de plecare această HCM. Urmărind parcursul revistei în cei 75 de ani de activitate, se cuvine să analizăm acest document, rămas ca punct de referință biblioteconomică în întreaga epocă comunistă și care are atât părți pozitive, cât și părți negative.

În Articolul I, se precizează că bibliotecile vor fi încadrate cu „bibliotecari corespunzători din punct de vedere al nivelului politic, cultural și profesional”. Situația pe primul loc între calitățile bibliotecarului a „nivelului politic” a avut consecințe dramatice asupra profesiei în sensul epurării vechilor bibliotecari, adesea remarcabili profesioniști, dar cu nivel ideologic necorespunzător. În Articolul 4 se anunță crearea Bibliotecii Centrale de Stat și, totodată, se prevăd „forme unice de evidență și de statistică în toate bibliotecile științifice, documentare, de masă și școlare” - element absolut inedit în biblioteconomia românească, cu urmări benefice în uniformizarea tehnicilor de bibliotecă, premisă a realizării unui sistem național de bibliotecă, care presupune tocmai uniformizare în evidențe. Să menționăm că din această perioadă datează evidențele biblioteconomice realizate cu ajutorul Registrului Inventar și ale Registrului de Mișcare a Fondurilor, prezente astăzi în toate tipurile de bibliotecă. Tot prin această hotărâre, la Articolul 7, *pct. a*, se preconizează crearea unui instrument de o deosebită valoare informațională extraordinară, bibliografia națională curentă, care înregistrează producția națională de documente ale unei țări. Prin același Articol 7, *pct. b* se introduce cenzura comunistă în bibliotecă: „Direcția Generală a Presei și Tipăriturilor de pe lângă Consiliul de Miniștri împreună cu Comitetul Așezămintelor Culturale va întocmi și edita lista tipăriturilor ce urmează a fi scoase din bibliotecă și va controla permanent conținutul politic al fondurilor de cărți din bibliotecă de toate categoriile”. Punerea în practică a acestei decizii a reprezentat o lovitură brutală dată bibliotecilor, prin eliminarea din circuitul curent al lecturii a unor cărți valoroase ale culturii române, fapt cu urmări dramatice asupra accesului la cultură a generații întregi de elevi și studenți. Împărțirea colecțiilor bibliotecilor în „fond liber” și „fond secret” a dăinuit practic până la prăbușirea comunismului cu toate că anumite publicații au fost repuse în circulație în perioada dezghețului comunist din deceniul al șaptelea al veacului trecut. N-aș dori să închei comentariul despre această HCM înainte de a menționa că Biblioteca Academiei Române primește sarcina întocmirii bibliografiei naționale retrospective a publicațiilor românești, inițial apărute de la 23 august 1944, apoi fără limită în trecut. Iată tot atâtea subiecte de interes pentru redactorii revistei, dar și pentru bibliotecarii din diferite tipuri de bibliotecă. Așadar, HCM nr.1542/1951 are într-adevăr valoarea unei legi a bibliotecilor prin cuprinderea ansamblului problemelor biblioteconomice, cu lucruri bune, care au condus la dinamizarea domeniului, dar și lucruri nocive, aspecte ale unui birocratism și centralism excesiv, specifice unei societăți totalitare. Alte reglementări apărute în această perioadă privind principalele aspecte ale muncii de bibliotecă au ca punct de plecare acest document guvernamental. Așa este HCM nr.144/1951 care fixează cadrul financiar pentru desfășurarea activității bibliotecilor prin acordarea avansurilor bănești în vederea aprovizionării bibliotecilor cu publicații - o măsură binevenită care a permis apariția colecturilor atât în București, cât și în principalele județe ale țării. Mulți din tinerii bibliotecari de astăzi nu știu ce au fost colecturile și ce rol important au avut în

aprovizionarea cu publicații a bibliotecilor. Ele au fost niște instituții intermediare cu statut comercial, librării cu circuit dedicat, de o mare importanță pentru achiziția de publicații de către bibliotecile de toate tipurile. În perioada comunistă, cărțile cu un conținut mai puțin apreciat de regim, apăreau în tiraje foarte mici. Grație colecturilor care le achiziționau de la edituri, sub contract, imediat ce apăreau, ajungeau în bibliotecă și puteau fi citite de către publicul larg.

Dacă răsfoim revista *Biblioteca* aflăm că între 1950 și 1960 au apărut cele mai multe instrucțiuni și norme legate de activitatea bibliotecilor românești, numeroase aflându-se încă în practica multor unități bibliotecare. Enumerăm dintre acestea: *Ordinul nr.144/1956 al ministrului culturii privind Instrucțiunile pentru păstrarea securității și igienei fondurilor bibliotecii* (un regulament-cadru de funcționare a bibliotecilor, aplicat de-a lungul anilor, fără să se mai cunoască sursa); *Minim de tehnică de bibliotecă* (elaborat de Direcția Bibliotecilor din Ministerul Culturii, apărut în 1958, ca urmare a aplicării HCM nr.1542/1951 referitoare la constituirea unui cod unitar de norme și tehnici de biblioteconomie); *Ordinul nr.395/1956 al ministrului culturii, elaborat în temeiul Art.7 al Ordinului nr.144/1956* (reglementează schimbul de publicații între bibliotecile din sistemul Ministerului Culturii); HCM nr.62/1960 (prin cele trei articole ale sale autorizează „Biblioteca Centrală de Stat, bibliotecile centrale universitare și bibliotecile institutelor de învățământ superior din Republica Populară Română, să facă schimb de tipărituri, periodice științifice proprii și microfilme cu instituții similare din străinătate” - orice relație de schimb trebuia însă să aibă avizul cenzurii); *Decretul nr. 409/1955 al Marii Adunări Naționale privind transferarea mijloacelor fixe*. Acestea sunt doar câteva dintre actele normative care au sprijinit bibliotecile românești spre a deveni instituții bine organizate și adaptate societății moderne. În deceniul următor vor apărea noi norme și instrucțiuni în această direcție.

Zilele trecute, după ce primisem, de o oarecare vreme, invitația doamnei Raluca Man de a scrie despre revista *Biblioteca*, am descoperit, cu totul întâmplător, între altele, *Diploma de excelență*, care mi-a fost acordată în decembrie 1998 de redacția revistei cu prilejul aniversării a 50 de ani de la apariție și pe care erau trecute două logo-uri revelatoare, *O revistă pentru profesie* și *O profesie pentru societate* - ambele extrem de actuale. Atunci încă lucrurile urmau o direcție ascendentă. Biblioteconomia era un domeniu științific bine conturat, cu terminologie proprie, principii, concepte și practici specifice de funcționare. Astăzi, stăm oare mai bine? Politizarea acestor instituții culturale din ce în ce mai vizibilă în zilele noastre prin numirea în funcțiile de conducere a bibliotecilor județene, de exemplu, a unor oameni care nu au nimic comun cu știința bibliotecii, nu face decât să dăuneze profesiei, fără să mai adăugăm frecventele restructurări de personal și buget de achiziții inexistent în foarte multe tipuri de bibliotecă. Toate aceste neajunsuri și încălcări ale legilor n-ar trebui oare stigmatizate în paginile revistei *Biblioteca*? Cine ne împiedică să o facem?

Dacă acest număr are și un caracter memorialistic, îmi permit să evoc câteva momente legate de colaborarea mea cu această publicație.

Curând după ce am fost primit la doctorat, la doi ani de la terminarea facultății, prin 1971, cred că prin profesorul Dan Simonescu s-a auzit la redacția revistei că un om foarte tânăr a fost admis la doctorat și am fost invitat să devin colaborator. Mi

s-a cerut să realizez un interviu despre lectura cu cadrele didactice din școli. Am fost la Liceul „Ioan Maiorescu” din Giurgiu, liceu renumit prin calitatea învățământului și a colectivului didactic de acolo. Am făcut interviul, l-am prezentat redactorului-șef care mi-a spus să revin peste câteva zile să-mi spună părerea sa despre interviu. Când am revenit, Ștefan Gruia, redactorul-șef m-a primit și mi-a spus că i-a plăcut și că m-ar putea angaja ca redactor... că au nevoie de tineri, mai ales de reporteri. Mi-a cerut însă să scriu câteva articole spre a-mi verifica priceperea. Am fost trimis, cu ordin de deplasare, la o bibliotecă comunală care ar avea rezultate deosebite în difuzarea culturii în mase (cercuri de citit, difuzarea ideilor clasei muncitoare în rândul sătenilor, înțelegerea politicii partidului prin dezbaterile articolelor din *Scânteia*). Ajuns acolo, era în Județul Argeș, într-un sat de munte, nici vorbă de așa ceva. Nu am găsit nimic din ce mi s-a spus și am scris ce am văzut. Mi s-a reproșat că nu e bine, dar că ideile mele le va așeza cineva conform cerințelor de partid și o să învăț cum să scriu. Când am trecut după o altă săptămână să semnez ce aș fi scris, am găsit altceva - un articol cu slogane de partid - nimic aproape din ce am scris eu, numai minciuni. Am plecat de acolo fără să semnez și nu am mai revenit. Nu înțelegeam atunci, la vârsta aceea, de ce trebuie să scrii minciuni. Deși eram conștient că am ratat momentul să scap de naveta de la țară, unde fusesem repartizat ca profesor, nu am acceptat compromisul. Articolul cu pricina a fost publicat după ceva vreme, nesemnlat, dar interviul realizat la liceul din Giurgiu nu a mai apărut niciodată. Am revenit la revistă exact după zece ani, în 1981, când am publicat, timp de patru ani, aproape număr de număr, despre microformate, despre care aproape nimeni nu știa în România, deși în lume erau privite ca documente ideale care va înlocui cartea tipărită, așa cum se vorbește astăzi despre cartea electronică. Existau, în acei ani, în lume companii uriașe care se preocupau cu convertirea publicațiilor pe hârtie în microfilme sau microfize, realizându-se economii de spațiu de depozitare de până la 90%, cu avantaje uriașe pentru marile biblioteci aflate într-o criză uriașă de spațiu. Rezultatul acestor articole a fost o carte, apărută în 1986, prima și ultima lucrare pe acest subiect apărută în România, după care interesul s-a deplasat, pe bună dreptate, spre cartea electronică. Așadar, noi românii, am trecut direct de la cartea pe format hârtie la cartea electronică, ocolind fenomenul microformate dezvoltat după al doilea război mondial. În afara acestui serial, am publicat și alte articole legate de biblioteca publică și UNESCO, dar și aspecte privind accesul la informație și documente.

După 1990, după ce lucrurile au ajuns la normal, colaborarea mea s-a intensificat. Am avut excelente relații cu redactorii-șefi, Emil Vasilescu (fost coleg de facultate, care a venit cu practica scrisului de la *Scânteia*, unde a lucrat ani buni la rubrica culturală) și Raluca Man (fostă studentă în biblioteconomie, apoi doctorandă, care s-a format și dezvoltat în biblioteconomie și pentru biblioteconomie și căreia breasla ar trebui să-i fie adânc îndatorată pentru lupta de a păstra vie această revistă). E foarte important să ai o revistă a profesiei și în care să ai încredere, să-i determini pe colegi să scrie și să se pronunțe asupra unor subiecte de interes general. Importanța acestei reviste este cu atât mai mare cu cât problemele profesiei s-au diversificat an de an și au devenit din ce în ce mai complexe. *Biblioteca* este singura publicație a întregii profesii, a tuturor tipurilor de biblioteci, fie ele școlare sau universitare, publice sau specializate. Chiar dacă astăzi există mai multe publicații de biblioteconomie, ele nu pot substitui integral *Biblioteca* - unele de tipul *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* editată din

2005 de ABR, inițial în română și engleză, apoi numai în engleză și cu acces online și care se adresează, cu precădere, specialiștilor în biblioteconomie, sau *Studii de biblioteconomie și știința informării*, editată de catedra de specialitate a Secției de Științe ale Informării și Documentării a Facultății de Litere a Universității din București, de asemenea având numai articole specializate. Există și alte biblioteci universitare sau județene care editează reviste de specialitate, dar niciuna dintre acestea nu poate înlocui *Biblioteca*, publicația care se adresează tuturor tipurilor de biblioteci și bibliotecari. Poate că a venit timpul ca subtitlul revistei să fie schimbat în *revistă de biblioteconomie* (sau *știința bibliotecii* cum spun americanii și tot mai mulți europeni) și *știința informării*. Scăderea numărului de colaboratori ai revistei, fenomen semnalat în ultimii ani, care a condus de la apariție lunară la apariție trimestrială și, recent, bianuală, este un fenomen îngrijorător. O parte din vină o purtăm și noi, cei care formăm bibliotecarii, dăm titluri de master și doctorat, că nu orientăm pe studenți spre a scrie în această revistă, astăzi prezentă în baze de date internaționale. De altfel, internetul a eliminat mirajul paginii scrise și semnate, pe care îl aveau generațiile mai vechi, și aceasta ar putea fi una din cauzele dezinteresului bibliotecarilor de a scrie la reviste, când pot posta sub nume propriu, fără mari dificultăți, orice text pe internet.

Fără îndoială, revista *Biblioteca* în cei 75 de ani de existență a avut un rol de mare importanță în viața bibliotecilor și a bibliotecarilor din România. A contribuit, în primul rând, la educația biblioteconomică a lucrătorilor din biblioteci. Nu trebuie uitat că din 1970 până în 1990, nu a existat nicio formă oficială de învățământ biblioteconomic. Oamenii învățau meseria lucrând sub îndrumarea bibliotecarilor mai vechi. Nimeni nu se preocupa de introducerea tehnicilor noi de biblioteconomie fiindcă nu avea de unde le deprinde. Biblioteconomia sovietică, luată ca model, era desuetă. În aceste condiții, *Biblioteca* a servit ca liant între cei care știau câte ceva nou și puteau transmite celorlalți. Așa ne-a găsit revoluția. Cei aproape 10 ani de după 1989, au fost ani buni pentru cei care au dorit să facă treabă în biblioteci - atunci cei harnici au construit biblioteci, s-au eliminat din legislație acele articole care împiedicau buna funcționare a bibliotecilor, s-a completat efectivul de bibliotecari în bibliotecile supuse numeroaselor restructurări de personal începând cu 1972, bibliotecarii nu mai erau obligați să aibă garanții gestionare, iar realizarea cea mai importantă a fost reînființarea învățământului biblioteconomic de la nivel postliceal, la nivel de licență și doctorat etc. În zece ani s-au inaugurat mai multe biblioteci noi decât în întreaga perioadă a regimului comunist. Este suficient să răsfoiți revista *Biblioteca* pentru a afla aceste lucruri și multe altele. Că au urmat apoi lucruri nu prea îmbucurătoare, este iarăși adevărat.

Urez din toată inima VIAȚĂ LUNGĂ revistei spre a prinde centenarul și nu aș putea încheia fără să alătur vechiul adagiu, obișnuit la asemenea momente: VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!

Note:

1. Multă lume confundă astăzi la noi - nu numai cei din afara profesiei, dar și bibliotecarii - *biblioteconomia* cu *bibliologia* și *bibliografia*, care sunt discipline complet diferite, cu sfere semantice clar delimitate.

Gând aniversar la 75 de ani

Dr. Corina CIURARU

Şef serviciu, Biblioteca Judeţeană „Panait Istrati” Brăila

email: corina_ciuraru@bjbraila.ro

Profesia nu înseamnă doar o serie de sarcini pe care trebuie să le ducem la îndeplinire. Profesia, cu precădere cea de bibliotecar, înseamnă identificarea cu o misiune, înţelegerea deplină a aspectelor muncii care, de fapt, au ca scop final schimbarea în bine a vieţii oamenilor, curiozitatea de a afla „secretele” care ne ajută să devenim mai buni, mai performanţi.

Cu mulţi ani în urmă, atunci când am ales cea mai frumoasă profesie din lume, revista *Biblioteca* a fost alături de mine, printre primii sfătuitori. M-a ajutat să descopăr din tainele ştiinţei informării, am interacţionat cu unii dintre colegii mei aflaţi la distanţă, citindu-le opiniile, şi am parcurs de multe ori, cu atenţie, cuprinsul numerelor apărute pentru a documenta

subiectele care mă interesau. Faptul că, în timp, am ajuns să fiu, şi eu, un modest contributor, a fost o mare onoare, calitatea mea cea mai de preţ fiind lecturarea sistematică a revistei.

Publicată pe hârtie sau în mediul online, revista *Biblioteca* trebuie să rămână acelaşi sprijin substanţial pentru profesioniştii din domeniu. Este vocea care reprezintă breasla, eforturile noastre şi modul în care am evoluat. Fără aceste publicaţii de specialitate profesia de bibliotecar ar fi incompletă şi prejudiciată. Este greu de susţinut apariţia lor, dar mai greu este de suportat lipsa.

Prin urmare, revistei *Biblioteca* îi doresc, cu entuziasm, să dăinuiască de 75 de ori câte 75 de ani şi mulţi, cât mai mulţi bibliotecari, colaboratori şi cititori câştigaţi!

Din amintirile unei foste bibliotecare... Revista *Biblioteca* la a 75-a aniversare

Prof. Nicoleta MARINESCU

email: nicole.marinescu@gmail.com

Se spune că există secunde în care poţi revedea momente din viaţă. Aşa mi s-a întâmplat şi mie citind mesajul care anunţa sărbătorirea a 75 de ani de la înfiinţarea revistei *Biblioteca*. M-am revăzut prin vara-toamna anului 1977, la biroul meu din Biblioteca Cooperaţiei Meşteşugăreşti, răsfoind, apoi citind la sfatul colegei bibliotecare suplimentul *Biblioteca* al periodicului „Îndrumătorul cultural”. Din poveştile colegei despre modul riguros în care se defăşura formarea profesională a bibliotecarilor, de problemele cu care se confruntau colegii din întreaga ţară, mi s-a părut suplimentul cam subţirel, doream să citesc mai multe. Am răsfoit şi alte numere din colecţia bibliotecii, revista la care era instituţia abonată.

La primul stagi de formare profesională organizat la Buşteni, regretatul profesor Gh. Popescu ne-a vorbit mult de revistă, de autorii articolelor-nesemnate într-o anumită perioadă poate nu greşesc dacă spun personalităţi ale biblioteconomiei româneşti -, cum ar fi: Mircea Tomescu, Virgil Căndea, Atanase Lupu, Angela Popescu-Brădiceni, Corneliu Dima-Drăgan, Ioana Lupu.

Revista *Biblioteca* - cu diversele titlaturi de-a lungul anilor - reprezintă evoluţia biblioteconomiei româneşti şi trecerea sa spre ştiinţa informaţiei, periodic deschis întregii reţele infodocumentare.

După 1990, găseşti în paginile revistei un evantai de subiecte, ceea ce cândva - la începutul carierei mele profesionale - **aş fi dorit să lecturez şi să mă informez** mai mult. Intrând în portofoliul Bibliotecii Naţionale a României, revista capătă tot mai multă consistenţă, fiind aplecată nevoilor sistemului infodocumentar, confruntat mereu cu noul, cu schimbarea.

Revista este şi va fi un instrument de informare, formare, comunicare, colaborare pentru colegii din sistemul infodocumentar românesc. Noua sa formă de prezentare este similară multor reviste de specialitate din lume. Titlul articolului este completat cu date ale autorului şi posibilitate de contact: instituţional, dar şi particular, telefon, fax, e-mail, dând astfel posibilitatea cititorului să stabilească o posibilă comunicare. Diversitatea în unitate a articolelor informează

cititorului revistei cu noutăți atât generale, la nivel de sistem infodocumentar, cât și particulare - specifice tipului de structură infodocumentară în care își desfășoară activitatea. În ciuda machetei editoriale, în cadrul fiecărei rubrici găsești materiale utile tuturor bibliotecarilor, tuturor specialiștilor din infodocumentare. Articolele pot dezvolta sau continua noi proiecte, pot fi surse de stagii de formare, subiecte de schimburi de bune practici, se pot regăsi în bibliografiile concursurilor profesionale. Calitatea informațională crescută îmbie la lectură. Structurat pe mai multe capitole (*Repere profesionale; Metodologie: teorie biblioteconomică, cercetare științifică; Viața bibliotecilor: prezentarea tuturor tipurilor de biblioteci, activități specifice, proiecte în derulare, modele de bune practici în biblioteci, situații concrete cu care se confruntă bibliotecile din România; Patrimoniul: valorificarea colecțiilor; valori bibliofile; Meridian bibliologic: personalități, evenimente, instituții; Galaxia Gutenberg: calendar biblioteconomic, recenzii, documentar, debateri*) reușește să acopere o paletă largă de preocupări, implicări, informări, utile profesionistului zilelor noastre.

Dacă ar fi să stabilesc cronologic ce a însemnat revista pentru mine, cred că următoarea clasificare ar fi corectă:

- Informarea și formarea în biblioteconomia tradițională
- Informatizarea bibliotecilor și accesul la Internet; bursele de mobilitate europene; schimbul de bune practici național; vizite de documentare internaționale
- Vacanța mare - cum îmi place mie să numesc perioada pensionării - cu provocări pentru societatea informației.

Voi încerca să sintetizez, nu să documentez afirmațiile mele.

Informarea și formarea în biblioteconomia tradițională

Etapă importantă în activitate, ținând cont că pentru mine și generația mea era o reconversie profesională. Am înțeles din articolele vremii importanța atragerii la lectură a cititorului, de cooperări și colaborări utile muncii în bibliotecă pentru găsirea celor mai variate mijloace de popularizare a cărții. După cursurile de formare, revista a fost citită cu mai mare atenție, cu creionul în mână, descifrând singură tainele ISBD-ului, fiind subiect nepredat la primul stagiul, dar subiect de examen pentru certificare. Emoție, implicare, dorință de informare, așa aș caracteriza perioada în care, pentru mine, s-au pus bazele biblioteconomiei tradiționale.

Revista a fost alături de bibliotecar prin conținutul abordat, prin exemplele prezentate. O primă etapă în formarea continuă.

Informatizarea bibliotecilor și accesul la Internet; bursele de mobilitate europene; schimbul de bune practici național; vizite de documentare internaționale

O perioadă importantă în sistemul infodocumentar nu numai din România, ci din întreaga lume. Era perioada când NOUL se îmbrăca în buna cunoaștere a biblioteconomiei tradiționale. Discuții, păreri, impresii referitoare la softurile de bibliotecă. Discuții și dispute între bibliotecari și informaticieni. Unii țineau foarte mult la formă, alții la regăsirea informației. Foarte multe întâlniri la diferite nivele, impresii din bibliotecile țărilor vizitate. În goana după informatizare, s-a uitat că în România există un sistem infodocumentar, s-a omis munca în echipă, s-a uitat de uniformizare. Realitatea din teren era alta: în ciuda unui învățământ de specialitate, formatorii noștri aveau competențe profesionale solide și au făcut un transfer de cunoștințe bun. Informatizarea a creat discrepanță între biblioteci, un subiect dureros și azi. O insuficiență pregătire informatică a făcut să nu se înțeleagă ce este un format MARC și de aici mulți colegi

au lucrat pe softuri artizanale pierzându-se informația. În intervențiile mele în revistă, în lucrările elaborate menționam experiența colegilor spanioli care, schimbându-și softul anual, datorită întâlnirilor săptămânale între catalogatori, au reușit să nu piardă nicio informație. Bursele de mobilitate au oferit participanților să vadă pe viu realitatea după informatizare cu minusurile și plusurile inerente acestei schimbări. Problema importantă a fost aceea dacă responsabilii acceptă NOUL sau nu, dacă doresc schimbarea sau sunt mulțumiți de situația existentă. O mare încercare, o lipsă de viziune, de pregătire a bibliotecarilor pentru MĂINE. Am avut șansa să semnez în paginile revistei articole, să fac cunoscute noutățile, să intervieviez personalități care au un cuvânt de spus în lumea infodocumentară. Am fost și rămân la părerea personală că informația, noul trebuie să fie cunoscut, nu să stea zăvorât în sertare și seifuri. Încercând să cunosc cât mai bine structura infodocumentară am făcut cunoscute experiențe și bune practici utile tânărului bibliotecar, sprijinindu-l în formarea sa continuă. Sincopele regăsite în paginile revistei erau semnul unor frământări din anumite categorii de biblioteci. Au existat.

Vacanța mare - cum îmi place mie să numesc perioada pensionării - cu provocări pentru societatea informației

În această etapă din viață m-am ocupat mai mult de colegii din învățământul preuniversitar. Prin intermediul paginilor revistei, am organizat mese rotunde, în interviuri erau împărtășite experiențe. Pentru cei care doresc să se implice în activități, dar mai au îndoeli, am elaborat lucrări de specialitate recenzate. Mă bucur când constat că experiența mea devine subiect în bibliografiile pentru concursuri și acum, la mulți ani de la apariția unor titluri. Nu mică mi-a fost surpriza când revista *Biblioteca* m-a sărbătorit, acum câțiva ani, la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Pentru mine, revista a fost acel formator nevăzut în care am avut mare încredere. Am remarcat subiectele abordate în pandemie, bucurându-mă de bibliotecarul neobosit, căutând mereu soluții.

Doresc revistei *Biblioteca* ani mulți, cu aceeași implicare și dorință de a fi utilă și de a face parte din marea familie a revistelor de specialitate din lume. Rezumatele în engleză încearcă să depășească bariera lingvistică. Prezența sa pe platformele bazelor de date EBSCO și PROQUEST confirmă calitatea articolelor publicate.

Revista *Biblioteca* - Podul dintre noi și noi

Vera OSOIANU

Director adjunct, Biblioteca Națională a Republicii Moldova

email: bnrmvo2012@gmail.com

Aniversarea de 75 de ani ai revistei *Biblioteca* oferă o ocazie specială de a adresa felicitări, dar și mulțumiri echipei de azi, dar și tuturor acelor care au pus umărul și i-au asigurat perpetuarea.

Noi, bibliotecarii din Republica Moldova, avem un cont aparte cu revista *Biblioteca*. Din toți anii de existență ai Revistei, 33 sunt anii care ne implică, într-un fel sau altul și pe noi. În anii noștri de început după declararea Independenței, în anul 1991, revista *Biblioteca* a fost farul și podul care a conectat profesioniștii de pe cele două maluri ale Prutului, care ne-a ajutat să cunoaștem bibliotecile țării și să ne facem cunoscuți de către colegii noștri grăitori de aceeași limbă. Aveam mare nevoie atunci de o revistă într-o limbă vorbită și de noi.

Revista *Biblioteca* a fost cea care, la început de cale pe făgașul independenței, ne-a ținut conectați cu evoluția profesiei în alte spații geografice și a contribuit la cunoașterea reciprocă. Pentru bibliotecarii din Republica Moldova a fost și o școală serioasă de terminologie bibliotecară.

Primul număr al revistei din colecția de specialitate a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova este numărul 1 din anul 1990. Este numărul cu care începe o etapă nouă pentru revistă cu care aceasta reia misiunea de revistă de specialitate pentru Sistemul Național de Biblioteci din România. Amintim, că abia cu un an înainte, în anul 1989, în Republica Moldova, a fost votată trecerea la limba română cu grafie latină. Respectiv, în acea perioadă calitatea limbii vorbite aici era un adevărat dezastru.

Din anul 1990 datează și primul număr al revistei de specialitate de la noi - „Magazin Bibliologic” (primul număr s-a numit „Ateneu”). Ambele reviste în paralel au făcut același lucru - au contribuit la asimilarea terminologiei în limba română de către bibliotecarii din Republica Moldova. În primele numere ale revistei „Magazin Bibliologic” (anii 1991-1996) era chiar și o rubrică „Mic dicționar” cu termeni de specialitate spicuiți de bibliologii români Doina Banu și Ion Ciotloș.

Revista a contribuit, de asemenea, la cunoașterea evoluției domeniului biblioteconomie și știința informării din Republica Moldova în întreg arealul românesc. La toate

activitățile din primii ani de independență era de neconceput lipsa diriguitorilor revistei, iar prin ei și participarea colegilor din România.

Deja în anul 1992, la un an de la Declaraarea Independenței Republicii Moldova, în nr. 1/2, *Biblioteca* publică primul articol semnat de un autor de la Chișinău.

Începând de acolo, în revistă au fost publicate peste 60 de articole semnate de autori din Republica Moldova. Eu, personal, am avut o colaborare foarte prodigioasă cu „Revista”. Din numărul de articole, menționate mai sus, 23 au semnătura mea.

Printre autorii revistei regăsim nume de top din domeniul biblioteconomiei din Republica Moldova, care au realizat reforma bibliotecară, au deschis drumuri peste Prut în ambele sensuri, au deschis biblioteci de carte în limba română în raioane și în Chișinău, au consolidat relațiile și au construit poduri, care au scris istoria domeniului de după Independență.

Începând cu anul 1992, revista are o subredacție din Chișinău. Pe parcursul anilor, formula de participare în organele de conducere ale redacției revistei s-a schimbat de mai multe ori, dar, de fiecare dată, a reprezentat specialiști de înaltă pregătire profesională.

Formatul virtual al comunicării a schimbat multe accente, dar ca durată în timp, ca platformă solidă de distribuire a experiențelor și a practicilor de calitate și de consolidare a relațiilor, revista are un rol definitoriu.

Indiferent de formula sau formatul de mai departe, Revista *Biblioteca* rămâne farul drag nouă tuturor. Din paginile Revistei ne privește istoria domeniului și istoria noastră. Revista *Biblioteca* a fost și rămâne cel mai durabil pod între noi.

Îndemnul pentru breasla de pe cele două maluri ale Prutului este să consolideze acest pod și să construiască cât mai multe alte poduri, care să scurteze distanța dintre noi.

Aniversarea de 75 de ani este vârsta maturității totale când pot fi făcute bilanțuri serioase, dar și trasate idei de viitor.

La Mulți ani! și *Per aspera ad astra*, Revista *Biblioteca*!

Revista *Biblioteca* - Cronicarul biblioteconomiei românești

Prof. univ. dr. Elena TÎRZIMAN

Universitatea din București

email: elena.tirziman@litere.unibuc.ro

Dacă ne-am propune să scriem istoria biblioteconomiei românești, fără îndoială, principala sursă documentară ar fi revista *Biblioteca*. Regăsim în paginile revistei, în decursul celor 75 de ani de existență, informații importante despre documente, cărți, biblioteci din secolele trecute dar și informații „prezente”, „curente” pentru care revista *Biblioteca* poate fi considerată un veritabil martor ocular. *Biblioteca* și-a împletit destinul său de 75 de ani cu destinul bibliotecilor și bibliotecarilor din România, sprijinindu-se reciproc și în etapele de dezvoltare și în momentele de cumpănă sau de dificultate, atât pentru domeniu cât și pentru revistă. Din iulie 1948 Revista *Biblioteca* reprezintă un spațiu de publicare, de informare, de dezbateri, de formare profesională. De-a lungul timpului revista și-a schimbat formatul, periodicitatea, desigur rubricile, dar a rămas în mod constant un etalon al revistelor de specialitate românești din domeniul biblioteconomiei, iar prezența sa în comunitatea profesională pentru o perioadă atât de îndelungată a avut semnificații multiple. Parcurgând număr de număr revista, se poate observa evoluția biblioteconomiei românești.

Prin longevitatea sa, revista *Biblioteca* are o **valoare istorică, documentară** incontestabilă. Evoluția biblioteconomiei românești poate fi reconstituită, în reperele sale principale, din paginile acestei publicații. Articolele despre istoria cărții și bibliotecilor ne permit accesul la informații relevante privind secolele trecute din perspectiva patrimoniului documentar al culturii, lecturii și educației.

Revista devine încă din primii săi ani un **reper în formarea profesională**, atât prin publicarea literaturii fundamentale de specialitate, cât și prin afirmarea unei rubrici de teorie și practică a domeniului și prin susținerea activă a manifestărilor profesionale și a formării continue în domeniul biblioteconomic. În paginile publicației se regăsesc articole privind organizarea cursurilor de bibliotecari, profesiile incluse în meseria de bibliotecar, atribuțiile diferitelor profesii biblioteconomice, propuneri de îmbunătățire a activităților specifice etc. În absența formelor instituționale consacrate de formare profesională de bază și continuă, revista *Biblioteca* devine un reper important de formare în domeniul biblioteconomic prin tematicile profesionale incluse în structura redacțională, prin dezbaterile profesionale găzduite, prin exemplele și bunele practici oferite.

În perioada comunistă, formarea universitară de specialitate a fost sporadică sau sub forma unor cursuri opționale și în biblioteci intrau absolvenți ai altor specializări, de obicei din domeniile umaniste, care aveau nevoi de inițiere și formare continuă în domeniul biblioteconomic. Aici devine evident rolul de susținere profesională jucat de revista

Biblioteca. Dacă urmărim colecțiile revistei din anii 50-60-70-80 ai secolului trecut, vedem o tematică variată a articolelor profesionale și o abordare a acestora, atât din perspectivă teoretică, cât și practică. Teoria și practica în biblioteconomie ocupă aproximativ jumătate din conținutul revistei, într-o abordare extrem de diversificată tematic, pornind de la teme de interes general până la aspecte particulare sau punctuale care privesc comunități mici de specialiști în biblioteconomie. Articolele și studiile se referă concret la aspecte și competențe ale profesiilor din domeniile biblioteconomie și știința informării și putem observa o evoluție a acestora de-a lungul timpului. Încă din primii ani de apariție și până în prezent, a existat preocuparea pentru afirmarea și consolidarea profesiilor biblioteconomice astfel încât orice bibliotecar din România, indiferent de tipul de bibliotecă în care lucrează sau din orice zonă geografică a țării ar fi, să regăsească articole de interes în paginile revistei și să poată fi la curent cu noutățile domeniului, să aibă sentimentul apartenenței la o breaslă profesională și, foarte important, calitatea muncii sale să nu fie diferită de munca bibliotecarilor din biblioteci europene reprezentative.

Se cuvine să remarcăm și **dimensiunea culturală** a revistei. Patrimoniul cultural și documentar românesc și străin regăsit în colecțiile bibliotecilor este prezentat publicului larg. Personalități importante ale vremii precum academicianul Virgil Cândea, matematicianul Grigore C. Moisil, istoricul literar Șerban Cioculescu, istoricul Alexandru Zub semnează articole de referință. Dimensiunea culturală a revistei se împletește evident cu menirea sa biblioteconomică și se concretizează în prezentarea unor documente rare, cu valoare bibliofilă și patrimonială deosebită, prin studiile relevante privind lectura și accesul la cultura scrisă, prin evocarea unor personalități marcante în istoria culturală a poporului român, prin contribuția documentară remarcabilă pe care neamul nostru o adaugă moștenirii culturale universale.

Valoarea profesională, culturală și științifică a revistei este susținută și de numeroasele **personalități din revistă**, atât în calitatea lor de autori dar și de personalități evocate, aniversate sau prezentate ca având contribuții marcante în susținerea domeniului biblioteconomic românesc. Personalitățile de dinainte de 1948 (anul apariției revistei) sunt prezente în paginile revistei indirect, fie prin evocările altor autori, fie prin texte considerate fundamentale cu valoare culturală și biblioteconomică. Generații de bibliologi au contribuit la consolidarea domeniului biblioteconomiei în România și au folosit publicația ca spațiu de informare și de dezbateri profesionale. În paginile revistei sunt evocate personalități ale biblioteconomiei interbelice precum Ioan Bianu,

Alexandru Sadi Ionescu, Nerva Hodoș, Ioachim Crăciun. În primele decenii ale revistei, nume reprezentative precum Grigore Botez, Getta-Elena Rally, Mircea Tomescu, Nicolae Georgescu-Tistu, Barbu Theodorescu, Atanase Lupu, Angela Popescu-Brădiceni, Corneliu Dima Drăgan, Dan Simonescu, Gabriel Ștrempel semnează articole devenite astăzi texte fundamentale ale domeniului. Ioana Lupu, Corina Costopol, Maria Moldoveanu, Emil Vasilescu au vegheat asupra destinului revistei *Biblioteca* și din dubla calitate de autori de articole dar și de redactori de specialitate. O mențiune specială se cuvine să facem pentru Gheorghe Buluță, o mare personalitate contemporană a biblioteconomiei românești, care a fost unul dintre cei mai fideli colaboratori și susținători ai revistei în vremurile ei cele mai dificile. De asemenea, Mircea Regneală, Octavian Sachelarie, Victor Petrescu, Onuc Nemeș, Nedelcu Oprea, Constantin Mălinaș, Nicolae Busuioac, Zenovia Niculescu, Rodica Mandea, Elena Leonte, Nicoleta Marinescu, Ionel Enache, Cristina Popescu, Maria Micle, Claudia Pop și mulți alții, profesioniști ai domeniului proveniți din zona bibliotecilor publice sau universitare au contribuit prin articolele lor, prin experiența lor la susținerea revistei și implicit a domeniului biblioteconomic românesc și a profesiei de bibliotecar.

Cercetarea biblioteconomică ocupă un loc însemnat în paginile revistei de-a lungul timpului. Sunt abordate frecvent teme precum: biblioteconomie - aspecte teoretice și practice; bibliotecă din perspectivă istorică, administrativă, managerială; aspectele teoretice și practice ale profesiilor documentului și informației; carte și lectură; istoria cărții; literatura de specialitate din străinătate tradusă și prelucrată și multe alte teme sau subteme menite a prezenta colegilor din bibliotecă și din alte structuri instituționale care se ocupă de document și informație, care sunt noutățile în domeniu, care sunt tendințele de dezvoltare profesională, unde se situează biblioteconomia românească în raport cu situația domeniului în alte țări. Analizând evoluția prezentării temelor și domeniilor de cercetare biblioteconomică din paginile revistei, de fapt reconstituim evoluția cercetării biblioteconomice românești și eforturile de sincronizare cu cele mai performante tendințe ale domeniului la nivel internațional. Alături de articolele profesionale se regăsesc din ce în ce mai des, articole științifice, iar revista devine tot mai deschisă spre autori din străinătate, spre prezentarea de experiențe universitare de specialitate și este tot mai citată în bibliografia tematică oferită studenților.

Revista *Biblioteca* a fost și a rămas unul dintre cele mai importante repere ale cercetării biblioteconomice românești utilizate atât în faza premergătoare cercetării adică pentru documentarea de specialitate cât și în faza post cercetare adică în activitățile de diseminare și valorificare a cercetării. Și acum observăm că multe dintre articolele de bază ale revistei sunt semnate de doctoranzi și cei care au dobândit titlul de doctor în domeniu.

În prezent, revista continuă să fie un liant al comunității profesionale a bibliotecarilor români, însă se află în fața provocărilor comunicării digitale urmând regulile comunicării științifice și profesionale specifice mediului digital, inclusiv înregistrarea în baze de date indexate care contribuie la creșterea vizibilității conținutului. Este în continuare editată de către Biblioteca Națională a României. Se cuvine să apreciem eforturile și dăruirea de care dau dovadă cei implicați în redactarea, tehnoredactarea, publicarea, prezentarea și diseminarea conținutului revistei. Revista *Biblioteca* rămâne

permanent o invitație la lectură iar pentru cei care doresc să vadă începuturile, evoluția publicației și, mai ales cum a reușit de-a lungul celor 75 de ani de existență să însoțească un domeniu și o profesie, la bine și la greu, le semnalăm faptul că întreaga colecție poate fi găsită în format digital.

75 de ani de existență fac din revista *Biblioteca* una dintre cele mai longevive publicații la nivel european, nu doar românesc. Nu ne mai rămâne decât să îi urăm încă multe decenii de acum înainte și să își păstreze reputația de cronicar al biblioteconomiei românești.

LA MULȚI ANI!

Bibliografie:

1. Colecția revistei *Biblioteca*. 1948-2022.
2. *Biblioteca, număr aniversar – 65 de ani*. București: Editura Bibliotecii Naționale a României, 2013.
3. TÎRZIMAN, Elena; MICLE, Maria. Revista BIBLIOTECA [“The Library” Review]: 1948-2018 – A Landmark in the Professional Community of Romanian Librarians. In: *Book Power in Communication, Sociology and Technology*. Ed. Angela Repanovici, Manolis Koukourakis, Tereza Khecyoyan. ISBN 978-615-80996-4-6 (print), ISBN 978-615-80996-5-3 (eBook), September 2018. p. 143-151. Disponibil la: <http://trivent-publishing.eu/books/philosophy/powerincommunication/17.%20Elena%20Tarizman,%20Maria%20Micle.pdf>
4. TÎRZIMAN, Elena; MICLE, Maria. Adapting Librarians’ Professional Competences to Current Requirements through Initial Education and Lifelong Education. In *European Journal of Social Sciences Education and Research* (<http://ejser.euser.org/>), vol. 6, nr. 2(2016). 161-166. Disponibil la: http://journals.euser.org/files/articles/ejser_jan_apr_16/Elena.pdf

Debutul meu editorial în cea mai longevivă publicație periodică de biblioteconomie

Dr. Silviu-Constantin NEDELCU

Biblioteca Academiei Române, Serviciul Bibliografie Națională

email: polihronie@yahoo.com

În toamna anului 2012 mă înscriam la cea de-a doua facultate, mai precis la Facultatea de Litere a Universității din București, la Specializarea Științe ale Informării și Documentării. Aveau să urmeze trei ani frumoși din viața mea unde am luat contact cu profesori buni, de la care am avut foarte multe lucruri de învățat, și care m-au ajutat să descopăr în profunzime ce înseamnă acest vast domeniu al biblioteconomiei românești și, implicit, al bibliotecilor.

În scurta perioadă de timp de aproximativ trei săptămâni (1-16 noiembrie 2010), când am urmat *Cursul de inițiere profesională pentru bibliotecari* organizat de Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București, nu am reușit să gust decât foarte puțin din „savoarea” acestui univers incomensurabil al cărților de care m-am apropiat, încă din vremea copilăriei mele, când am luat pentru prima dată contact cu o bibliotecă: biblioteca din casa părinților mei.

Revenind la facultate, trebuie să spun că aici am găsit o deschidere din partea majorității profesorilor care ne-au încurajat pe noi, studenții, să participăm la evenimente științifice, să scriem și să publicăm în reviste de specialitate.

Astfel, am aflat că avea loc, de 13 ani, un colocviu studentesc organizat de Colectivul *Științe ale Informării și Documentării* al facultății noastre, la care am fost invitați cu toții să participăm. Desigur, mai erau și alte evenimente științifice însă acesta era cel mai important pentru că participau toți profesorii noștri, cu mici excepții, și studenții ale căror lucrări erau coordonate de aceștia. Aveam posibilitatea să pătrundem într-o arenă a ideilor chiar sub ochii profesorilor noștri care observaseră un anume potențial științific în noi.

În vara anului 2013 a avut loc, pe data de 3 iunie, cea de-a XIV-a ediție a Colocviului anual al Studenților, masteranzilor, doctoranzilor și alumnilor în Științele Comunicării cu titlul „*Perspective interdisciplinare asupra bibliotecii - de la cultura tiparului la epoca digitală*”. Evenimentul a fost organizat de Colectivul Științe ale Informării și Documentării din cadrul Departamentului de Științe ale Comunicării al Facultății de Litere, la Biblioteca Națională a României, în cabinetul bibliologic cu „binecuvântarea” directorului general din acea vreme, respectiv, doamna prof. univ. dr. Elena Tîrziman, un bibliolog desăvârșit și unul dintre cei mai buni profesori pe care am avut onoarea să-i cunosc în timpul studenției mele târzii.

În cadrul sesiunii științifice am prezentat o parte dintr-o lucrare de seminar mai amplă¹ pe care o susținusem la seminarul cursului *Bazele Biblioteconomiei*, sub coordonarea științifică a doamnei profesor Gabriela Jurubiță căreia îi mulțumesc încă o dată pe această cale, și anume: *Chartophylax-ul: bibliotecarul în Imperiul Bizantin (330-1453)*.

Trebuie să spun că atmosfera a fost una destul de plăcută deși emoțiile nu m-au părăsit decât abia spre finalul prezentării tuturor lucrărilor. Aveam emoții pentru că, deși eram cât de cât obișnuit să vorbesc în public, nu o făcusem niciodată de față cu aproape toți profesorii mei de facultate. O teamă firească, specifică unui student din primii ani, mă urmărea: să nu-i dezamăgesc. Să nu le dezamăgesc încrederea profesorilor care mă invitaseră să susțin un referat în fața dumnealor și a celorlalți colegi.

Fără vreo umbră de falsă modestie trebuie să spun că încurajările și felicitările profesorilor mei de la finalul prezentării referatului meu au avut efectul scontat: m-au ajutat să capăt încredere în mine că pot continua pe drumul lung și anevoios al biblioteconomiei românești pe care abia începusem să pășesc, și pe care mă aflu și în prezent.

La finalul prezentărilor am avut parte de o surpriză extrem de plăcută care m-a emoționat și mai tare: interacțiunea mea cu doamna dr. Raluca Man, redactorul șef al Revistei *Biblioteca*. Din cauza emoțiilor pe care le-am avut atunci nu mai rețin cu exactitate cum s-a derulat dialogul dar îmi amintesc că doamna Man m-a abordat la finalul sesiunii și m-a invitat să public textul meu în paginile Revistei *Biblioteca*. Un nou val de emoții m-a cuprins deoarece nu fusesem niciodată invitat să public într-o revistă științifică atunci când fusesem student la Teologie.²

Abordarea firească, naturalitatea și sinceritatea doamnei Man m-au convins și, totodată, m-au determinat să-i promit că îi voi trimite textul meu cât mai curând, lucru pe care l-am și făcut câteva săptămâni mai târziu. Am făcut schimb de adrese de e-mail și din 3 iunie 2013 a început, practic, colaborarea mea cu Revista *Biblioteca*.

I-am trimis doamnei Man un prim text pe care l-am intitulat *O scurtă istorie a funcției bibliotecarului în Imperiul Bizantin (330-1453)*, pe care ea mi-a propus să-l transformăm într-un mini-serial, lucru cu care am fost de acord. Astfel, am publicat prima parte a textului meu în nr. 5 (p. 147-150). Au urmat, lunar, și celelalte patru părți ale studiului meu despre bibliotecile și bibliotecarul din Imperiul Bizantin, în nr. 6, nr. 8, nr. 9 și nr. 10.

Rubrica dedicată acestui tip de text se intitulează *Patrimoniul* și am avut privilegiul să public în acele numere ale revistei alături de nume consacrate ale biblioteconomiei românești precum Corina Apostoleanu, Daniela Argatu, Dorina Bălan, Silviu Borș, Letiția Constantin, Sultana Craia, Agnes Erich, Victoria Frâncu, Valentina Lupu, Nicoleta Marinescu, Maria Micle, Ioana Mitea, Vera Osoianu, Carmen-Leocadia Pesantez Pozo, Ilie Zanfir ș.a.

Un sentiment aparte l-am avut atunci când am mers la oficiul poștal de care aparțineam pentru a ridica plicul cu exemplarul revistei *Biblioteca* unde publicasem primul meu articol despre bibliotecile bizantine (nr. 5/2013). Au urmat și alte articole, am mers să ridic de la oficiul poștal și celelalte exemplare... sentimentul a rămas același până când revista a încetat să mai apară pe hârtie.³

În toamna anului 2013 am participat, alături de o parte dintre profesorii și colegii de la Facultatea de Litere, de la Specializarea Științe ale Informării și Documentării, la ediția a XXIV - a Conferința Națională a Asociației Bibliotecarilor din România (ABR), cu titlul „*Biblioteca - cunoaștere, cercetare, cultură*”.

Am avut parte de o surpriză plăcută, aș putea spune. O parte dintre colegii bibliotecari veniți din toată țara m-au „recunoscut” după articolele publicate în revista *Biblioteca*. Îi rămân recunoscător domnului profesor Constantin Ittu, de la Sibiu, care m-a întâmpinat părintește, cu căldura specifică ce-l caracterizează, și care m-a felicitat pentru articolele mele despre bibliotecile bizantine. Alți colegi de la conferință m-au poreclit Silviu „Chartophylax”, lucru care nu mi-a plăcut pentru că eram asociat cu textele mele din *Biblioteca*.

În loc de concluzii: colaborarea mea cu revista „Biblioteca” a continuat și va continua

Colaborarea mea a continuat și după anul 2013, și continuă până în prezent, și îi sunt recunoscător doamnei Raluca Man pentru faptul că am găsit un spațiu primitiv, „cald”, ce a rămas neschimbat la fel ca în urmă cu zece ani. Revista *Biblioteca*

rămâne cea mai importantă „voce” a biblioteconomiei românești până în prezent, chiar dacă nu mai apare în format tipărit ci doar online.

Poate fi locul de debut, așa cum este cazul meu, al multor tineri, studenți, masteranzi, bibliotecari, cercetători, care doresc să publice texte serioase în paginile sale.

Note:

1. Lucrarea de seminar respectivă se intitula *Bibliotecile din Imperiul Bizantin (330-1453)*.
2. Am avut, din contră, tot felul de experiențe neplăcute ce mi-au lăsat un gust amar ce s-au finalizat cu nenumărate refuzuri din partea unor redactori ale unor reviste teologice pe motivul că sunt „student” (sic!) și că nu puteam să public niciun articol/studiu fără o „recomandare scrisă” (sic!) a unui profesor de teologie care să-și dea acordul pentru publicarea textului meu.
3. Motivele încetării apariției revistei în format tipărit sunt bine cunoscute și nu le reiau aici. Spun doar, cu tristețe, că varianta online, în .pdf, nu oferă aceeași bucurie pe care ți-o oferă un text tipărit. Firește, este mult mai facilă o căutare într-un document electronic însă revista în format tipărit are un farmec aparte pe care-l cunosc doar ce-i care „adulmecă” o carte, sau o revistă, înainte de-a o răsfoi. Este un sentiment unic pe care cea mai performantă versiune electronică a unui document n-o va putea oferi niciodată unui cititor de „modă veche”.

Din avatariile unei reviste de specialitate

Dr. Victor PETRESCU

email: multimedia@bjdb.ro

Menirea oricărei reviste de specialitate este de a facilita schimbul de idei între specialiști, de a promova noul, apelând însă și la tradițiile domeniului, analizând starea de fapt propunând soluții pentru îmbunătățirea, dezvoltarea acestuia. O astfel de revistă a fost de-a lungul anilor și „Biblioteca”, fiind concepută mulți ani ca un instrument de propagandă după modelul sovietic „bibliotekar”. După război, în procesul de edificare a unei noi intelectualități, aservite ideilor comuniste, proletcultismului de orientare sovietică, s-au înființat instrumentele care să susțină aceste deziderate (presa culturală, Editura Cartea Rusă).

Primul număr apare în iulie 1948 având ca titlu „Călăuza cititorilor” (Sic!), dar desigur și a bibliotecarilor în anii înfloritori ai analfabetismului (reapărut în anii noștri – sn). De aceea, considerăm că titlul era impropriu: Buletin lunar, „sub îngrijirea unui comitet” (neidentificat nici până azi). Din 1950, se preciza că se edita „sub îngrijirea Comitetului pentru Așezămintele Culturale din R.P.R., de pe lângă Consiliul

de Miniștri” (cf. Revista „Biblioteca studiu monografic” București, 1998).

Din 1955 revista trece la Ministerul Culturii, iar din 1965 se nominaliza colegiul de redacție, printre aceștia fiind: George Baiculescu; Ștefan Gruia - redactor șef; Aron Grünberg – redactor șef adjunct.

Își schimbă din nou titulatura în „Revista bibliotecilor”, apoi devine Buletin trimestrial „Biblioteca”(1973) ca supliment al revistei „Îndrumătorul cultural” pentru ca din 1990 să reapară lunar cu titlul „Biblioteca”.

Perioada de început și până la mijlocul anilor 1960 este în mare parte datoare practicilor din publicația sovietică „Bibliotekar”, apărută la un moment dat (1955-1956) și în traducere românească. Treptat, încep să semneze în paginile revistei colaboratori importanți, oameni cu experiență în bibliotecă sau în cercetarea bibliologică. Prin Decretul nr. 703 din 1973, devenit Legea nr. 20/1974, privind normele unitare de structură pentru instituțiile cultural-educative, revista

bibliotecilor este transformată într-un buletin trimestrial de biblioteconomie cu titulatura „Biblioteca, supliment al revistei Îndrumătorul cultural”.

O analiză amplă asupra evoluției și involuției revistei în lucrarea monografică „Revista Biblioteca”, apărută în 1998, cu prilejul împlinirii a cinci decenii de existență. De altfel, redactorul șef de atunci al revistei, Emil Vasilescu, afirma că: „În același timp, a apărut necesară o incursiune amplă în istoricul încercărilor de editare a unui periodic de bibliologie cu evidentul scop de a degaja multiplele inițiative făcute în timp, cu relevante și pilduitoare împliniri. Revista are o tradiție românească, nu una de împrumut străin și numai anumiți factori exogeni nu au permis ca în perioada postbelică inițiativele unor cărturari de frunte ai țării și ai unor instituții susținătoare să finalizeze experiența acumulată” (Op. cit. p 7).

În ianuarie 1990 sub aceeași denumire redevine publicație autonomă, serie nouă, cu periodicitate lunară, sub egida Ministerului Culturii. În anii de apariție neîntreruptă, una din cele mai longevive publicații românești din toate timpurile, a reușit să atingă câteva obiective importante: s-a dovedit a fi capabilă să adune în paginile sale o mare parte a oamenilor dedicați cărții și bibliotecilor, bibliologi, cercetători, bibliotecari, scriitori, oameni de cultură și știință; a abordat aproape întreaga problematică a bibliotecilor românești, de la organizare la înzestrare, de la modernizare la pregătire profesională, până la viața de asociație și reflectarea realității

bibliologice internaționale, de multe ori prin atragerea unor colaboratori străini de prestigiu. După 1990 s-a înființat o subredacție a revistei la Chișinău care a furnizat cu regularitate materiale importante. Redactorii șefi de-a lungul anilor: Ștefan Gruia, Ioana Lupu și Emil Vasilescu dar și redactorii Anne Marie Mihiț, Maria Moldoveanu, Corina Costopol, Antoneta Corvătescu, Livia Bacăru, George Vlădescu, au realizat studii, anchete și articole, dar și cronici, recenzii sau materiale critice.

În prezent este editată de Biblioteca Națională a României (din februarie 2009) colectivul editorial având următoarea componență: Raluca Man, redactor șef; Doina Banciu; Agnes Erich; Maria Micle; Elena Pintilie; Cristina Popescu; Angela Repanovici; Elena Tîrziman; Florin Filip; Zafir Ilie; Mircea Regneală; Mihail Sachelarie.

În prezent își diversifică neconținut aria de preocupări, dezbătând fenomenul în concordanță cu evoluția spectaculoasă a acestuia pe plan național și internațional. Cu numărul din ianuarie 2010 este indexată pe platformele de baze de date EBSCO și PROQUEST, pentru ca în ultimii ani să se renunțe (probabil din cauze financiare) la varianta tipărită, ceea ce în opinia noastră este o mare greșeală. Ar fi necesară o dezbateră pe această temă, la nivel național. Cu atât mai mult cu cât biblioteca a fost percepută de sute de ani ca o structură infodocumentară, dar și comunicațională, utilitatea ei fiind de necontestat.

Bătălia mediilor: hârtie, e-book, a-book

Oana MERCHEȘ

Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” Iași

email: [oanamerches@yahoo.com](mailto: oanamerches@yahoo.com)

Cu mult timp înainte ca Gutenberg să inventeze tiparul, accesul la surse scrise, cum ar fi sulurile de papirus, tăblițele de lut sau pergamentele era considerat un lux. Invenția tiparului în secolul al XV-lea a revoluționat modul în care sunt produse cărțile și a permis ca obiceiurile de lectură ale oamenilor să se schimbe, facilitând creșterea nivelului de alfabetizare, răspândirea ideilor din diverse domenii și înființarea bibliotecilor. Acum accesul la lectură devine posibil pentru oricine. În ultimii 15 ani, în lume au avut loc transformări de neimaginat vreodată de niciunul dintre noi. Progresul în computere și tehnologia comunicațiilor a dus la apariția cărții electronice, care câștigă o popularitate foarte mare, cărțile tradiționale părand să-și piardă din importanță. Întrebarea pe care și-o pun în ultimul timp foarte mulți cititori și iubitori de carte este dacă industria cărții tipărite va muri treptat. Am stat de vorbă cu mulți prieteni sau cu oameni abia cunoscuți, cu tineri, cu vârstnici, cu oameni care au în comun plăcerea de a citi. În urma discuțiilor și a paginilor citite pe marginea acestui subiect, voi încerca să fac o analiză obiectivă a viitorului cărții tipărite.

Sursa: https://media.radiochisinau.md/image/201602/640x360/radiochisinau_450d9498cc9f7be4881e3c61931ba97d.jpg

Acum 10 ani, în 2013, Paul Balogh, co-fondator al Learn Forward, un startup de tehnologie educațională, avea în vedere un viitor de mai puțin de zece ani până când cărțile tipărite vor deveni ca vinurile, adică vor fi colecționate doar pentru valoarea lor. Singurele cărți care vor avea șanse să supraviețuiască, în opinia lui Balogh, sunt „cărțile frumoase, cele care oferă un alt tip de experiență”.¹

Pe de altă parte, Umberto Eco, într-o prelegere intitulată „Memoria vegetală și minerală: viitorul cărților”, declară: „Eu aparțin oamenilor care încă mai cred că cărțile tipărite au un viitor și că toate temerile à propos de dispariția lor sunt doar ultimul exemplu de alte temeri, sau de teorii legate de sfârșitul a ceva, inclusiv a lumii”.²

Așadar, oameni care văd lucrurile într-un anumit fel, oameni pentru care viitorul arată foarte diferit.

În era super-digitală, cărțile electronice și tot ce ține de conținutul digital câștigă o mare popularitate, pentru motive cât se poate de evidente: prețul este mai mic decât echivalentul tipărit, se facilitează accesul la o selecție mare de titluri, se economisește spațiu pe rafturi, dar și timp prin descărcarea sau accesarea volumului dorit. Cărțile electronice sunt ușor disponibile pe telefonul mobil sau pe tabletă, sunt ușor de accesat, o tabletă încapă cu ușurință într-o geantă în comparație cu o carte mare și grea. Cărțile electronice sunt ușor de partajat și distribuit, au capacitatea de a mări dimensiunea fontului, făcându-le mult mai accesibile. Putem chiar găsi, gratuit, versiuni în format .pdf ale romanelor preferate. Un document .pdf poate conține orice combinație de text, grafică sau imagine, reproducând fidel aspectul paginii tipărite. Imaginea poate fi mărită sau micșorată fără ca aspectul textului sau a graficii să-și piardă calitatea. În plus, documentele pot cuprinde și elemente interactive, dintre care referințele externe sau interne (link-uri) sunt cele mai comune.

Sursa: <https://bnrm.files.wordpress.com/2010/06/d07544a278.jpg>

Viitorul multor genuri de carte poate fi volumul cu realitate augmentată sau *a-book*, un model 3G, care ajută cititorul să înțeleagă în profunzime subiectul și să obțină mai mult prin mijloace digitale, conținutul fiind afișat pe un dispozitiv din apropiere. *A-book*-urile pot fi fabricate la scară semi-industrială, datorită unor caracteristici cum ar fi hârtia conductivă pre-imprimată și eficiența energetică.

Realitatea augmentată este o versiune îmbunătățită, interactivă, a unui mediu din lumea reală, realizată prin elemente vizuale digitale, sunete și alți stimuli senzoriali prin intermediul tehnologiei holografice. Valoarea principală a realității augmentate este modul în care lumea digitală se îmbină cu lumea reală, prin integrarea senzațiilor transpuse, care sunt percepute ca părți naturale ale mediului înconjurător.

George Bairaktaris, cercetător la Universitatea din Surrey și membru al echipei de proiect *Next Generation Paper* explică: „Cercetarea originală a fost efectuată pentru a dezvolta experiențele de călătorie prin crearea de ghiduri de călătorie augmentate. Acest model 3G îmbogățit permite utilizarea cărților augmentate pentru diferite domenii, unul dintre cele mai importante fiind educația. În plus, noul model deranjează mai puțin cititorul, recunoscând automat pagina deschisă și declanșând conținutul multimedia”.³

Astfel, realitatea augmentată ar putea permite cărților tipărite să revină împotriva tendinței cărților electronice. Acest tip de citire poate fi o modalitate de a ajunge la o generație care a crescut interacționând doar cu ecranele și conținutul digital, tot mai multe edituri folosind acest tip de tehnologie pentru a-i atrage pe cititorii tineri. În această experiență vorbim despre mai multe simțuri implicate: vederea imaginilor care prind viață poate ajuta la o mai bună înțelegere a conținutului, sunetele și muzica cresc emoția pentru învățare a unor lucruri noi. Cărțile augmentate permit cititorilor să acceseze informații suplimentare sau conținut multimedia despre ceea ce citesc și să păstreze, în același timp, aspectul și senzația unei cărți fizice.

Sursa: https://noriel.ro/media/catalog/product/cache/c682e6120e627a95f4ce21a5b384118b/c/e/cediv75_001w_carte_editura_litera_calatorie_in_cosmos_exploreaza_universul_in_realitatea_augmentata.jpg

Nu există nicio îndoială că sunt preferate cărțile electronice atunci când disponibilitatea și accesul imediat sunt considerate priorități, în timp ce cărțile tipărite sunt favorite pentru cei care le citesc copiilor sau pentru cei care împărtășesc cărți cu semenii lor.

Deși unii oameni prevăd că, odată cu evoluția cărților electronice, cărțile tradiționale își pierd din importanță, există opinii puternice împotriva acestei idei.

Într-o epocă a saturației digitale se observă o renaștere a cărții tipărite ca reacție la suprasolicitarea ecranului digital, la

un mediu media care ne modifică stilul de viață și, implicit, obiceiurile noastre de lectură. Oricât de mult ar fi viețile noastre dominate de dispozitive și resurse electronice, cu disponibilitatea, accesibilitatea și prețul mult mai convenabile, cererea de imprimare este încă foarte mare. Deși oamenii par să nu mai cumpere cărți tipărite, începe să devină evident că acestea nu vor dispărea niciodată. Sunt remarcabil de durabile, vor fi citite, de zeci, sute de ori și pot exista sute de ani. Niciun dispozitiv electronic nu este atât de trainic. O carte nu necesită alimentare sau internet. Cărțile pot fi mult mai diverse în format fizic și aspect - cărți de artă somptuoase, dicționare minuscule, volume groase cu hârtie subțire, cărți subțiri cu hârtie cremoasă sau cărți cu margine decorativă. Pot fi tipărite în ediții succesive și continuă să fie valoroase. O carte electronică, odată citită, devine în esență mult mai puțin prețioasă. Ea poate avea o copertă digitală viu colorată și atrăgătoare, dar nimic nu poate înlocui impactul unei cărți fizice. Pentru cunoscătorii de artă, pentru adevărații cititori, tipărirea este singurul mediu care poate să-i satisfacă, cartea pe suport hârtie având un miros deosebit, o greutate, o senzație unică, permițând cititorului să aibă o experiență care implică toate simțurile. O carte bine realizată a ajuns să ocupe un loc aproape nostalgic între mireasma unui original și fantoma unui fișier de computer.

Într-un studiu făcut de New York Times, s-a constatat că cititorii de carte tipărită au obținut note mult mai mari în ce privește înțelegerea narațiunii, aceștia amintindu-și mai multe detalii și idei, față de cititorii de carte electronică. Cărțile electronice provoacă oboseală, vedere încețoșată, roșeață, iritație și uscăciune a ochilor. Studii multiple au arătat că studenții care învață după cărți tipărite au mai multe șanse să obțină un scor mai mare la examene, aceștia preferând să răsfoiască paginile, să ia notițe pe marginea textului și să simtă mirosul hârtiei imprimată atunci când citesc.

Strâns legată de istoria cărților este apariția biblioterapiei, un concept vechi al biblioteconomiei. Rolul terapeutic al lecturii este cunoscut din cele mai vechi timpuri, atunci când istoricul grec Diodorus Siculus, în lucrarea *Bibliotheca Historica*, ne dezvăluie cuvintele scrise la intrarea în sala unde erau depozitate cărțile regelui Ramses al II-lea: „Casa vindecării pentru suflet”. În 1272, la spitalul Al-Mansur din Cairo, citirea Coranului a fost prescrisă ca tratament medical, iar până la jumătatea secolului al XIX-lea biblioteca devine o parte esențială a instituțiilor psihiatrice europene. Biblioterapia, în esență, folosește cărți pentru a ajuta oamenii să găsească resurse pentru depășirea anumitor probleme. Diferiți psihologi cu care am stat de vorbă au subliniat ideea recomandării cărților tipărite pentru a ajunge la efectul scontat. Cartea electronică îi scoate prea mult din zona de confort și îi poate obosei prea tare, accentuând simptomele.

Un dezavantaj major pentru ambele medii este pirateria. Dar în timp ce cărțile tradiționale pot fi copiate cu mașini, lucru care necesită bani și mult timp, partajarea unei cărți electronice se face imediat, prin copierea și lipirea textului dintr-un document în altul.

Potrivit raportului anual din 2019 al Asociației Editorilor Americani, editorii de cărți din SUA au generat, în 2018, venituri de peste 26 miliarde de dolari, pentru carte tipărită obținându-se 22.6 miliarde de dolari, iar pentru cărți electronice 2.04 miliarde.

Un argument notabil în favoarea cărții tipărite este acela că o carte poate fi făcută cadou, sau împrumutată, acel ritual încă semnificativ al încrederii, beneficiarul putând să o răsfoiască, să o țină în biblioteca personală sau să o transmită mai departe.

Și, nu în ultimul rând, un fapt extrem de important este acela că emisia de carbon a fabricării unui e-reader este echivalentă cu cea a tipăririi a 40-50 de cărți.

S-a ajuns până acolo încât, în 2012, Geza Schoen, împreună cu designerul de modă Karl Lagerfeld, au creat parfumul *Paper Passion*, căutând mirosul acela de carte proaspăt tipărită, amestecul distinctiv de hârtie și cerneală, care oferă aroma de neconfundat a cărții, dedicat tuturor iubitorilor de lectură tradițională.

Sursa: <https://www.fragrantica.ro/parfum/Wallpaper-STEIDL/Paper-Passion-15723.html>

Teama potrivit căreia cărțile tipărite ar putea pierde lupta cu mediul digital s-a dovedit neîntemeiată. Cu o industrie globală evaluată la peste 150 de miliarde de dolari, cererea de copii pe hârtie este mai mare ca niciodată. Un studiu realizat de Smithers, “The Future of Digital Printing”, semnaleză o ascensiune continuă a cărților tipărite, care vor înregistra cea mai rapidă creștere până în 2032, tehnologia inkjet fiind tot mai dominantă datorită caracterului economic superior.

În cele din urmă, va exista un loc în viața noastră atât pentru cărți tipărite, cât și pentru cele digitale. Există avantaje și dezavantaje ale ambelor medii și putem face propriile alegeri în funcție de circumstanțele personale.

Stephen Fry, actor, a scris pe Twitter în 2009: „O tehnologie nu o înlocuiește pe alta, ci o completează. Cărțile nu sunt mai amenințate de Kindle decât sunt scările de lifturi.”

Este imposibil de prezis ce s-ar putea întâmpla peste 1000 de ani, însă cititul, în orice formă sau format, este o plăcere pe care toată lumea ar trebui să o experimenteze. Iar o carte bună este o carte bună, indiferent de modul în care este citită.

Note:

1. Cărțile tipărite vor supraviețui precum vinilurile. [accesat 26 mai 2023]. Disponibil la: <https://portalhr.ro/paul-balogh-cartile-tiparite-vor-supravietui-precum-vinilurile/>
2. ECO, Umberto. *Memoria vegetală și alte scrieri de bibliofilie*. București: Editura Rao, 2008
3. BAIRAKTARIS, George. *Next Generation Paper Project*. [accesat 26 mai 2023]. Disponibil la: <https://www.surrey.ac.uk/digital-world-research-centre/funded-projects/next-generation-paper-markets>

Bibliografie:

1. BYARS, Mikayla Nicole. *Printed Books versus Digital Books*. Disponibil la: <https://core.ac.uk/download/pdf/32415523.pdf>
2. KAHLE, Brewster. *Digital Books wear out faster than Physical Books*. Disponibil la: <https://blog.archive.org/2022/11/15/digital-books-wear-out-faster-than-physical-books/>
3. LINDBERG, Sara. *What is Bibliotherapy?* Disponibil la: <https://www.verywellmind.com/what-is-bibliotherapy-4687157>
4. VALKENBURG, Patti M; PIOTROWSKI, Jessica Taylor. *Generația digitală și dependența de media*. București: Editura Niculescu, 2008

Rolul donațiilor în fondurile locale de patrimoniu ale bibliotecilor publice

Drd. Cristina BACIU

Universitatea din București. Școala Doctorală de Litere

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

email: bcm19701@yahoo.com

Bibliotecile publice identifică documentele relevante ale comunității locale care exprimă patrimoniul său în formă documentară, gestionează donații ale personalităților locale, organizează activități și evenimente de valorificare a moștenirii culturale locale.

Rolul patrimonial exercitat de bibliotecile publice constă în atribuțiile pe care și le asumă de preservare a documentelor care constituie memoria comunității, adică a documentelor de interes pentru comunitatea locală, documentele care au ca autori membri ai comunității, documente care conțin informații despre comunitatea respectivă sau care au o valoare istorică, culturală, artistică deosebită.

Din colecțiile patrimoniale ale bibliotecilor fac parte fondurile vechi (mai vechi de 100 de ani), rare sau prețioase, dar și fondurile mai recente, acestea fiind fondurile locale și colecțiile constituite prin Depozit Legal. Fondurile vechi cuprind adesea fondurile sub formă de donații sau de moșteniri cumulative. Dacă în aceste fonduri sunt documente de interes local sau donații ale personalităților locale, atunci fondul vechi prezintă o importanță majoră pentru comunitatea respectivă.

Fondurile locale sunt caracteristice fiecărei biblioteci publice județene sau municipale, acestea conservând memoria documentară a comunității (locale, regionale sau județene). Biblioteca este depozitară a documentelor realizate de către locuitorii comunității respective, fond esențial pentru identitatea unei biblioteci județene (municipale) și pentru identitatea cultural-istorică a localității însăși.

Donația prof.univ.dr. Petre Popa în colecțiile Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

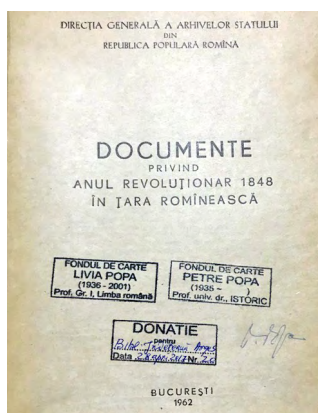
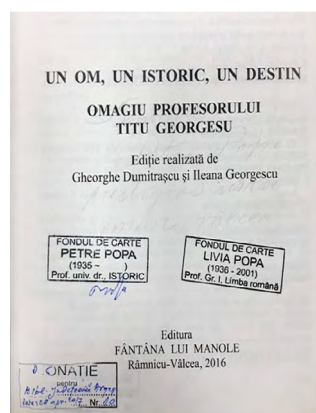
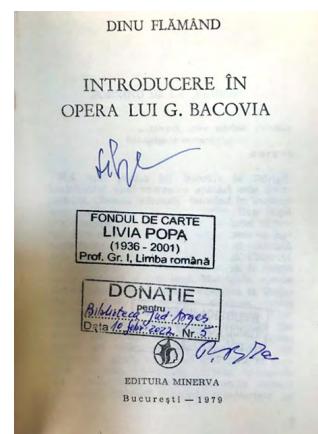
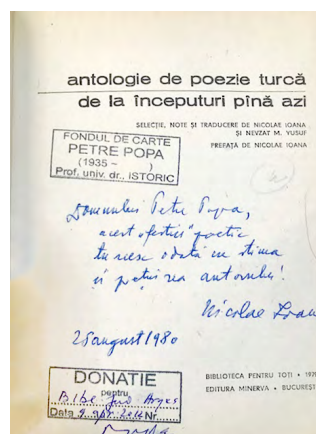
Petre Popa (n. 1935-) este istoric, profesor universitar doctor, născut la 16 august 1935, în satul Bocșa, județul Vâlcea. Urmează Facultatea de Istorie din cadrul Universității din București, în perioada 1953-1958. În anul 1974 obține titlul doctoral, în urma susținerii tezei „Contribuții argeșene la principalele momente din istoria poporului român”. În anul 2000 obține titlul de profesor universitar al Catedrei de Istorie-Muzeografie din cadrul Universității din Pitești. Remarcabil istoric al Piteștiului, înzestrat cu vocația întemeierii, de numele său sunt legate multe înfăptuiri de-a lungul timpului: Mausoleul Mateiaș, Cartea Eroilor, Casa Cărții, Facultatea de Istorie a Universității din Pitești, Enciclopedia Argeșului și Muscelului.

Activitatea științifică și editorială a prof.univ.dr. Petre Popa este bogată și diversificată, alcătuită din volume de

specialitate apărute la edituri importante, cursuri universitare, teste didactice pentru bacalaureat și admitere în facultate, studii și articole de presă cu tematică istorică, participări la manifestări științifice în țară și peste hotare.

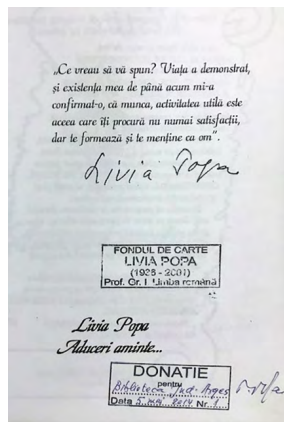
La secția de Colecții Speciale din cadrul Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș, în două vitrine separate se află Fondul Livia și Petre Popa, în număr de peste 275 de volume, dăruite bibliotecii de-a lungul anilor până în prezent de istoricul și omul de cultură, prof.univ.dr. Petre Popa.

Donația (Fondul de carte Petre Popa) constă în volume de literatură și istorie, lucrări de autor, dar și lucrări primite de la alți scriitori, majoritatea cărților cu autograf și dedicații către profesorul Petre Popa. Pe pagina de titlu a fiecărui volum regăsim ex-libris-ul „Fondul de carte Petre Popa (1935-). Prof. univ.dr.istoric”, urmat de ștampila cu precizarea „Donație pentru Biblioteca Județeană Argeș, data și numărul”.

Fondul de carte Livia Popa cuprinde 98 de cărți de pedagogie, istorie și critică literară, literatură, cultură și civilizație, fiecare având pe pagina de titlu ex-librisul cu mențiunea „Fondul de carte Livia Popa (1936-2001). Prof.Gr. I Limba română”, și ștampila cu precizarea „Donație pentru Biblioteca Județeană Argeș, data și numărul”.

Majoritatea cărților au autograf și dedicații din partea autorilor. Lucrarea „Aduceri aminte” de Livia Popa (Pitești, Editura Trefla, 2002) are semnătura olografă și ex-librisul profesoarei de limba română, soția istoricului Petre Popa. O dedicație către doamna Livia Popa este scrisă de autorul George Sanda pe monografia „Otilia Cazimir” (București, Cartea Românească, 1984): „Doamnei pref. Livia Popa, Cu cele mai alese sentimente de stimă și afecțiune, omagiu deosebit, George Sanda. 30 aprilie, 1986”.

Între lucrările donate de profesorii Livia și Petre Popa regăsim nume importante ale personalităților locale argeșene, scriitori, profesori, istorici, jurnaliști, critici literari: Mihail Diaconescu, Vasile Novac, Silvestru D. Voinescu, Octavian Mihail Sachelarie, Marin Ioniță, Mihai Goleșcu, Nicolae Mecu, Elisaveta Novac, Dan Rotaru, Sergiu I. Nicolaescu, Miron Cordun, Ion Lică-Vulpești, Mircea Meleșteu, Ludmila Ghițescu, Iuliana Preduț Constantinescu.

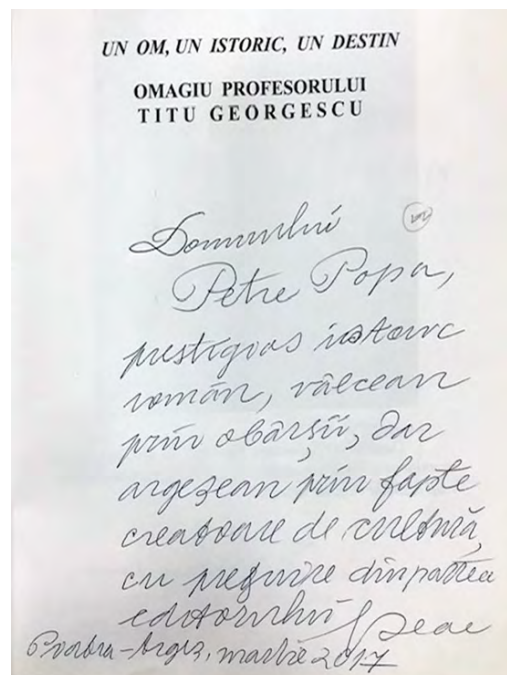
Se remarcă în Fondul Livia și Petre Popa, autograful și dedicația academicianului Eugen Simion către familia prof. univ.dr. Petre Popa din Pitești, cu care acesta a avut o legătură de prietenie. Astfel, în „Dimineața poezilor”, de Eugen Simion (București, Cartea Românească, 1980), autorul semnează o dedicație emoționantă: „Doamnei Livia și domnului Popa, gazde îndatoritoare într-un Pitești care, fără ei, mi-ar fi străin. Cu emoție, Eugen Simion, 6 mai 1982”.

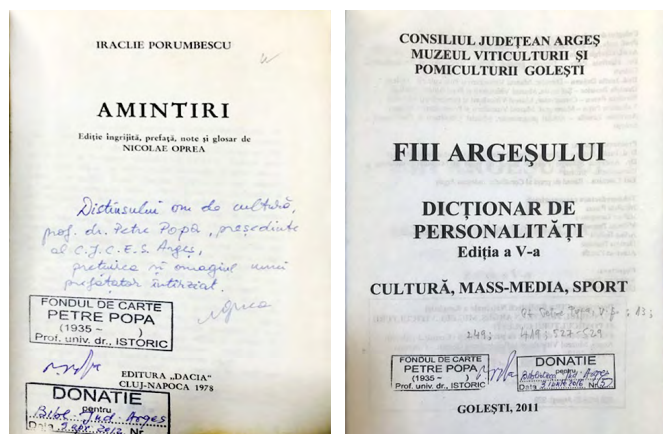
La 1 martie 1985, criticul și istoricul literar Nicolae Mecu, scria pe pagina de titlu a volumului „George Călinescu și contemporanii săi” (ediție îngrijită, note și indice de Nicolae Mecu), apărut la editura Minerva, București, 1984, următoarea dedicație către soții Popa: „Doamnei și domnului Popa, în semn de prețuire pentru activitatea d-lor întru conservarea și propășirea spiritualității argeșene, de la un co-argeșean, <capitalizat un pic>, dar cu sufletul rămas pe dealurile de unde Piteștii se văd ca o navă uriașă, iar trenurile urcă, <omizi negre> (vorba lui Ion Pillat), spre-al Argeșului pod. Cu stimă și afecțiune, Nicolae Mecu”.

Volumul „Un om, un istoric, un destin. Omagiu profesorului Titu Georgescu”, editori Gheorghe Dumitrașcu și Ileana Georgescu (Râmnicu Vâlcea, 2016) are următoarea dedicație din partea editorului: „Domnului Petre Popa, prestigios istoric român, vâlcean prin obârșii, dar argeșean prin fapte, creator de cultură, cu prețuire din partea editorului,

martie, 2017”. „Un spațiu de dor”, lucrare apărută în 1980 la editura Albatros din București, are următoarea dedicație din partea autorului, poetul Radu Cârneli: „Domniei Sale, prof. dr. Petre Popa, cu prietenie și aleasă considerație, omului și președintelui, diriguitor al culturii în ținutul Argeșului, aceste poeme de iubire și moarte, de trecere și ne-trecere prin această vale a cerului, Radu Cârneli, 24 noiembrie 1982”. Cartea „Amintiri” de Iraclie Porumbescu, apărută în 1978 la editura Dacia din Cluj-Napoca, ediție îngrijită, prefată, note și glosar de scriitorul Nicolae Oprea, cel care scrie pe pagina de titlu următoarea dedicație către profesorul Petre Popa: „Distinsului om de cultură, prof.dr. Petre Popa, președinte al C.J.C.E.S. Argeș, prețuirea și omagiul unui prefațator întârziat”. Volumele „Rugurile din zori”, de Marin Ioniță (București, Albatros, 1982), și „Pe Argeș în jos, pe un mal frumos. Culegere de folclor literar”, de Ion Cruceană (Pitești, s.n., 1981), dețin autograful autorilor. Dedicatia și autograf regăsim din partea autoarelor cărților „Părinții” de Elisaveta Novac apărută în 1983 la editura Cartea Românească din București, și „Durere în Paradis” de Amalia Elena Constantinescu, apărută la editura Paralela 45 din Pitești, în 2000.

Artistul argeșean Constantin Samoilă îi scrie pe pagina de titlu a volumului „Cântând prin Europa” (Pitești, Tiparg, 2005): „Distinsului profesor universitar dr. Petre Popa, personalitate remarcabilă a culturii, care a înobilat prin operele sale spațiul de spiritualitate al Argeșului”.

„O viață printre cărți” (3 volume), de distinsul cărturar Silvestru D. Voinescu, apărută în 1997 la Pitești la editura Cultura, are dedicația autografă a autorului, și se regăsește în Fondul de carte Livia Popa. Director al Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș timp de peste 40 de ani (1964-2005), Silvestru D. Voinescu, și-a dedicat întreaga activitate cărților, reușind performanța de a se contopi cu ideea de cultură în Argeș și Muscel.

Dramaturgul Paul Everac scrie următoarea dedicație pe volumul „Încotro merge teatrul românesc?” (București, Editura Eminescu, 1975): „Domnului Petre Popa, această dedicație <pour la bonne bouche>, de la un autor rău și extenuat. Cu simpatie, Paul Everac”. Amintim alte câteva exemple de lucrări cu dedicații și autografe din donația familiei Popa: „Documente privind anul revoluționar 1848 în Țările Române” (București, 1962); Victor Hugo, „Mizerabilii” (două volume, 1962), Dinu Flămând, „Introducere în opera lui G.Bacovia” (București, Minerva, 1979), C. Cruțeru, „Dialog și stil oral în proza românească actuală” (București, Minerva, 1985).

În perioada 1980-1988, profesorul Petre Popa a publicat în colaborare cu Paul Dicu și Silvestru D. Voinescu, patru

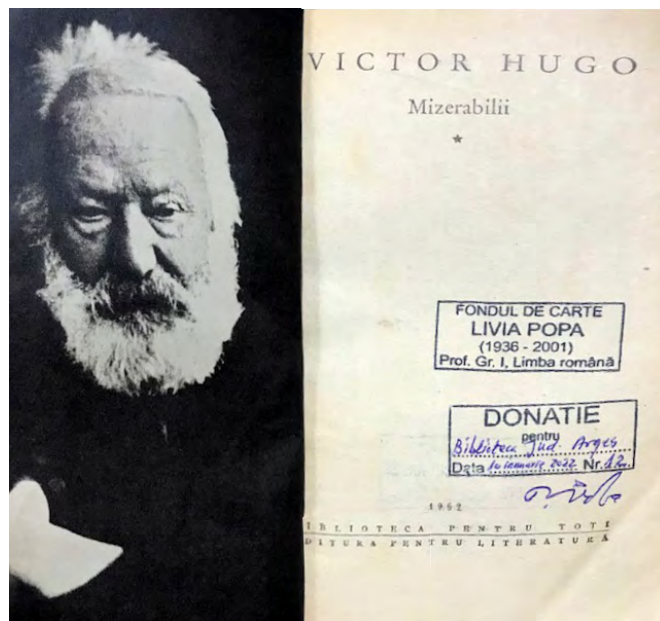
volume referitoare la reședința județului Argeș: „Pitești: ghid de oraș” (București, Editura Sport-Turism, 1985), „Pitești pagini de istorie” (Pitești, Tipografia Argeș, 1986), „Istoria municipiului Pitești” (București, Editura Academiei, 1988), „Pitești: Tradiție și contemporaneitate” (Geamăna, Tiparg, 2008). Lucrările le regăsim în Fondul de carte Petre Popa, din cadrul secției Colecții Speciale a bibliotecii, două dintre ele fiind și în manuscris, cu autograf și dedicație.

Un neobosit cercetător și om de cultură, profesorul Petre Popa continuă șirul lucrărilor publicate, cele mai recente fiind: „Mareșalul Ion/Ioan Antonescu și reședința Argeșului: consemnări istoriografice” (Pitești, Paralela 45, 2017), „Pitești 630: Istorie. Cultură. Economie. Urbanism: Memento” (Pitești, Paralela 45, 2018), „Pitești. Portrete postume pentru prieteni” (Pitești, Paralela 45, 2018). Lucrările dețin autograful autorului și se află la secția Colecții speciale și în manuscris.

O nouă donație primită de curând din partea istoricului Petre Popa, la secția de Colecții speciale din cadrul bibliotecii, constă în două mape cu facsimile de presă, unde au fost salvate articole adunate pe durata câtorva zeci de ani.

Concluzii:

Donațiile reprezintă o importantă contribuție la dezvoltarea patrimoniului cultural și științific, precum și la păstrarea memoriei culturale locale și naționale. Colecțiile speciale ale bibliotecilor publice rămân valoroase prin fondurile de carte rară, carte veche, ediții princeps, rarități bibliofile, cărți cu dedicații și autografe, corespondență, manuscrise, tipărituri cu legături artistice deosebite. Fondul local este un fond unic, original, caracteristic fiecărei biblioteci publice municipale sau județene, ansamblul colecțiilor construindu-se plecând de la această parte de memorie locală esențială. Importanța fondului de patrimoniu decurge din imaginea istoriografică a culturii fiecărei comunități, ca parte integrantă a culturii naționale.

Sursa foto: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Fondul Colecțiilor Speciale

Donațiile: de la colecțiile de carte la cărțile de colecție¹

Nicoleta DUCA

Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” Iași. Filiala de Științe Economice

e-mail: nicoletaduca70@yahoo.com

Bibliotecile, din cele mai vechi timpuri și până în prezent, au fost constituite pentru a strânge și a păstra valoroasele mărturii ale spiritualității și cunoașterii umane - cărțile. Menirea unei cărți este să fie citită, să aducă bucurie, să lărgescă orizontul de cunoaștere, să sprijine dezvoltarea unui cititor din toate punctele de vedere: să producă emoție, transformare, dezvoltare, informare, învățare.

Pornind de la piesele de mobilier, cu rafturi, unde se păstrau manuscrisele, tăblițele, cărțile rului sau codexurile pe pergament ori pe papirus, spațiul destinat păstrării documentelor a evoluat, de la simple încăperi la clădiri impunătoare, de la câteva rafturi la rețelele complexe ale bibliotecilor hibrid.

Istoria bibliotecilor din întreaga lume ne arată că la temelia acestora au stat fie o importantă donație bănească, fie un număr de cărți sau o întreagă colecție de publicații donate de către o personalitate a acelei vremi.

Înalti demnitari bisericești, domnitori, regi, suverani, nobili, oameni de cultură, savanți, colecționari, pasionați bibliofili, mari personalități ale vremurilor au stabilit prin legații testamentare sau au donat din timpul vieții tipărituri și manuscrise valoroase, cărți religioase, cărți vechi și rare, documente și obiecte personale, stampe, albume - remarcabile exemplare adunate cu migală pe parcursul unei întregi vieți.

Donația de carte este cea mai veche metodă de completare a colecțiilor unei biblioteci dar este considerată și astăzi un act de mare generozitate, de mare interes pentru biblioteci, mai ales în ultimii ani, când totalul sumelor alocate achiziției de carte este într-un vertiginos declin.

Menirea unei biblioteci universitare este „de a constitui, organiza, prelucra, dezvolta și conserva colecții de cărți, periodice, publicații electronice, precum și de a crea cadrul informațional necesar sprijinirii activității didactice și de cercetare din comunitatea universitară ieșeană, cu extensie către cea națională și internațională.” Biblioteca centrală universitară este destinată mai multor tipuri de utilizatori dar, în cea mai mare măsură se axează pe studenți și cadre didactice, de aceea fondul bibliotecii este orientat pe instruire și pe cercetare. Fondul destinat instruirii studenților este constituit din manuale, cursuri universitare, tratate, lucrări de referință, teze de doctorat și lucrări științifice, în special cele care fac parte din bibliografia de specialitate. Fondul destinat cercetării este constituit din lucrări științifice cât mai actuale, reviste științifice, baze de date specializate.

Rolul prioritar al bibliotecii universitare este de a ajuta la îndeplinirea obiectivelor universităților de care este conectată, obiective de învățământ și de cercetare, și oferă - prin colecțiile sale, bazele de date, spațiile de studiu și bibliotecari - instrumente de a satisface nevoile informaționale în

contextul noilor provocări furnizate de societatea cunoașterii. Completarea colecțiilor Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” se face prin: cumpărare; depozit legal; donații; transfer; schimb intern și internațional. În bibliotecile filiale, achiziția de carte este realizată în mod centralizat, prin Departamentul Dezvoltarea Colecțiilor.

Pentru Biblioteca de Filosofie, filială a Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” Iași, o sursă importantă de completare a colecțiilor o constituie documentele intrate gratuit în fondurile bibliotecii în urma unor donații de la persoane fizice sau juridice, donații ce provin din mai multe surse:

√ de la sediul central;

√ de la autori (cadre didactice, doctoranzi, scriitori);

√ de la studenți, la final de licență/masterat;

√ de la cadre didactice care s-au pensionat: donația prof. univ. dr. Vasile Miftode; donația prof. univ. dr. Ștefan Celmare; donația lector univ. dr. Gabriela Carpinschi și donația prof. univ. dr. Ioan Caproșu.

În colecțiile Bibliotecii de Filosofie, în ultimii ani, a intrat un număr mare de cărți ca urmare a unor donații făcute de familii care au moștenit biblioteci impresionante ale unor profesori universitari sau ale unor personalități culturale: donația prof. univ. dr. Adrian Neculau și donația Corneliu Ștefanache.

S-au primit donații remarcabile și de la alte instituții, cum ar fi Goethe Institut București, prin Biblioteca de limbă germană sau de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Cea mai valoroasă donație intrată în colecțiile Bibliotecii de Filosofie este donația primită de la Catedra de Filosofie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”. Această donație conține cărți remarcabile, multe au ștampile de proveniență ale altor biblioteci sau au făcut parte din fonduri valoroase sau conțin dedicații din partea autorilor.

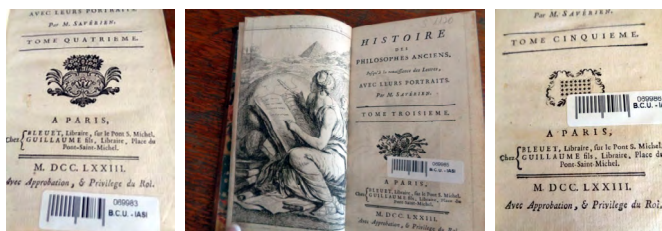
Sursa: arhiva personală a autoarei

Aceste 990 de volume au avut un traseu mai special, provin de la mai multe biblioteci de catedre din Universitate, sunt reunite într-un singur fond păstrat la Facultatea de Filosofie în anii 1960-1980, sunt mutate în diverse locații, sunt preluate în custodie de Biblioteca de Filosofie, cu statul special (doar

pentru uzul cadrelor didactice) și, într-un final, sunt donate și intră în depozitul acesteia; din anul 1994 aceste documente apar consemnate în Registrul Inventar.

O analiză a documentelor din donația de la Catedra de Filosofie prezintă un adevărat istoric al Universității din Iași, pentru că multe volume provin de la bibliotecile de seminarii din Universitate, arătând evoluția și reorganizarea diverselor facultăți. Totodată, putem vorbi și de un istoric al Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu”, pentru că multe volume poartă ștampila Bibliotecii Fundației Regele Ferdinand I, ștampila Bibliotecii Universității sau a Bibliotecii Centrale.

Fondul cuprinde cărți publicate începând cu anul 1771, cele 5 volume din „Histoire des philosophes anciens, jusqu'à la renaissance des Lettres, avec leurs portraits” de M. Savérien.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Biblioteca deține și cele 37 volume din „Oeuvres Completes” ale lui Jean-Jacques Rousseau, tipărite în anul 1793.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Celelalte cărți din donație sunt publicate între anii 1800-1940, sunt în mare parte în limbile franceză și română dar și în limbile germană, engleză, italiană sau rusă, publicate de edituri renumite în perioada respectivă.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Cea mai mare parte a fondului este format din volume care au aparținut Facultății de Litere și Filosofie, în bibliotecile seminariilor și catedrelor. Ștampilele de proveniență indică, în unele cazuri, trecerea de la o bibliotecă de seminarium la alta sau transformările care au avut loc la nivel de facultate.

Fiecare bibliotecă de seminarium era organizată strict pe specializări, avea valoare funcțională, susținând activitatea educațională și didactică, dar documentele aveau și o mare valoare științifică, pentru că existau exemplare valoroase, prin strădania unor cercetători, a unor cadre didactice de seamă

dar și a unor oameni de cultură, care au ajutat la îmbogățirea colecțiilor de documente.

De la Facultatea de Litere și Filosofie, 23 de volume poartă ștampila *Seminariului de istoria literaturii române moderne* și 6 volume ștampila de la *Seminariul de istoria literaturii române vechi*.

De la *Seminariul de istoria filosofiei* provin 216 volume, de la *Biblioteca Seminariilor Facultății de Litere* 26 volume, alte 15 volume poartă ștampila *Seminariului de Literatură Franceză*.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Ștampila *Seminariului de Sociologie* apare pe 73 volume, 16 volume provin de la *Seminariul de Pedagogie*, de la *Seminariul de Arheologie* 12 volume și alte 11 de la *Seminariul de Istorie Universală*. În donația de la Catedra de Filosofie se află și 12 volume provenite de la *Biblioteca Facultății de Drept*.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Unele volume au trecut prin mai multe biblioteci de seminarii și au ștampile de proveniență din fonduri diferite, provin din biblioteci personale, altele din biblioteci ale unor licee, cum ar fi Biblioteca Liceului „Alexandru cel Bun” din Iași, un număr de 36 volume provin de la Biblioteca Liceului Național, altele de la Biblioteca liceelor evreiești etc.

Un număr de 63 de volume au ștampile care arată că au făcut parte din bibliotecile unor asociații studențești: Asociația generală a studenților, Asociația generală a studenților democrați din Moldova - Regionala Iași, Cercul studenților evrei din Iași sau Asociația creștină a femeilor române. Unele documente provin din bibliotecile unor cămine studențești iar 21 volume de la Biblioteca Institutului de istoria românilor „A.D. Xenopol” din Iași.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Această donație prezintă și câteva etape din evoluția Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” din Iași. Pornind de la Biblioteca Academiei Mihăilene, inaugurată în 1835, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” a purtat mai multe denumiri: Biblioteca Ulpia, Biblioteca Centrală sau Biblioteca Universității. În anul 1947 Biblioteca Universității din Iași preia colecțiile de documente ale Fundației Regele Ferdinand I iar în anul 1949, toate bibliotecile de facultate, bibliotecile de cadre și seminariile din Universitatea din Iași devin filiale ale Bibliotecii Universității care devine Bibliotecă Centrală Universitară.

O analiză a unor documente (procese verbale de predare-primire sau borderouri), păstrate în Filiala de Filosofie, arată că multe volume din această donație au punctul de plecare din colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu”. Aceste volume au fost împrumutate pe termen lung apoi transferate Catedrei de Filosofie, fie din sediul central (dublete cărți), fie de la Biblioteca de Filologie sau de la Biblioteca de Științe Sociale. Acest fond a fost utilizat exclusiv de membrii Catedrei de Filosofie, nici studenții dar nici cadrele didactice de la alte catedre neavând acces la aceste documente (conform unei informări a gestionarului Bibliotecii Catedrei de Filosofie, din anul 1966).

Chiar dacă acest fond a intrat în custodia Filialei de Filosofie cu statut special, doar pentru uzul cadrelor didactice, s-au făcut într-un final formele necesare pentru ca aceste volume să fie înregistrate ca donație, în anul 1994. Astfel, au fost puse la dispoziția studenților și a altor categorii de utilizatori toate aceste cărți valoroase.

Unele volume conțin ștampile de donații, dedicații ale autorilor, semnături autografe sau semnătura celor ce au deținut volumele o perioadă de timp.

Remarcabile în această donație sunt volumele care poartă ștampila *Bibliotecii Fundației Regele Ferdinand I* (aproximativ 100 de volume) și ștampila cu data de intrare în bibliotecă. Ștampila *Bibliotecii Centrale din Jassi* se află pe 12 volume și 23 de volume poartă ștampila *Bibliotecii Universității din Iași*.

Sursa: arhiva personală a autoarei

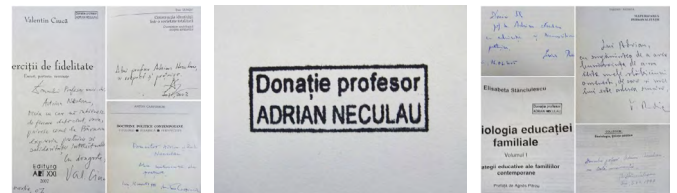
Biblioteca de Filosofie deține, în colecțiile sale, și alte donații importante; în anul 2000, intră în fondurile bibliotecii donația Andoni, cu 440 volume de filosofie. În anul 2002 este înregistrată donația prof. univ. dr. Vasile Miftode, cuprinzând 82 volume de filosofie și sociologie. În anul 2014, donația lector univ. dr. Gabriela Carpinschi - 234 de volume de politică și filosofie intră în fondurile bibliotecii. În perioada 2015-2016, aproximativ 200 de volume de filosofie și sociologie în limba germană sunt donate de către Goethe Institut București, prin Biblioteca de limbă germană.

În anul 2009, Filiala de Filosofie primește donația prof. univ. dr. Ștefan Celmare - 731 volume, din care 79 conțin dedicații ale autorilor, în mare parte cadre didactice din Universitatea „Al.I. Cuza” sau din alte universități din țară.

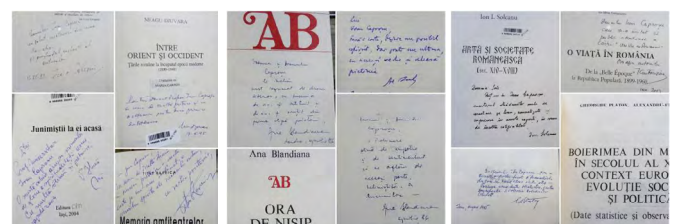
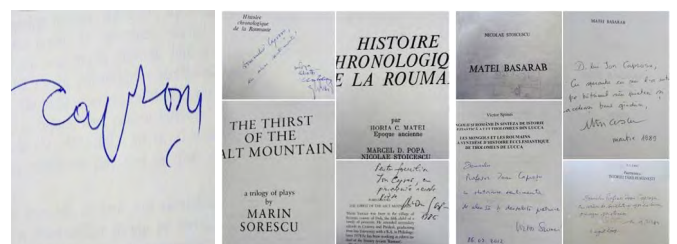
Sursa: arhiva personală a autoarei

În perioada 2013-2014 este primită donația prof. univ. dr. Adrian Neculau, în total 674 volume de filosofie, sociologie și psihologie. Donația cuprinde 43 volume pe care se află dedicații ale autorilor.

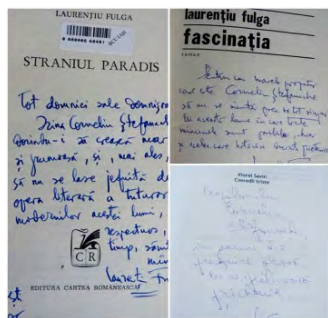
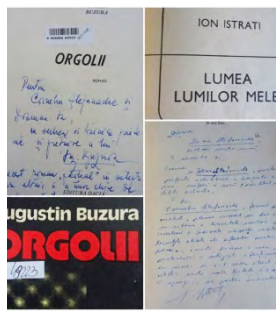
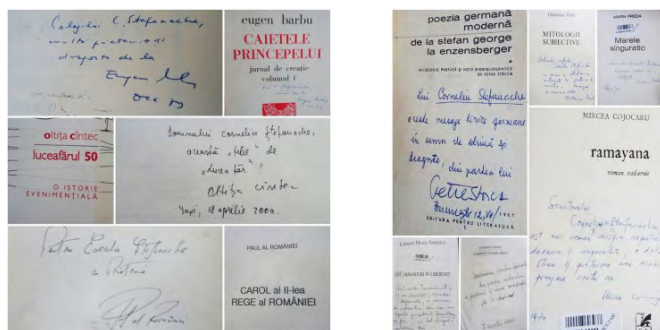
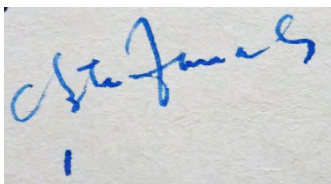
Sursa: arhiva personală a autoarei

De o mare însemnătate pentru completarea retrospectivă a colecțiilor Filialei de Filosofie sunt și ultimele donații primite. În 2017 și 2018 sunt primite 1.145 volume, datorită generozității prof. univ. dr. Ioan Caproșu, volume de istorie, politică, filosofie, sociologie, artă sau religie. Din aceste volume, 327 conțin dedicații de la scriitorii de seamă și toate volumele sunt semnate de către donator.

Sursa: arhiva personală a autoarei

În perioada primirii donației Caproșu, Biblioteca de Filosofie primește și donația scriitorului Corneliu Ștefanache, care a ocupat timp de 20 de ani funcția de director al Bibliotecii Centrale Universitare din Iași. În anul 2018 au fost înregistrate în baza de date peste 1.900 volume și peste 200 de volume conțin dedicații ce aparțin unor scriitori de seamă, istorici, personalități politice, cadre didactice ale mediului universitar ieșean sau din țară.

Fiecare carte donată Filialei de Filosofie este importantă; putem lua în considerare valoarea informației pe care o conține, existentul în colecțiile bibliotecii, valoarea bibliofilă, prestigiul editurii care a tipărit-o, calitatea hârtiei, autografele. Toate donațiile menționate conțin publicații relevante pentru profilul bibliotecii, contribuind la îmbogățirea colecțiilor Filialei de Filosofie cu unele cărți rare, valoroase, dar de o mare importanță este faptul că titlurile donate, în majoritatea cazurilor, nu existau în colecțiile bibliotecii.

În concluzie, generozitatea celor au oferit fonduri valoroase de documente nu va fi uitată și multe biblioteci păstrează în memorie numele donatorilor de seamă, înscriindu-i în Cărțile de aur ale donatorilor, alocând în prezent spații generoase pe site-urile bibliotecii, organizând expoziții dedicate sau prin articole/cărți rezultate din munca de cercetare a bibliotecarilor.

Notă:

1. Lucrarea a fost prezentată în cadrul evenimentului *Zilele Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” Iași*, 9-11 noiembrie 2018

Bibliografie:

1. Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” Iași. [accesat 9 iunie 2023]. Disponibil la: <http://www.bcu-iasi.ro/>; <https://www.bcu-iasi.ro/donatii-si-donatori-de-prestigiu/>
2. DUCA, Nicoleta. Biblioteca de Filosofie a Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu» Iași - între tradiție și provocările secolului XXI. În: *Biblos*, nr. 30/2018, p. 7-24
3. MANOLACHE, Julieta. Bibliotecile filiale ale B.C.U. Mihai Eminescu Iași. În: *Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” Iași: activități specifice. Manual*. Iași: Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu”, 2015, p. 257-279
4. POPESCU, Nicoleta; PAPUC, Liviu; TĂTĂRUCĂ, Radu. *Biblioteca Centrală Universitară Mihai Eminescu Iași: monografie*. Iași: Biblioteca Centrală Universitară, 1989
5. REGNEALĂ, Mircea (coord.). *Tratat de biblioteconomie, vol. 1: Biblioteconomie generală*. București: Editura ABR, 2013.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Carte și bibliotecă pe teritoriul județului Mureș în perioada 1914-1944

Anamaria HELGIU

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș.
Școala Doctorală de Litere, Științe Umaniste și Aplicate. Domeniul: Filologie

e-mail: anamaria.helgiu@umfst.ro

Cele două războaie mondiale au marcat prima jumătate a secolului al XX-lea, afectând întreaga viață a societății românești și europene. Și lumea cărții și a bibliotecilor a resimțit consecințele acestei perioade dificile, însă, odată cu încheierea războiului, piața editorială și tipografică a început să ia amploare, tipărindu-se atât cărți de cultură generală, dedicate publicului larg, cât și cărți științifice.¹ În consecință, multe dintre atelierele tipografice mici se dezvoltă, devenind „adevărate întreprinderi poligrafice cu zeci de lucrători specializați, multiple mașini plane și rotative, secții de legătorie, echipe de gravori și ilustratori.”²

Din punct de vedere al conținutului publicațiilor, alături de cărți de cultură generală sau literatură beletristică, se remarcă accentul pus în această perioadă de început de secol pe lucrări științifice și pe lucrări de referință³, din domenii diverse: lingvistică, literatură, educație și învățământ, cultură, artă, istorie și geografie, politică, sociologie, filosofie, medicină umană și veterinară, farmacie, homeopatie, botanică, nutriție și dietetică, igienă, balneologie, științe ale naturii.

Conștientizând importanța lecturii ca element major în modernizarea societății românești, lumea cărții și a bibliotecilor a cunoscut o perioadă de dezvoltare, înființându-se biblioteci în sate și orașe. De altfel, în primele trei decenii ale secolului trecut s-au înființat biblioteci pe tot cuprinsul țării. Acest fenomen a fost datorat „pe de o parte eforturilor intelectualilor și altor persoane particulare animate de dorința de a fonda și dezvolta biblioteci precum și multor asociații de femei și de tineri instruiți, iar pe de altă parte voinței politice, atunci când personalități care s-au consacrat binelui public au deținut portofolii care să le permită elaborarea unor programe.”⁴ Iubitor de cultură, cu o bogată activitate politică și deținând funcții relevante în Parlament, Senat sau Camera Deputaților, Nicolae Iorga a înființat biblioteci și muzee, institute și centre culturale, a susținut ideea de refacere a bibliotecilor distruse de război sau de creare a altora noi, atât în mediul urban, cât și în mediul rural și a încurajat ideea ca bibliotecile să își creeze și să ofere colecții de publicații accesibile tuturor cetățenilor, indiferent de categoria socială sau de nivelul de pregătire intelectuală. Eruditul Nicolae Iorga a fost atras și de instituțiile de cultură mureșene, acest lucru reieșind din aprecierile sale, atunci când în anul 1922 vizitează Biblioteca Teleki din oraș, unde a remarcat bogăția și varietatea colecțiilor și a admirat operele străvechi păstrate în acest așezământ.⁵

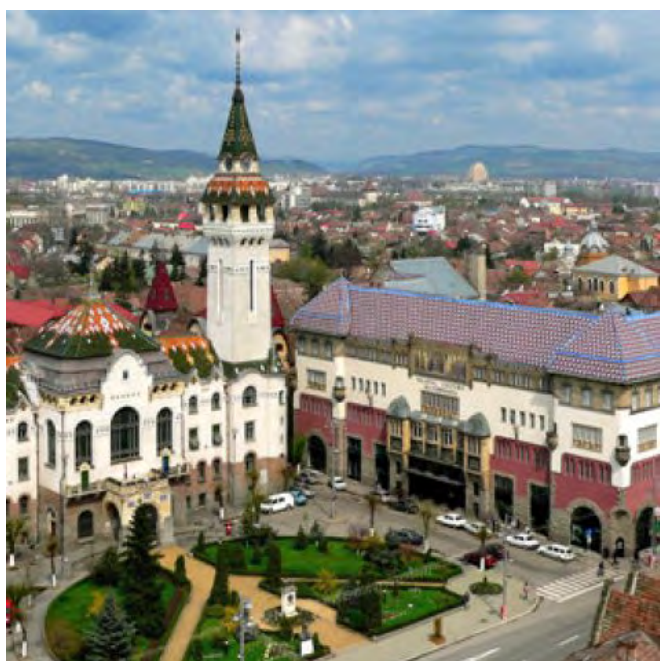
Biblioteca Teleki-Bolyai

Sursa: <http://www.telekiteka.ro/tortene751>

Savantul manifestă aceeași atitudine admirativă la adresa bibliotecii publice din oraș, la prima sa vizită în localitate el remarcând calitatea arhitecturală a clădirii, grija cu care a fost zidită, frumusețea ornamentelor, remarcând însă și faptul că Biblioteca Orășenească Mureș, deși deținea deja o cantitate considerabilă de documente, nu avea până la acea dată nici o tipăritură în limba română.⁶

Peisajul bibliotecilor mureșene se completează după primul război mondial cu o bibliotecă publică de larg acces, instituție care avea să devină mai târziu Biblioteca Județeană Mureș.⁷ Datorită faptului că în această perioadă în majoritatea orașelor reședință de județ s-a creat un climat favorabil dezvoltării culturii și a lecturii publice, între anii 1911 și 1913 la Târgu-Mureș s-a ridicat un Palat al Culturii⁸, construit

în stil Art Nouveau, conceput pentru concerte, spectacole, conferințe, reuniuni culturale și lectură publică, o aripă a somptuosului palat fiind destinată bibliotecii publice.⁹

Palatul Culturii Târgu Mureș

Sursa: <https://palatul-culturii.ro/istoria-palatului/>

La deschiderea bibliotecii, fondul acesteia, format exclusiv din publicații în limba maghiară, era constituit din donații oferite de unele instituții sau persoane particulare. Ca urmare a numeroaselor donații primite, în anul 1918, la scurt timp de la deschiderea bibliotecii, numărul de publicații ajungea la 11.000 volume, în anul 1944 depășea 62.000 volume¹⁰, pentru ca astăzi să se ridice la o cifră de peste 900.000 unități de inventar și să devină un veritabil centru cultural al comunității.

Primul director al Bibliotecii Orașenești Mureș, jurist dr. Molnár Gábor (1914-1936), personalitate a vieții culturale și iubitor de carte, era specializat în studii de biblioteconomie la Budapesta. El a făcut posibil accesul la lectură al cetățenilor aparținând oricărei categorii sociale, oferind cititorilor publicații variate și de calitate, științifice sau de divertisment, cu scopul de a ridica nivelul de cultură a concetățenilor săi. Din punct de vedere organizatoric și administrativ, el se preocupă de prelucrarea biblioteconomică a colecțiilor, ține evidența și gestiunea acestora, creează sistemul de aranjare a publicațiilor la raft bazat pe format și pe cota numerică și introduce sistemul de împrumut pe bază de buzunăraș¹¹ (sistem utilizat în cadrul acestei biblioteci vreme de mai bine de un secol și care continuă până în prezent), ținea evidența cititorilor și urmărirea restituirea publicațiilor împrumutate. Directorul Molnár Gábor a fost și una dintre primele personalități care au donat bibliotecii orașenești o colecție impresionantă de cărți și periodice,¹² gest care a avut menirea de a pune bazele valorosului fond de documente al bibliotecii.

Molnár Gábor,

primul director al Bibliotecii Orașului Târgu-Mureș

Sursa: <https://bjmures.ro/directorii/MolnarGabor/MolnarGabor.htm>

Succesorul său, Aurel Filimon, arheolog, etnograf și folclorist, director al instituției în perioada 1936-1940, „personalitate complexă cu multiple preocupări legate de fațetele trecutului, dar și ale prezentului”¹³, a consolidat poziția bibliotecii ca instituție fundamentală de cultură în județul Mureș, completând fondurile bibliotecii cu tipărituri românești. Angajat inițial în funcția de bibliotecar, în anul 1922, el devine director al instituției odată cu pensionarea directorului Molnár Gábor, în anul 1936. În timpul mandatului directorului Aurel Filimon, colecțiile continuă să se dezvolte armonios, iar fondul de carte maghiară preexistent este completat de mii de cărți și periodice în limba română, însă, „fără a aduce atingere dezvoltării culturii maghiare.”¹⁴

Aurel Filimon, director al
Bibliotecii Orășenești Mureș
în perioada 1936-1949

Sursa: <https://bjmures.ro/ro/istoric.php>

Bugetul alocat bibliotecii pentru achiziția de cărți a fost mereu insuficient, ca urmare, pentru realizarea dezideratului de îmbogățire a fondului bibliotecii, Aurel Filimon a făcut numeroase deplasări la București pentru a procura cărți și reviste, participând atât la acțiunile de selecție din depozitele de dublete ale altor instituții, cât și la completarea borderourilor sau la împachetarea și pregătirea coletelor pentru transport. În urma acestor deplasări, deseori achitate din bugetul personal în speranța unei decontări viitoare, el a fost pus frecvent în situația de fi amânat sau de a nu-și putea recupera integral cheltuielile care ar fi trebuit restituite de autoritățile locale: „un exemplu concludent în acest sens este adresa către primar din 28 iunie 1927 când, după nouă zile de deplasare la București aduce cărți în valoare de 50.000 lei. La raportul său se răspunde după abia două luni când i se oferă din partea Primăriei cu titlu de gratificație 4.500 lei față de cheltuielile de deplasare care se cifrau la 6.498 lei, deci cu 2.000 lei mai puțin. În plus, este amenințat cu sancțiune pe motiv că delegația nu a fost autorizată, ca și aducerea de cărți gratuite.”¹⁵ Dificultăți legate de dezvoltarea prin achiziții a fondului bibliotecii au existat de-a lungul întregii sale cariere de bibliotecar și director, el fiind frecvent nevoit să solicite donații, pentru a acoperi cererile de carte în limba română ale cetățenilor. Aurel Filimon se implica prin pasiune și dăruire în toate aceste demersuri, bazate pe profundul său respect față de carte și al adâncii prețuiri față de cultura românească.

Ca director, politica sa de conducere garanta accesul la lectură al locuitorilor din zonă, indiferent de statut social, religie sau apartenență etnică. Activitatea directorului Bibliotecii Orășenești din Târgu Mureș se încheie în anul 1940, odată cu instalarea autorităților hortiste¹⁶ în Ardealul de Nord, moment în care este suspendat din postul de director de bibliotecă și este nevoit să se refugieze la București. Prezența lui Aurel Filimon la Târgu Mureș a pus bazele constituirii fondului de carte românească în cadrul bibliotecii orășenești, iar facilitarea accesului locuitorilor la tezaurul bibliotecii a contribuit la dezvoltarea culturii mureșene. De altfel, ambii directori ai instituției au fost preocupați să acumuleze fonduri de documente valoroase, să înlesnească accesul la lectură pentru locuitorii din oraș și să contribuie la instruirea și modernizarea societății.

Precum s-a menționat anterior, viața editorială din perioada interbelică este caracterizată de o uluitoare diversitate tematică, motivată de necesitatea modernizării și dezvoltării societății românești, astăzi, unele dintre aceste lucrări, fie științifice, fie destinate publicului larg, se regăsesc și în biblioteci de pe teritoriul județului Mureș. În pofida dificultăților pe care le-a întâmpinat, biblioteca mileniului al III-lea este un organism în evoluție, a cărui menire este aceea de a primi și a transfera cunoaștere, de a participa la progresul societății. În urma unei evoluții istorice de peste trei milenii, în care dezvoltarea lor a fost frecvent încetinită de evenimente sociale, politice sau economice aferente spațiului unde se aflau, în secolul al XXI-lea bibliotecile din întreaga lume au ajuns la cel mai înalt punct de progres din istoria lor, schimbându-și structura, atribuțiile, abordarea față de cititori, modul de comunicare a colecțiilor deținute. Ajunse în acest punct de dezvoltare, astăzi bibliotecile sunt instituții care educă, diseminează cunoștințe și valori, prin sisteme de acces moderne și servicii adresate publicului larg. Transformările pe care biblioteca a fost dispusă să le facă de-a lungul istoriei sale, nu au făcut altceva decât să îi

confirme importanța la nivel social și cultural, iar eforturile bibliotecarilor din generațiile trecute se regăsesc astăzi în fiecare dintre bibliotecarii zilelor noastre care prin strădania pe care o depun, contribuie și ei la clădirea bibliotecilor viitorului.

Note:

1. Gheorghe Buluță. *Scurtă istorie a editurii românești*. București: Editura Enciclopedică, 1996, p. 56
2. Mircea Regneală (coord.). *Tratat de biblioteconomie*, Vol. I. București: Editura ABR, 2013, p. 99
3. *Ibidem*, p. 99
4. Gheorghe Buluță. *Civilizația bibliotecilor*. București: Editura Enciclopedică, 1998, p. 89
5. Dimitrie Poptămaș. Bibliotecarul. În: Mircea, Artimon Mihail; Poptămaș, Dimitrie, Melinte, Șerban (ed.). *Aurel Filimon - consacrare și destin*. Tg. Mureș, 2001, p. 74. [accesat 30 octombrie 2022]. Disponibil la: <https://bjmures.ro/bd/F/001/04/F00104.pdf>
6. *Ibidem*, p. 76
7. Mai multe informații despre Biblioteca Județeană Mureș sunt disponibile la: <https://bjmures.ro/>
8. Mai multe informații despre Palatul Culturii Târgu Mureș sunt disponibile la: <https://palatul-culturii.ro/>
9. Dimitrie Poptămaș. *Op. cit.*, p. 75
10. *Ibidem*.
11. *Ibidem*, p. 77
12. Petelei Klára. Începuturile Bibliotecii Județene Mureș. Dr. Molnár Gábor - primul director al instituției. În: *Libraria. Studii și cercetări de bibliologie*. Biblioteca Județeană Mureș, an IV, 2005. [accesat 2 mai 2023]. Disponibil la: file:///D:/Download/04-libraria-biblioteca-judeteana-mures_2005.pdf
13. István Fabian. Aurel Filimon și arheologia mureșeană modernă. În: *Libraria. Studii și cercetări de bibliologie*. Biblioteca Județeană Mureș, an IV, 2005. [accesat 2 mai 2023]. Disponibil la: file:///D:/Download/04-libraria-biblioteca-judeteana-mures_2005.pdf
14. Dimitrie Poptămaș. *Op. cit.*, p. 77
15. *Ibidem*, p. 83
16. *Ibidem*, p. 83

Bibliografie

1. AVRAM, Olivia Monica. *Pagini din viața culturală românească din județul Mureș (secolele XVIII-XIX)*. Societăți, asociații, colecționari, biblioteci. Sibiu: Editura Astra Museum, 2014
2. BALHUI, Paula. *Moștenirea culturală a lui Nicolae Iorga*. Biblioteca Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: <https://www.proquest.com/docview/2135013935?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true>
3. BIBLIOTECA Județeană Mureș. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: <https://bjmures.ro/>; <https://bjmures.ro/ro/istoric.php>; <http://portal.bjmures.ro:8081/results/-/results/b86f4e9f-1e90-4883-bf98-c48225e628c5/solr#/displayResult>
4. BIBLIOTECA Județeană Mureș - 100 de ani de existență. Album monografic. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: <https://bjmures.ro/publicatii/album/index.php>
5. BIBLIOTECA Teleki-Bolyai. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: <http://www.telekitekita.ro/>

6. BOGDAN, Florin. *Carte și societate în județul Mureș*. Sibiu: Editura Info Art Media, 2010
7. BULUȚĂ, Gheorghe. *Civilizația bibliotecilor*. București: Editura Enciclopedică, 1998
8. BULUȚĂ, Gheorghe. *Scurtă istorie a bibliotecilor din România*. București: Editura Enciclopedică, 2000
9. BULUȚĂ, Gheorghe. *Scurtă istorie a editurii românești*. București: Editura Enciclopedică, 1996
10. CASIDRO. Catalogul Structurilor Infodocumentare din România. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: <https://www.bibnat.ro/biblioteci.php>
11. FABIAN István. Aurel Filimon și arheologia mureșeană modernă. În: *Libraria. Studii și cercetări de bibliologie*. Biblioteca Județeană Mureș, an IV, 2005. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: file:///D:/Download/04-libraria-biblioteca-judeteana-mures_2005.pdf
12. FÜLÖP, Maria. *Bibliografia locală retrospectivă a județului Mureș: autori, apariții editoriale, referințe locale, cărți editate până în anul 1944*. Târgu Mureș: Biblioteca Județeană Mureș, 2005
13. FÜLÖP, Maria. *Județul Mureș în cărți: 1990-1999. Bibliografie*. Târgu Mureș: Biblioteca Județeană Mureș, 2002
14. MIRCEA, Artimon Mihail; POPTĂMAȘ, Dimitrie; MELINTE, Șerban (ed.). *Aurel Filimon -consacrare și destin*. Târgu Mureș: Biblioteca Județeană Mureș, 2001
15. PETELEI Klára. Începuturile Bibliotecii Județene Mureș. Dr. Molnár Gábor - primul director al instituției. În: *Libraria. Studii și cercetări de bibliologie*. Biblioteca Județeană Mureș, an IV, 2005. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: file:///D:/Download/04-libraria-biblioteca-judeteana-mures_2005.pdf
16. PETRESCU, Victor. Din istoricul bibliotecilor. Început de secol XX. Realizări și controverse. În: *Curier. Revistă de cultură și bibliologie*. Târgoviște: Editura Bibliotheca, an XXI, nr. 1(41), 2015. [accesat 18 mai 2023]. Disponibil la: http://www.bjdb.ro/docs/c1_2015.pdf
17. POPTĂMAȘ, Dimitrie. *Philobiblon mureșean. O viață printre oameni și cărți*. Târgu Mureș: Fundația culturală „Vasile Netea”, 2003
18. REGNEALĂ, Mircea (coordonator). *Tratat de biblioteconomie. Vol. I*. București: Editura ABR, 2013

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș

Sursa: <https://www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=uuUv2ezs&id=861E9C438AD2C3213C-CE01DC428E649F36EBB0FF&thid=OIP.uuUv2ezsjebSoLobEiELxgHaDj&mediaurl=https%3A%2F%2Fblog.umftgm.ro%2Fwp-content%2Fuploads%2F2018%2F07%2Fumf-front-view-panorama-1.jpg&cdnurl=https%3A%2F%2Fth.bing.com%2Fth%2Fid%2FR.bae52fd9ec8de6d2a0ba1b12210bc6%3Frik%3D%252f7DrNp9kjkLcAQ%26pid%3DImgRaw%26r%3D0&exp=5242&expw=10938&q=Universitatea+de+Medicina%2c+Farmacie%3cStiinte+si+Tehnologie+din+Targu+Mures&simid=608028285708821190&form=IRPRST&ck=1D682E47760B697F25B8293E4B0D118F&selectedindex=1&qft+=filterui%3aimages-ize-wallpaper&ajaxhist=0&ajaxserp=0&vt=2&sim=15,0&ajaxhist=0&ajaxserp=0>

<https://www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=uuUv2ezs&id=861E9C438AD2C3213C-CE01DC428E649F36EBB0FF&thid=OIP.uuUv2ezsjebSoLobEiELxgHaDj&mediaurl=https%3A%2F%2Fblog.umftgm.ro%2Fwp-content%2Fuploads%2F2018%2F07%2Fumf-front-view-panorama-1.jpg&cdnurl=https%3A%2F%2Fth.bing.com%2Fth%2Fid%2FR.bae52fd9ec8de6d2a0ba1b12210bc6%3Frik%3D%252f7DrNp9kjkLcAQ%26pid%3DImgRaw%26r%3D0&exp=5242&expw=10938&q=Universitatea+de+Medicina%2c+Farmacie%3cStiinte+si+Tehnologie+din+Targu+Mures&simid=608028285708821190&form=IRPRST&ck=1D682E47760B697F25B8293E4B0D118F&selectedindex=1&qft+=filterui%3aimages-ize-wallpaper&ajaxhist=0&ajaxserp=0&vt=2&sim=15,0&ajaxhist=0&ajaxserp=0>

<https://www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=uuUv2ezs&id=861E9C438AD2C3213C-CE01DC428E649F36EBB0FF&thid=OIP.uuUv2ezsjebSoLobEiELxgHaDj&mediaurl=https%3A%2F%2Fblog.umftgm.ro%2Fwp-content%2Fuploads%2F2018%2F07%2Fumf-front-view-panorama-1.jpg&cdnurl=https%3A%2F%2Fth.bing.com%2Fth%2Fid%2FR.bae52fd9ec8de6d2a0ba1b12210bc6%3Frik%3D%252f7DrNp9kjkLcAQ%26pid%3DImgRaw%26r%3D0&exp=5242&expw=10938&q=Universitatea+de+Medicina%2c+Farmacie%3cStiinte+si+Tehnologie+din+Targu+Mures&simid=608028285708821190&form=IRPRST&ck=1D682E47760B697F25B8293E4B0D118F&selectedindex=1&qft+=filterui%3aimages-ize-wallpaper&ajaxhist=0&ajaxserp=0&vt=2&sim=15,0&ajaxhist=0&ajaxserp=0>

Remarcabilul pictor piteștean, Costin Petrescu și albumul său, aflat în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș - omagiu la 151 de ani de la nașterea pictorului -

Gabriela TOMESCU

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Colecții Speciale

email: gabitomescu74@gmail.com

Exponent al artei de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, pictorul Costin Petrescu este autorul unor lucrări impresionante de o valoare inestimabilă, dintre care amintim doar câteva: Marea Frescă a Neamului de la Ateneul Român, picturi murale de mari dimensiuni realizate în multe biserici din țară, picturi murale impresionante reprezentând pe Regele Ferdinand și Regina Maria în Catedrala Încoronării de la Alba Iulia.

Născut în Pitești, pe 10 mai 1872, într-o familie în care pictura bisericească ocupa un loc important, tatăl și bunicul acestuia fiind pictori de fresce bisericești, micul Costin a fost înconjurat, din primii ani de viață, de universul vieții de pictor: mirosul de vopsea în ulei, de la tablourile în lucru, caietul de schițe, șevalete, pensule, acrilice sau tablouri, ce-și așteptau proprietarii.

Talentul nativ, dar și atmosfera din casa părintească l-au determinat pe tânărul Costin să se înscrie, în 1893, la Școala de Belle Arte din București, iar în 1898, la Școala de Arhitectură. În 1903 primește, datorită meritelor sale, o bursă de studiu în străinătate. Pleacă la Paris unde se specializează în pictura marilor măștri de la Luvru, în atelierul pictorului Jean-Paul Laurens. Colaborează intens, în tot acest timp, cu diverse publicații, între care amintim revista „Ilustrațiunea română.”

Reîntors în țară, în 1912, devine profesor la catedra de Artă Decorativă a Școlii de Belle Arte din București, unde va preda,

formând multe generații de pictori, desenatori și graficieni, până în 1937, când se va pensiona. În 1915, este numit custode la Pinacoteca de la Iași, iar în 1928, datorită notorietății sale, ajunge președinte al Sindicatului Artelor Frumoase.

De-a lungul timpului, Costin Petrescu va fi trimis în diverse misiuni în străinătate (la New York, în 1916 unde pictează o serie de portrete; o altă misiune, tot la New York, în 1920, când a realizat machetele pentru primele bilete de bancă ale României Reîntregite), va fi cooptat de Regina Maria pentru a se ocupa de ceremonia de încoronare de la Alba-Iulia (realizând după instrucțiunile reginei, desenul coroanei pe care aceasta a purtat-o, al sceptrului Regelui Ferdinand, al mantiilor regale și stabilind, în cele mai mici detalii, programul și succesiunea alaiului ceremoniei). Toate acestea îi sporesc renumele și este invitat în Franța, în 1925, pentru a ține o serie de conferințe despre pictura murală la Academia de Arte Frumoase din Lyon.

Ca o chintesență a acestor prelegeri, Costin Petrescu va publica în 1931, la Paris, la Editura Lefranc, „L'art de la fresque” („Arta frescei”). Scrisă la rugămintea prietenului său, Paul Leo, membru al Institutului Franței, care a și prefațat-o, lucrarea reprezintă în viziunea ilustrului prefațator „o condensare a tot ce s-a scris până acum despre această artă decorativă, care a făcut farmecul decorației catedralelor medievale, un tratat practic al picturii pe zid sau pe piatră.”

Un proiect grandios. Marea frescă a Ateneului Român din București

Pe 11 septembrie 1933, în urma câștigării unui concurs de proiecte, Costin Petrescu începea lucrul pentru realizarea frescei interioare din Sala Mare a Ateneului Român. Cuprinzând 25 de scene reprezentative ale istoriei românilor, stabilite după o consultare prealabilă a pictorului piteștean cu Nicolae Iorga, „Marea Frescă a Neamului” a fost finalizată la 22 aprilie 1937.

Alegerea lui Costin Petrescu pentru realizarea acestei lucrări monumentale a fost considerată cea mai potrivită și de Gheorghe Adamescu, vicepreședintele Ateneului Român, care, în urma stabilirii rezultatului concursului de proiecte afirma: „S-a mai întâmplat că acest pictor era fiul unui vestit meșter din generația celor cari mai păstrau încă taina vechilor zugrăveli pe verde, adică pe tencuială proaspătă, cu care sunt împodobite atâtea

biserici și mănăstiri în țara noastră, învingând prin trăinicia lor vitregia veacurilor. Acesta era Costin Petrescu, [...] un pictor, care arătase mai de mult că știe să interpreteze tainele istoriei.” (în Prefața albumului „Marea frescă a Ateneului Român din București, inaugurată în 1938”, autor Costin Petrescu, Tiparul la Atelierele Marvan S.A.R., București, 1937)

Aspectul războinic al tabloului precedent urmează luând înfățișarea unui moment caracteristic din războiul cu mare în 1916-18. Dintr-un adăpost blindat se ivesc celești trupeșilor ridicându-se la atac. În tranșee, între sărme ghimpată se vede chipul lui I. I. C. Brătianu, cercetând o hartă.

ROMANIA VECHIE TRANSILVANIA, BUCURINA și BASARABIA, oșii pururi unite, privesc trecând prin fața lor chipurile strălucite ale SAURTORILOR UNIREI.

REGELE FERDINAND I și REGINA MARIA, primii Suverani ai ROMÂNIEI MARI, ai ROMÂNIEI ÎNREGHIE, se arată câștigători, învingători în arhivele înconcordării și urmași de ostași călători. În fund se vede silueta catedralei de la Alba-Iulia, loc sfânt prin înconcordarea Măreșilor Suverani.

Reunind, în 25 de scene, întreaga istorie a poporului român, „Marea frescă” ne dezvăluie, în ordine cronologică, figuri proeminente, în contextul unor momente istorice de excepție: „Împăratul Traian intră în Dacia”; „Legionarii romani colonizează Dacia”; „Formarea poporului daco-roman”; „Straja romană”; „Invazia barbarilor”; „Începuturile poporului roman”; „Statornicirea”; „Descălecarea”; „Statul militar”; „Statul administrativ - împărțirea dregătorilor”; „Cruciada românească”; „Ștefan cel Mare primind pe solii Papei Sixt al IV-lea”; „Epoca de pace și credință”; „Mihai Viteazul intrând triumfal în cetatea Alba Iulia”; „Începuturile culturii românești”; „Horea, Cloșca și Crișan”; „1821 - Revolta lui Tudor Vladimirescu”; „Anul 1848 în Transilvania”; „Anul 1848 în Principate”; „Alexandru Ioan Cuza”; „Anul 1859 - Unirea Principatelor”; „Carol I - Războiul de Independență”; „Războiul întregirii naționale (1916-1918)”; „Ferdinand I Întregitor”; „Epoca de consolidare.”

Travaliul artistului piteștean a fost impresionant: pictura realizată în stil „al fresco” acoperea o suprafață considerabilă de 225 metri pătrați.

Confesiunea pictorului este semnificativă pentru ilustrarea modalității în care a conceput și a realizat proiectul „Marii fresce a Neamului”: „Un sigur gând m-a chinuit tot timpul. Era mai mult decât o ambiție, era țința supremă a vieții mele. De treizeci de ani, port în mine planul acestei lucrări, pe care am schițat-o și a studiat-o aproape fără întrerupere. Se pune, însă, o problemă dificilă. Pe un spațiu lung de 75 de metri și lat de 3 metri trebuia să concentrez istoria zbuciumată a țării mele. Cum aș fi putut să o fac, dacă aș fi reprezentat mersul ascensiv al fiecărei epoci?... Nu mi-ar fi ajuns pentru asta nici Calea Victoriei întregă. Am hotărât, deci, să aleg culmile acestei istorii și să dau frescei aspectul unei curgeri neîntrerupte care, pornind de la împăratul traian, să simbolizeze, ca un poem, povestea glorioasă a neamului meu. Dificultatea era imensă, căci e mult mai simplu să povestești, deci să participi dinamic la ritmul unei istorii, decât să o prezinți plastic, adică să surprinzi momente și să le simbolizezi în culoare. Aici e toată măreția și toată drama picturii, care trebuie să transforme dinamismul vieții în momente statice.”¹

Realizată de-a lungul a cinci ani (1933-1937), „Marea Frescă a Neamului” era la momentul finalizării (aprilie 1937) cea mai mare operă de artă plastică din țara noastră.

Ulterior, pe 26 mai 1938, într-un cadru festiv deosebit, cu participarea personalităților vieții politice și culturale, a avut loc la Ateneul Român, ceremonia de inaugurare a frescei. Cu această ocazie, Costin Petrescu a editat un album pliant al Marii Fresce, cele 25 de scene fiind descrise de autor, pentru înțelegerea deplină a lor.

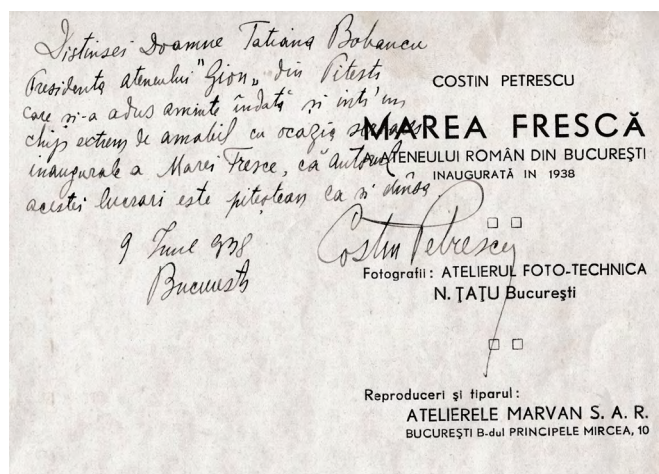
„Marea frescă a Ateneului Român din București, inaugurată în 1938” un album ce se regăsește în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Albumul al cărui titlu complet este „Marea frescă a Ateneului Român din București, inaugurată în 1938, <care> s’a început la 11 septembrie 1933 și s’a sfârșit la 22 april 1937” și al cărui autor este Costin Petrescu a fost publicat în București, la Atelierele Marvan S.A.R. în anul 1937.

Volumul pe care îl deține Secția Colecții Speciale a Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș are o valoare bibliofilă deosebită, deoarece prezintă, pe pagina de gardă, autograful autorului pentru renumita animatoare culturală, Tatiana Bobancu:

„Distinsei Doamne, Tatiana Bobancu, Presidenta Ateneului „Gion” din Pitești, care și-a adus aminte îndată și într’ un chip extrem de amabil cu ocazia serbării inaugurale a Marii Fresce, că autorul acestei lucrări este piteștean ca și dînsa.

București, 9 Iunie <1>938. Costin Petrescu.”

Ca o recunoaștere a valorii operei marelui pictor piteștean, la festivitatea din 20 noiembrie 1938, ocazionată de aniversarea a 50 de ani de viață ai lui Costin Petrescu, institutoarea Tatiana Bobancu, președinta „Ateneului Ionescu - Gion” îi aducea un elogiu „Celui mai distins fiu al Piteștilor - maestrul Costin Petrescu, care a realizat marea frescă a Ateneului Român din București, operă în care maestrul și-a pus toată taina meșteșugului învățat de la zugravii piteșteni, toată poezia unui vis de tinerețe, ce s-a dezvoltat în sufletul său, tinzând să se realizeze la vârsta maturității.”

Notă:

1. CONSTANTINESCU, Grigore. *Argeșul artistic. Evocări biografice*. Pitești: Editura Alean, p. 218

Sursa foto: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Fondul Colecțiilor Speciale

Măiestria lui Ciprian Porumbescu în slujba marilor idei ale timpului său

Raluca BUCINSCHI

Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea Colecțiilor Curente și

Orientare Utilizatori. Compartiment Multimedia

e-mail: raluca.bucinschi@bibnat.ro

La împlinirea a 170 de ani de la nașterea compozitorului Ciprian Porumbescu, Biblioteca Națională a României propune publicului rememorarea opereii sale prin organizarea expoziției *Măiestria lui Ciprian Porumbescu în slujba marilor idei ale timpului său*. Expoziția cuprinde

30 mai 2023,
ora 18,00,
Biblioteca Națională
a României,
Sala Atrium

Ciprian Porumbescu
Curator: Raluca Bucinschi

Concert și vernisajul expoziției
„Măiestria lui Ciprian Porumbescu în slujba marilor idei
ale timpului său: 170 de ani de la nașterea compozitorului”.

Parteneri: Teatrul Muzical „Ambasadorii”
Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”
Liceul de Coregrafie „Floria Capsali”

Invitat special dr.h.c. Vlad Rădescu

În program lucrări de: Ciprian Porumbescu, Constantin C. Nottara, Constantin Dimitrescu,
Anton Pann/Ioan Dobrinescu, George Enescu

Solisti: Andreea Bucur, Mihaela Virban (soprane), Octavian Ene (tenor), Silviu Mihăilă (bariton),
Sergiu Neamțu (bas), Andrei Ștefan Racu (pian), Ștefan Amarandei, Luca Amarandei, Lara Oprețoiu,
Cristian Constantin (vioară), Matei Filip (flaut), Ionuț Petrișor (clarinet), Anisia Dumitru (fagot),
Gheorghe Matei (trompetă)

Grup de elevi ai clasei de dansuri populare românești, coordonator - prof. Claudiu Staicu
Acompaniază: Radu Torok, Otilia Costea și Mădălina Florescu

partitură aparțin unor personalități ale acelei perioade precum: „Domniei Sale Domnului Director de Cabinet Maior Ștefan Marinescu”, „Doamnelor Patronese a Balului Român din Viena”, „Ilustrisimilor Domni Dl. Alexandru și Zeno Mocioni de Foeni” dar și „Marióra L. Rațiu născută Porumbescu”. De menționat că majoritatea partiturilor au imaginea compozitorului și colecțiile din care provin.

Această expoziție cuprinde și partitura imnului Republicii Albania, *Hymni I Flamurit: pentru cor SATB*, imn transcris după lucrarea *Pe al nostru steag e scris unire*, iar celebra *Baladă pentru vioară și pian*, o vom regăsi în varianta originală, dar și în transcripția pentru pian a lui Charles R. Novácűek.

partituri din colecția de patrimoniu a Bibliotecii Naționale a României, imagini ale compozitorului, dar și manuscrisul lucrării *Femea frumușică: pentru voce și piano*. Partiturile de patrimoniu aparțin unor edituri precum: Moravetz, Lito Schildkraut, Constantin Gebauer, Oscar Brandstetter, Breitkopf und Härtel, dar și Editurii familiei Porumbescu.

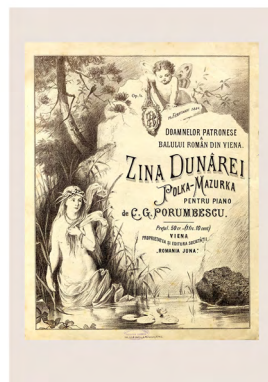
Anii de apariție sunt cu precădere din ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea, grafica fiind deosebită, iar dedicațiile pe care le găsim pe pagina de titlu sau pe

În cele două imagini din cadrul expoziției se pot vedea *Casa memorială Ciprian Porumbescu* de la Stupca, și bustul ridicat în 1933, de Reuniunea muzicală-dramatică „Ciprian Porumbescu”, în parcul din Suceava, lucrare realizată de artistul plastic Ioan Cârdei.

I. Cârdei: C. Porumbescu
(bust ridicat, în 1933, de Reuniunea muzicală-dramatică „Ciprian Porumbescu”, în parcul din Suceava)

Pe lângă documentele de colecții speciale, expoziția cuprinde și CD-uri cu violoniști celebri precum Ion Voicu, Ștefan Ruha, Alexandru Tomescu, interpretând celebra *Baladă pentru vioară și pian*, cântece patriotice interpretate de Ansamblul Artistic „Doina” al Armatei sau muzică religioasă înregistrată de Grupul coral bărbătesc ortodox „Harisma”.

Alături de înregistrările sonore, Biblioteca Națională deține și DVD-ul filmului „Ciprian Porumbescu”, în regia lui Gheorghe Vitanidis, realizat în 1972, avându-l în rolul principal pe actorul Vlad Rădescu.

Expoziția este deschisă în spațiul Curtea lui Dionis (parter) și poate fi vizitată în perioada 30 mai-31 decembrie 2023.

Pe 30 mai 2023, începând cu orele 18:00, în spațiul Atrium din incinta Bibliotecii Naționale a României, a avut loc vernisajul acestei expoziții, relizat printr-un spectacolul vocal-instrumental-coregrafic.

Parteneri ai demersului muzical au fost *Teatrul Muzical Ambasadorii*, *Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”*, dar și Ansamblul de dansuri populare *Cununa Carpaților*, din cadrul Centrului Național de Artă Tinerimea Română, iar ca invitat special l-am avut pe conf. dr. h.c. Vlad Rădescu, protagonistul filmului *Ciprian Porumbescu*, regizat de Gheorghe Vitanidis în anul 1972.

În cadrul evenimentului s-au ascultat lucrări vocale interpretate ocazional pe scenele muzicale, aranjamente instrumentale ale operetei *Crai Nou*, dar și dansuri populare și de caracter, ce au reliefat preferința compozitorului pentru *hora românească*.

A doua jumătate a secolului al XIX-lea consemnează, în istoria culturii muzicale românești, apariția creației originale, punerea bazelor genurilor muzicii corale clasice, de cameră, a celei de operă, operetă și simfonice. Cei care au avut o contribuție valoroasă sunt compozitorii: Eduard Caudella, Gavriil Musicescu, Alexandru Flechtenmacher, Ciprian Porumbescu, George Stephănescu, Gheorghe Dima, Iacob Mureșianu și Constantin Dimitrescu.

Subiectele de inspirație istorică predominante în creația vocal-simfonică și cea corală, a majorității compozitorilor, dovedesc strânsa legătură a acestora cu mișcările sociale și patriotice ale timpului, ele devenind un mijloc de afirmare a conștiinței naționale.

Către sfârșitul secolului al XIX-lea, valorile artei muzicale încep să fie prețuite și înțelese de un public din ce în ce mai numeros, datorită organizării mai temeinice a vieții muzicale.

Cel care prin lucrările sale se aliniază acestor valori datorită bogăției inspirației melodice, măiestriei de tratare a vocilor și a intonațiilor populare este compozitorul Ciprian Porumbescu. Născut în 14 octombrie 1853 în comuna bucovineană Șipotele Sucevei, este al doilea copil al familiei Emilia Klodnițchi și a preotului Irahie Golembiowski. Tatăl său, figură de cărturar, călătorește în timpul Revoluției de la 1848, talentat scriitor și pasionat folclorist și-a educat copiii în spiritul ideilor de libertate și dreptate socială. Când micul Ciprian a început să îndrăgească muzica, tatăl a căutat să-i satisfacă setea de frumos aducându-i prin preajmă pe lăutarii satului, iar în anul 1860, pentru a-i deschide noi orizonturi profită de vizita pianistului Carol Miculi pe meleagurile Bucovinei, pentru a împărtăși cu acesta primele lecții de muzică, Miculi fiind deja elev al celebrului Frédéric Chopin.

Începe studiul muzicii la Suceava și Cernăuți, având posibilitatea să-și dezvolte multilateralul său talent, sub îndrumarea compozitorului Isidor Vorobchievici. Simpatizat de colegii săi de școală va alcătui un cor pe care-l va dirija cu încredință, activând pe plan politic și artistic în cadrul societății studențești *Arboroasa*, apoi continuă la „Konservatorium für Musik und darstellende Kunst” în Viena cu Anton Bruckner și Franz Krenn.

Din primele zile petrecute la Viena, Ciprian Porumbescu are legături cu *România Jună*, iar prin muzica sa va ocupa un

loc de cinste la mai toate manifestările artistice ale studenților și principala sa grijă este să slujească, prin compozițiile sale, ideile asociației studențești, idealurile unității naționale. Va compune atunci *Imnul Unirei*, imn al *României june*, lucrare care a devenit de la începutul secolului al XX-lea, celebrul cântec de masă *Pe al nostru steag e scris unire...* iar Porumbescu va transforma muzica sa într-o tribună a timpului. În prezent, această lucrare reprezintă imnul național al Albaniei, numindu-se *Hymni i Flamurit (Imnul Steagului)*. Tot în această perioadă, scrie *Colecția de cântece sociale pentru studenții români*, unde „ariile sunt melodice, cântecele simple, pentru ca fiecare, fie și neexpert în muzică, să și le poată însuși ușor, acesta fiind scopul meu”. Pe lângă aceste cântece patriotice, realizează și izbutite prelucrări de folclor ale melodiilor „Frunză verde mărgărit” și „Frunză verde foi de nalbă”, sau ale unor piese lirice de o mare frumusețe, precum serenada *Dormi ușor* pentru cor mixt.

Conținutul patriotic și simplitatea armonică ale majorității corurilor și cantatelor lui Ciprian Porumbescu au asigurat o mare popularitate acestui gen. Cele mai multe își au sursa de inspirație din preocupările zilnice ale oamenilor simpli, agricultori sau păstori, din frumusețile patriei, dar și din întreaga gamă de sentimente pe care le-a trăit pe meleagurile bucovinene.

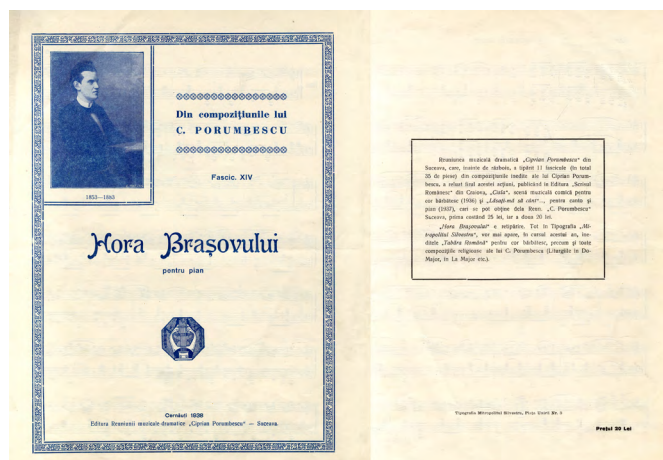
Lucrările lui Porumbescu pentru voce și pian folosesc, în cele mai frecvente cazuri, texte literare create de el însuși, sau va apela la poeziile lui Mihai Eminescu, Dimitrie Bolintineanu, Vasile Alecsandri, Matilda Cugler-Poni, Dimitrie Petrino și alții, iar melodiile liedurilor de tip clasic german sunt realizate în maniera lui Schubert, Schumann sau Mendelssohn, textele fiind luate fie din poezia germană sau din producțiile compozitorului-poet.

Necesitatea de a orienta metodic, pe un drum ascendent, formațiile corale de amatori și pe cele școlare, l-a determinat pe profesorul și dirijorul Porumbescu să conceapă unele culegeri de texte muzicale și lucrări didactice de îndrumare, precum *Manualul de muzică* redactat între 1880-1881, care se încheie cu o culegere de cântece, folosite la predarea muzicii în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Pe lângă muzica vocală și corală, Porumbescu va scrie și cantata *Altarul mănăstirii Putna*, fiind una dintre cele mai valoroase creații de acest gen ale secolului al XIX-lea, în care compozitorul folosește ca text literar, balada cu același nume a lui Vasile Alecsandri. Această compoziție rămâne o lucrare dramatică bine clădită, cu o formă bine încheiată, străbătută

de melodii răscolitoare, izvorâte din intonații revoluționare sau populare, care reflectă forța creatoare a lui Porumbescu.

Muzica instrumentală constituie partea cea mai intensă a componisticii lui Porumbescu, iar tendința de a folosi folclorul românesc în diferite doze și modalități, se simte de la primele lucrări, până la ultimele. Vom observa o preferință pentru dansul popular românesc, cu precădere pentru Horă, compunând lucrări precum: *Hora Prahovei*, *Hora Brașovului*, *Hora detrunchiaților*, acestea fiind câteva dintre exemplele semnificative. Pentru românii aflați sub vremelnica ocupație austriacă, un rol educativ important l-a avut întreaga creație a lui Porumbescu, foarte îndrăgite de publicul timpului fiind *romanțele* ce se cântau în saloane, *nocturnele*, datorită profunzimii și bogăției melodice, dar și *valsurile*, care vor fi tratate cu mare atenție de cei ce alcătuiesc repertoriile diferitelor formații orchestrale.

O lucrare pentru care Porumbescu este cunoscut în mod special este *Balada pentru vioară și pian*. Această lucrare de mare accesibilitate, pornește de la un motiv de doină bucovineană, compozitorul creând o formă tripartită, secțiunea mediană având un caracter de travaliu tematic. Efectul armonic al melosului cu inflexiuni folclorice captează și fascinează auditoriul chiar de la primele sunete.

Porumbescu își leagă fundamental numele și de istoria teatrului liric românesc, fiind creatorul lucrării *Crai Nou*, lucrare care a deschis largi drumuri operetei românești. Compozitorul care a urmărit în anii studenției la Viena marile creații de operetă, făurește prin *Crai Nou*, o lucrare ce se distinge prin frumusețea intonațiilor de sorginte folclorică, o piesă ce a fost un model pentru creatorii noștri de gen. Subiectul operetei este împrumutat de la Vasile Alecsandri și are la bază o legendă populară potrivit căreia, la apariția *Craului Nou*, visurile îndrăgostiților se pot realiza. Pe subiectului pastoral al lui Alecsandri, luat din viața sătească, Porumbescu împletește cântece populare lirice, doine și hore, romanțe de dragoste care oglindesc *trecutul viforos al acestei națiuni, în care numai vigoarea intensă a putut crea cea forță, care a rezistat tuturor tempestațiilor* - după cum nota un cronicar la sfârșit de secol XIX.

În această lucrare vom întâni și melodii autentice populare, precum „Bâr oiță de la munte” devenită cântecul Anicăi sau „Copilița de la munte”. Influența folclorică se extinde chiar și în formele tipice culturii muzicale vieneze din epoca de aur a operetei, astfel că valsul, marșul instrumental și vocal-instrumental capătă intonații folclorice. Johann Strauss spunea: „Elementul popular, cunoscut sub aspectul său stilizat și la alți compozitori naționali ai timpului, joacă un rol însemnat la Porumbescu, rezultând din îmbinarea elementelor populare,

lăutărești-orășenești și, într-o oarecare măsură, cele țărănești și elemente de stil ale operetei clasice vieneze din timpul său”.

Un alt izvor al muzicii acestei operete este acela al cântecului orășenesc, iar ritmul și intonațiile marșului patriotic cântat cu pasiune la adunările și întrunirile tinerilor români în Transilvania, sunt prezente în corul „Pe plaiuri de munte” și în partea mediană a corului „Haideti, haideti!”

Simplitatea, melodicitatea și caracterul popular sunt trăsăturile principale ale acestei operete. Ele au asigurat lucrării un succes enorm, ridicând pe o nouă treaptă creația românească de operetă.

Zeno Vancea aprecia că Porumbescu a pătruns „spiritul muzicii populare și și-a însușit anumite caracteristici ale ei în limitele impuse de concepția romantică a vremii cu privire la caracterul popular și național”. Totodată, muzicologul român aprecia că: „Însușirea cea mai caracteristică a muzicii lui Porumbescu este marea ei melodicitate, sub acest aspect Porumbescu nu este întrecut poate de nici un alt compozitor al nostru din secolul al XIX-lea deoarece melodia sa este de mare spontaneitate, muzica tâșnind neîntrerupt din fantezia sa”.

Prin tot ceea ce a făcut, artistul Ciprian Porumbescu a dovedit o profundă înțelegere a zbuciumului istoriei străbune și a strâns legătura, până la contopire, cu aspirațiile românești dintotdeauna. Viața și activitatea sa exemplară reconfirmă pe deplin că „iubirea de țară e pururea și pretutindenea iubirea trecutului, patria vine de la cuvântul pater și numai oamenii care țin la instituțiile părinților lor, la petecul de pământ sfințit de sângele părinților lor pot fi patrioți”, iar Porumbescu a fost un patriot în adevăratul sens al cuvântului. Mărioara Rațiu, fostă Porumbescu, este cea care a editat și a promovat opera fratelui său, la toate editurile acelei perioade (Constantin Gebauer - furnissor al Curții Regale, Jean Feder, Oscar Brandstetter, Moravetz, Breitkoph & Härtel).

Bibliografie:

1. LEU, Paul. Martirul inimii: [Ciprian Porumbescu - documente și mărturii]. Suceava: Licurici, 1995. 456 p. ISBN: 973-95737-8-9
2. PAVELESCU, Ștefan. Viața lui Ciprian Porumbescu. Gura Humorului: Terra Design, 2003. 48 p. ISBN: 973-86109-0-7

Sursa foto: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori. Compartiment Multimedia; Serviciul Colecții Speciale

Școala Altfel la Bibliotecă

Adrian Nicolae COMAN, bibliotecar
Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Compartimentul Evenimente Culturale și Editoriale
e-mail: adi.coman79@gmail.com

Ca în fiecare an, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș a venit în întâmpinarea unităților de învățământ din județ cu o amplă și variată ofertă de activități pentru toate grupele de vârstă (3-13 ani), dedicată programului național *Școala Altfel*, bibliotecarii întâmpinând zilnic grupuri de elevi participanți la diferite activități.

În cadrul *Proiectului „Biblioteca Altfel” 2023*, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș a oferit elevilor și cadrelor didactice din județul Argeș, oportunitatea de a participa la numeroase activități și vizite la bibliotecă.

Elevi în vizită la Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, Secția Colecții Speciale

Pe întreg parcursul lunii martie, prin intermediul vizitelor organizate, au trecut pragul bibliotecii un număr impresionant de peste 1.300 elevi, din Pitești și din diferite localități ale județului Argeș, precum: Ștefănești, Mărăcineni, Corbeni și Albeștii de Jos. Totodată, peste 700 de elevi au participat la 24 de activități dedicate lor, organizate de Secția pentru Copii și Tineret, numărul școlilor participante în cadrul activităților fiind de 12.

Vizita elevilor de la Școala Gimnazială Corbeni Argeș
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, Secția pentru Copii și Tineret, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057257786308>

Activitățile Secției pentru Copii și Tineret au fost structurate pe domenii de interes și grupe de vârstă, în dorința de a iniția un schimb de experiență și bune practici, dar și de a veni în întâmpinarea publicului cel mai fidel al bibliotecii, copiii și cadrele didactice, cu o ofertă bogată de servicii astfel:

- **Ora să ȘTIM** - Activitate interactivă în care copiii realizează experimente legate de o anumită temă. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 4-10 ani.
- **Să descoperim corpul uman** - Participanții la atelier descoperă una câte una informații interesante, însoțite de imagini, dar și o mulțime de curiozități, despre cum funcționează organele cele mai importante și cum au loc funcțiile vitale. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 5-7 ani.
- **Atelier de dicție** - Participanții la ateliere se joacă cu vocalele, consoanele, silabele și află cum se pot folosi de cuvinte pentru a exprima simplu și convingător ceea ce simt. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 10-12 ani.

- **Regi și regine ai României** - Activitate interactivă în care elevii învață despre regi și regine ai României și legăturile lor cu zona Argeș-Mușcel. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 10-11 ani.
- **Dinozaurii, o lume dispărută** - Elevii au aflat informații inedite despre lumea pierdută a dinozaurilor. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 8-11 ani.
- **STOP Bullying!** - Prin puterea exemplului, participanții află faptul că rănille fizice se vindecă mai ușor, dar cuvintele lasă urme dureroase, chiar și după trecerea anilor. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 10-13 ani.
- **Secretele corespondenței** - În epoca sms-ului, participanții la atelier află tainele scrisorilor și telegramelor de altădată, dar și evoluția celorlalte mijloace de comunicare. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 10-12 ani.
- **Sănătatea are gust** - Atelierul cuprinde reguli pentru o alimentație sănătoasă. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 10-12 ani.
- **Descoperă Argeșul** - Activitate interactivă prin care copiii descoperă atracțiile turistice din județ, dar mai ales lucrurile pentru care suntem unici în România și în lume. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 5-7 ani.
- **Fenomene extreme pe glob** - Participanții sunt atrași pe tărâmul fascinant al cunoașterii fenomenelor extreme. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 10-12 ani.
- **Construcții antice** - La atelier, copiii află informații despre misterioasele construcții antice de pe cele patru continente. Activitatea s-a adresat copiilor cu vârsta cuprinsă între 11-13 ani.

De asemenea, tot în cadrul programului, dar la alte secții și compartimente ale bibliotecii, s-au desfășurat alte opt activități, numărându-se 295 de participanți. Vorbim despre simpozioane, sesiuni de lecturi cu voce tare și vizite ghidate.

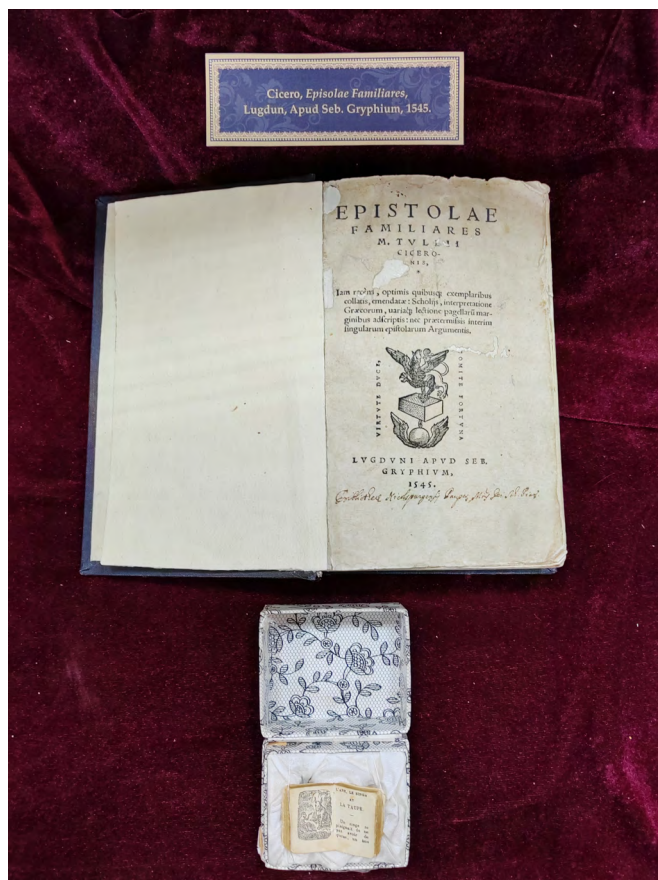
Prin intermediul informațiilor oferite, copiii au aflat condițiile prin care pot obține un permis la bibliotecă sau cum pot împrumuta cărți la domiciliu din cele trei secții de împrumut: Beletristică, Știință și Tehnică și Secția pentru Copii și Tineret; despre posibilitatea de a studia în Sala de Lectură, la Colecții Speciale, precum și la Sala de Presă și Legislație. Aceștia s-au arătat încântați de serviciile moderne prezentate, au fost impresionați de numărul de colecții deținute și de diversele tipuri de formate ale cărților: de la cartea Liliput (Jean de La Fontaine, *Fables*), la cea mai veche carte străină pe care o deține biblioteca, *Epistolae familiares*, de Cicero, tipărită la Lyon în anul 1545, aflate în cadrul Secției Colecții Speciale. Scopul acestor întâlniri a fost acela de familiarizare cu spațiul primitor și cald al bibliotecii, unde obișnuitul se întâlnește cu extraordinarul.

Activitățile creative și educative vor continua, astfel că, mai multe școli din județ vor vizita Biblioteca Județeană Argeș, în perioada următoare.

Școala Altfel s-a tradus printr-o lună în care școlarii au participat exclusiv la activități extra-curriculare și biblioteca a rămas la fel de dornică să primească vizitatori noi, hotărâtă să-i convingă să se reîntoarcă în acest loc se pot învăța mereu lucruri noi, nu doar din cărți, ci și participând la diferite ateliere de creație și prezentări.

Activități în cadrul Secției pentru Copii și Tineret
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, Secția pentru Copii și Tineret, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057257786308>

Liliput (Jean de La Fontaine, *Fables*) și cea mai veche carte străină pe care o deține biblioteca Epistolae familiares, de Cicero, tipărită la Lyon în anul 1545, cărți care se regăsesc în cadrul Secției Colecții Speciale.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, Secția Colecții Speciale

Ziarul umoristic Ciocârlia zeflemistă (1890-1894, 1896)

Dr. Silviu-Constantin NEDELUCU

Biblioteca Academiei Române. Serviciul Bibliografic Națională

e-mail: silviu.constantin.nedelcu@biblacad.ro

Introducere

Publicația periodică *Ciocârlia zeflemistă*. *Țiar liberal, patriotic, nostim, iridentist, dynamitist, picrato-potasist, nytro-glycerinist și panclasist* a fost tipărită la București în perioada 14 octombrie 1890-25 martie 1894 și în 1-21 ianuarie 1896, având o apariție neregulată. Ziarul se găsește în colecțiile Bibliotecii Academiei Române și poate fi consultat la cota P. IV 1882. Acest periodic a fost descris în lucrarea intitulată *Publicațiunile Periodice Românești* (ziare, gazete, reviste), Tom. I (1820-1906), București, Librăria Socec & Comp. și C. Sfetea, 1913, sub semnătura lui Nerva Hodoș și Al. Sadi Ionescu, cu o introducere făcută de Ioan Bianu, Bibliotecarul Academiei Române¹.

Se pare că ziarul ar fi apărut începând cu luna septembrie a anului 1890 însă cel care a bibliografiat revista afirmă că: „Am văzut numai numerele dela 14. Oct., 4 și 25 Noemvrie 1890 [...] Avem date despre apariția gazetei și în Sept. 1890 și Ian. 1892”².

Și în *Istoria jurnalismului din România în date* găsim o scurtă descriere a periodicului:

„Martie, 25. București: apare *Ciocârlia zeflemistă*, gazeta umoristică; editată neregulat până pe 25 mart. 1894 și de la 1 la 21 ian. 1896³. Redactată de Cătă Niculescu, care se ascunde sub diferite pseudonime. De asemenea, tipografiile sunt ascunse sub diferite nume, în realitate fiind vorba despre Tipografia Carol Göbl. Gazeta își schimbă deseori titlul: *Ciocârlia*, *Ciocârlia din Anatolia*, *Ciocârlia epigramistă sau zeflemistă*, *Ciocârlia anarhistă*. *Ciocârlia zeflemistă* este continuată de *Masalaoa națională* (17 oct. 1896 – 23 ian. 1897), sub aceeași redacție”⁴.

Directorul și redactorul acestui ziar a fost Constantin Cătă Niculescu (Kăță Nicolesco) (?-1899) care a semnat texte sub diferite pseudonime: *Caius Lentulus Ramadaviensis*, *Jovinalie*, *Nasulea*, *Ravașolescu*, *Iovinalie Săpunescu*, *Stanomir de la Pipera*, *Căminaru Oprea Urzică*, *Virtej Vîntură-țară* ș.a.⁵.

Nu cunoaștem prea multe detalii biografice ale acestuia în afară de faptul că a fost student „în Theologie, Filosofie și Filologie al Universității din Berlin”⁶. În ceea ce privește rudele sale, credem că a fost fiul lui Constantin Cătă Nicolescu - fost prefect al județului Râmnicu-Sărat⁷, frate cu Ecaterina Andreefski⁸, văr cu Vladimir G. Niculescu⁹ și cu Al. C. Nicolescu¹⁰.

Acesta a avut o bogată activitate publicistică, colaborând la mai multe ziare, însă a semnat și cărți sau broșuri precum *Ministeru Lascar Katargi sau Cinci ani de dictatură vizirială* (1876), *Apocalipsu în fața stărei actuale a Europei precedat de Întfruntarea apostolilor de la Deșteptarea* (1882), *O lacrimă piosă asupra prigoniei și desghinării Bisericii Ortodoxe Române* (1886), *Câteva cuvinte asupra așa disului proiect de îmbunătățirea soartei clerului mirean* (1893) ș.a.¹¹.

Scrie și unele necrologuri pentru Vladimir G. Niculescu¹², Thoma A. Bagdat¹³, Împăratului Wilhem¹⁴, Episcopul Melchisedek al Romanului¹⁵ sau Dionisie al Buzăului¹⁶.

Așa cum am amintit anterior, pe tot parcursul scurtei sale apariții neregulate ziarul va mai avea, în ordine cronologică următoarele titluri:

- *Ciocârlia din Anatolia* (4 noiembrie 1890);
- *Ciocârlia epigramistă sau zeflemistă* (25 noiembrie 1890-15 decembrie 1891);
- *Ciocârlia* (13 februarie-15 martie 1892);
- *Ciocârlia anarhistă* (25 decembrie 1892);
- *Ciocârlia epigramistă* (1 ianuarie-25 decembrie 1893);
- *Ciocârlia zeflemistă* (25 martie 1894);
- *Ciocârlia* (1-21 ianuarie 1896).

Articolele sunt semnate și cu alte pseudonime față de cele menționate de Mihail Straje în *Dicționar de pseudonime, alonime, anagrame, asteronime, criptonime ale scriitorilor și publiciștilor români* (p. 490), și anume: *Stan Urzică din comuna Pipera*, *Jurubiță de tiriplic*, *N. Ulmeanu*, *Electrofulgero Telegrafescu*, *Nădrăgilă și cu Scotocilă din Brăilă*, *Moș vântura țară*, *Jovinali*, *Nas-redin*, *Scotocilă și Dărăcilă din Chitilă*, *Eucalyptus Mistycus*, *Isidor Metafrastul*, *Metafrast Modern*, *Crăciun Crăciunescu de la Crăciunești*, *Electro Spectro Fulgerescu*, *Longhin Sutașul*, *Nistor Perdafsubțire*, *Stolnicu Stanomir de la Pipera*, *Eucalyptus Analiticus* ș.a.

Vom descrie, în cele ce urmează, ziarul *Ciocârlia zeflemistă* pe baza numerelor existente în colecțiile Bibliotecii Academiei Române.

I. Articole publicate în 1890

I. 1 Primul număr al *Ciocârliei zeflemiste* din colecțiile Bibliotecii Academiei Române: 14 octombrie 1893

Primul număr al *Ciocârliei zeflemiste*, din 14 octombrie 1890
Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Acest prim număr are patru pagini și conține mai multe articole cu caracter umoristic.

Din acest prim număr aflăm câteva informații extrem de importante pentru cititorii periodicului¹⁷, și anume:

- Prețul unui exemplar era de „10 bani” (p. 1);
- Numărul ziarului este „14,000 reversibili” (p. 1);
- „Directore satirico-humoristic Iovinalie Săpunescu” (p. 1);
- Prim-redactor este „Irișim Chițibuș” (p. 1);
- Prim-secretar apare „Sache Perdaf Subțire” (p. 1);
- Ziarul fusese tipărit în „cetatea lui moș Bucur [București, n.n.], Tipografia Cicero & Garmont, Suburbia județului, strada Paginatorului” (p. 4).

Primul articol, despre alegerile municipale, este intitulat *Ramidava vel Romanicum Serațiovum din 13 Brumărel, 1890* este semnat de Belorofon-Zorzon (p. 1-2).

Apoi sunt prezentate câteva „Depeși chromo-morfo-fonofonofono electro-spectro-galvonice” de la „Agenția Fulgerului” (sic!), de unde reținem câteva mai importante:

- „Constantinopol – Padișahul audind de stîlcirea pălării lui Pallade, îi trimite plocon un fes și o cialma, de acum Pallade va purta fes și cialmaoa, ca preservativă contra atentatelor lui Faloștină, amezit de tiscovină” (p. 2);
- „Florica – Marele destilator ocupat cu fementația terciului de prune n’a putut asista la întrunirea Coleptivistă, s’a scuzat, trimițând un locoșitor pe Cavalerul Dima Pingea” (p. 2);
- „Târgu-Jiului – Dincă Schileru n’a putut lua parte la întrunirea Coleptiviștilor, ocupat fiind cu scurtarea ciochoilor de o palmă” (p. 2);
- „Buzeu – Aci se facu pregătiri colosale pentru primirea comitetului central de salut public (din București). Gara va fi decorată cu reteveie, măciuci și flamure stacojii. Un taraf de lăutari cu tot tacămul lor, plus toți flașnetarii disponibili au fost angajați să intoneze imnul patriotic «rabdă sufletele, rabdă» [...] Musiu Danesco în extasa unei frenetice bucurie de acest eveniment nu s’a mai trezit de trei zile, iar indignați la pacnici, își ghintuiesc bătele, își pregătesc măselele și își stropesc mereu măselele pentru a’și monta înflăcărea entusiasmului patriotic” (p. 2);

Textul se încheie cu următoarea afirmație: „Pentru conformitate, Electrizați, Telefonaki, Miqualaki, Șuța-a qui?” (p. 2).

Un alt articol, unde este dezbătută întrunirea patriotică a colectiviștilor, este semnat de „Stan Urzică din comun Pipera” (p. 2-3).

„Forfecarea ziarelor” (sic!) este titlul unui articol de pe pagina trei, un fel de trecere în revistă a articolelor din presa internă, de unde reținem că:

„Ziarul oficios «Constituționalul» dându-se în pomeneală de cei 99 de avocați înscriși pentru a apoteoza pălăria lui Palladi, zice «între cei 99 Giuvelca nu rămânea cel din urmă. El avea la dreapta pe Valerian Urseanu și la stînga pe Musiu Michel Ciupelnitenu (fratele răposatului monah Siptir alias Arsenie) cum surprinde»” (p. 3).

O poezie-pamflet este scrisă în cinstea celor 99 de avocați: „Nouă-deci și nouă de pocituri / Nouă-deci și nouă de întălnituri / Nouă-deci și nouă de săgetături / Nouă-deci și nouă de stărpituri / Pălăria lui Palade să bocească / Și zodia lui Pache să ghicească” (p. 3).

Pe aceeași pagină aflăm o poezie dedicată Dr. Râmniceanu intitulată „Stamba, profesia de credință a d-lui d-r Râmniceanu” semnată de un oarecare „Jurubiță de tiriptic” (sic!), pe care o redăm aici:

„Cu favorite mici, Aduse ca din fier, Figura mea e, știi, Curat de bărbier / Chirurg, operator, Cum nu e pe la noi. Ca concurent mai

am, Numai pe Moș Rățoi. / Bolnavilor ades, Eu nu le dau nimică, Când mă restesc la ei, Se vindecă de frică... / Am fost și deputat, Sub domnu Brătianu, Și par’ c’auz și-acum, Strigând: Jos Râmniceanu / Sunt politician, De cei mai cu merchez, Și o pereche fac, cu doctoru Sarchez... (Dr. Sergiu) / La întruniri răcnesc, cu partizani mei, D’aia sunt poreclit, Doctoru Retevei... / Am scris și multe cărți, D’alea d’anatomie; Am tipărit și un, Tratat de hirugie. / Dar toate le-am luat, Cuvent dupe cuvent, Din autori streini, Ce sunt mulți pe pământ... / Experiență am, Și-o spun și la prelegeri, În capete ce sunt, Sparte pe la alegeri / Pansez ori și ce răni, La mână sau la piept; Ca să gonesc bolnavu, Il ung cu unt de neft... / Ca nobil, am blason: Un prea frumos chimir, Încrucșat cu un, Nemuritor clistir ” (p. 3).

Cel care este ridiculizat în versurile acestui pamflet nu este nimeni altul decât medicul Grigore Râmniceanu sau Romniceanu (1845-1915). Acesta a studiat la București și Paris și a predat „patologie chirurgicală, bandaje și aparate de fracturi la Facultatea de Medicină din București (1879-1915), al cărui decan a fost între 1887-1897”¹⁸. Totodată a fost „în mai multe rânduri deputat și senator”¹⁹ fiind ales ca membru corespondent al Academiei Române în 20 martie 1890²⁰.

Pe ultima pagină sunt prezentate cu litere de-o șchioapă (sic!) „Anunciuri & diverse”:

- „Fratellu Toboc & Zdrafcu. Mare magazin național asortat cu băte, cu reteveie, cu țurcane, cu masalele și to felul de requisite eleporale. Cu privilegiul clupicunelor Comunale facem un apel călduros marelui partid liperal național ș’in special pacnicilor și indignaților rugându-i a nu fi trecuți cu vederea. Marfă escelentă solidă și garantată se dă și pe credit” (p. 4).
- „Annuntiuri și diverse. Sub-semnatul posedând un muzeu de antichități unice în felul lor, precum: Băta lui Heraclie, băta cu care Foloștină a poștit pălăria lui Ghitică (de la Bârlad). Bătele cu care au spart capetele redactorilor reapiționari, cuțitul de bucătărie cu care Petrache a zgâriat obrazu omului de la pașopt, catarama lui neica C. F. R. (citiți croit fier reu) scare de frînghie a lui Pantazescu (cloșca cu pui), pana cu care Cuza Vodă a iscălit legea rurală la 1864, pana cu care Vodă Carol a iscălit siptirirea coleptiviștilor la 1888, cialmaoa și buzduganu Papuchi pe când era elciu (sol) al țării la Țarigrad. Mașina tipografică cu care s’a tipărit Pruncul Român și vestitoru lui Zaharia curkalecky. Cămașa și ciasornicul depuse de praporcicu Firfiric la muntele de pietate din Paris pentru salvarea patriei. Pana cu care vestitul Carada a iscălit prima emisiune de fițuice Brătieniste, și o mulțime de acte antiquități, face a sa plecată invitațiunie onor P. T. public și înaltei societăți Bucureștene” (p. 4).

Ultimul anunț este semnat de „N. Ulmeanu, Licențiat în spirtoase și doctor în litere de la facultatea de Târgoviște” (p. 4).

1.2 Numărul 5 din 4 noiembrie 1890

În acest număr al ziarului *Ciocârlia din Anatolia*²¹ aflăm de schimbarea directorului cu „Nasulea” (sic!) și mărirea redacției din cauza concurenței:

„Vedând că pe arena sau macadamul publicității apare un nou diar humoristic Tocila, care tînde a ne face concurență, având o mulțime de colaboratori, iar ca directori humoristici pe modernul juvenol alias Nazone, ne-am vedut și noi siliți a mări personalul redacției și ast-fel fiind, am angajat ca director zeflemist sau humoristic pe Kys Nasulea alias Nitamats, iar colaboratori pe moș Vântură-Țară, pe moș Călcăi, pe Huțupina Josupina, pe Moțokina, pe Scotocilă, pe Dărăcilă, pe Spiriduș-Chițibuș, pe Mânăilă și Sarsailă, pe Graure, pe Piperuș și pe Ineluș. Cu ajutoru acestor vajnici autori, sperăm s’o scotem la căpătâi, triumfând de veri-ce chinchirentă, spulberând pe tot vrăjmașu și pizmașu.

Dirrecțiunea Ciocârliei

Pe cât de gingașă pe atât de poznașă”²².

Din acest număr reținem numai două articole „poznașe” și anume: *Proclamația Papuchi* (p. 3) și *Testamentul meu politic* (p. 3-4).

Primul articol-poem, semnat de *Nădrăgila și Scotocila din Brăila*, reprezintă un pamflet cu privire la candidați și alegători:

„Eu sum Papuca cel vestit / În veci urît și clevetit / De pîra reacționară / C'ăi fac o viață prea amară, / Ca firmă am și voi avea / Cât voi trăi pe viața mea. / O tavă grea de baclava / Și un tablisman pe mucava / Scris cu opt caturi giugiue de tot / Ca să'mi ajute pe unde nu pot / Elciu am fost la Țarigrad / S'acum'mi chiamă la Băligrad. / Strigatam hoți la Pușcărie / Acum Țic Iuruș la Primărie / Patria iute ca s'o salvăm / Coliva lui Pache ca s'o mîncăm / În capu listei frații m'au pus / Să'l las la alții nu sum dispus / Căci'mi mențin candidatura / Cu pană și cu iscălitura / Ca un zerou țara eu o voiu salva / Numai dați-mi o cutie cu halva / E vivat! A noastră colectivitate / De și nu e decât o insanitat”²³.

Reținem câteva idei din cel de-al doilea text care a fost semnat de *Moș vîntură țară* se intitulează *Testamentul meu politic*²⁴:

- „Las Conservatorilor un exemplar din Constituția de a 1866 (mutilată la 1884) spre a le servi drept normă în politică, făcând a se intra în legalitate” (p. 3).
- „Las junimiștilor un etalon nu de aur (fiind-că prea a devenit vulgar) ci de gumielastic” (p. 3).
- „Las amicului meu Max tot humorismul și sarcasmul meu pentru a zeflemisi și epigramisi pe Colectiviști cât o trăi” (p. 3).
- „Las lui Pache (Primaru) o cazma și un târnăcop pentru a demara citadela și meterezurile colectiviste, afară de foisoru în care veghiază Papuca la Salutea Patriei” (p. 3).
- „Las lui Papuchi Toiagu lui Aaron, Coifu lui Goliath și sabia lui Avizalon, ca să aibă cu ce combate pe Zgriptori Reapționari sau Austro-Maghiary” (p. 3).
- „Las Muzeului Național un firfirc de la 1848, iar Academiei Române *Paladi-ada epopee heroică* din luptele epelciunelor municipale” (p. 3-4).

I.3 Alte articole publicate în numerele din perioada 25 noiembrie 1890-25 martie 1894

Din nr. din 25 noiembrie 1890 reținem la paginile 2-3 un articol intitulat *Mic vocabular interpretativ* semnat de *Cernisită. Metafrast sau interpret, fără leafă, fără diurnă, fără anieme și fără jetoane de prezență* (sic!), din care redăm următoarele²⁵:

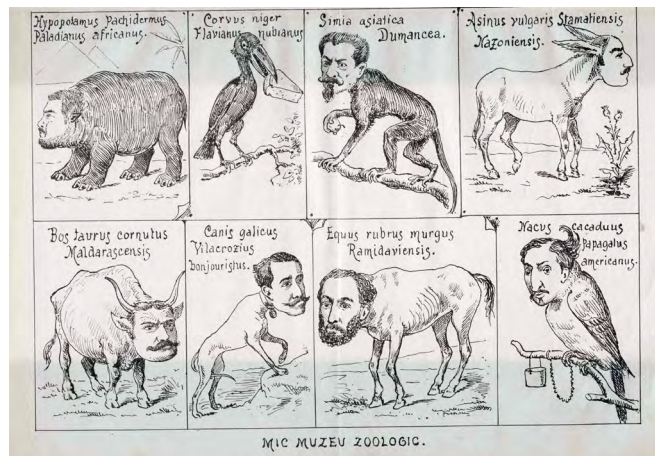
- „Adevărul. Substantiv abstract dispărut după fața globului (terestru)” (p. 2)
- „Adevărul (ziar). Republican fără republică” (p. 2)
- „Belzebuth. Inspiratoarele lui Ionică Milion” (p. 2)
- „Colectivitate. Adunare de devle seci, dar buzunare pline” (p. 3)
- „Dinți. Aparat indispensabil pentru a face o bună digestie” (p. 3)
- „Decalitrul. Măsură usitată mult la Primărie” (p. 3)
- „Era [nouă]. Începută la 1888 nu i se poate prevedea sfârșitul” (p. 3)
- „Foloștină. Plebeian obscur, devenit celebru prin fusionarea părării lui Kyr Gițică ot Bârlad” (p. 3)
- „Gărgăuni. Specie de insecte foarte zbârnâitoare, deposit colosal în capetele național libertonice” (p. 3)
- „Libertate. Seducție majică cu care se momeste pururi Poporul suveran (pe mizeria sa)” (p. 3)

- „Microbi. Cei mai vătămători, părăsiți colectiviști” (p. 3)
- „Os (de ros). Ispita fraților cauzoși sau colectiviști” (p. 3)
- „Rahat sau Rahat-locum se prescrie ca calmant în contra crispațiunilor nervoase, când faci fiasco la alegerile municipale” (p. 3)
- „Ulmeanu Nae. Autorele Paladiadei Epopee heroică în 5 acte și 12 tablouri” (p. 3).

Următorul număr al *Ciocărliei epigramiste sau zeflemiste* a fost publicat în 10 martie 1891 și ne-a atras atenția tot un text aidoma celui anterior însă intitulat altfel, și anume: *Mic lexicon interpretativ sau Prescurtate din Motolojicium magnum Romania* de Isidor Metafrastul²⁶.

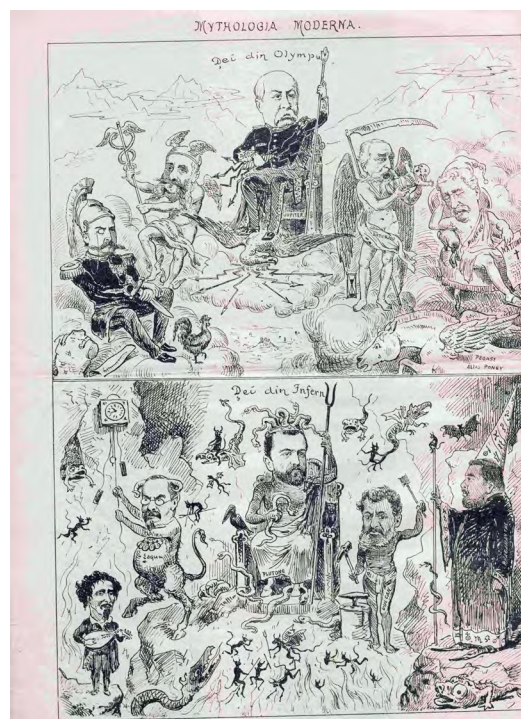
În completarea articolului precedent reținem câțiva termeni pe care îi redăm aici:

- „Alegeri. Zile de grea cumpănă, prilej de declamațiuni sfărăitoare, și promisiuni gîdilitoare” (p. 4).
- „Clovne. Butoiu fără fund sau modern fedeleș al Danaidelor” (p. 4).
- „Mămăligă. Nutriment predilect al tălpei țării” (p. 4).
- „Stolojan. Deveni celebru prin romanțele sale abracadubranțe cu heroina Naftalina” (p. 4).
- „Zavera. Stare permanentă în care se află Colectiviștii de la 48 până astăzi” (p. 4).

Mic muzeu zoologic în nr. 17 din 19 septembrie 1891 al *Ciocărliei epigramiste sau zeflemiste*

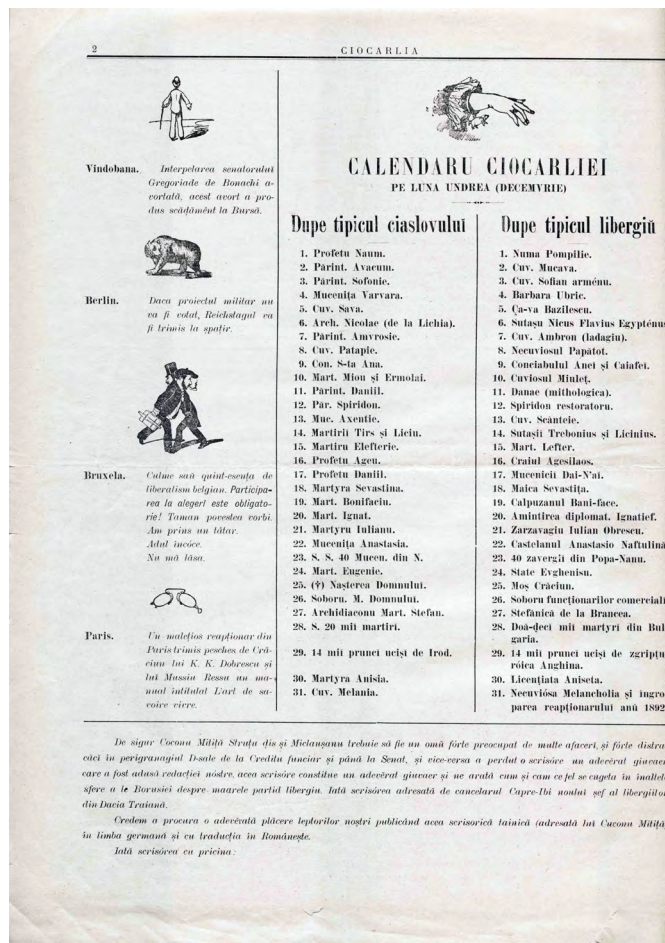
Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Mythologia moderna în nr. 20 din 6 octombrie 1891 al *Ciocărliei epigramiste sau zeflemiste*
Sursa: Biblioteca Academiei Române.
Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Un an mai târziu, în numărul 29 din 25 decembrie 1892 al *Ciocârliei anarhiste*, putem citi un articol interesant intitulat *Calendarul Ciocârliei pe luna Undrea (Decemvrie)* unde sunt puse toate zilele lunii decembrie în paralel, după tipicul ceaslovului [calendarul creștin, n.n.] și după lipicul libergiu [liberal, n.n.], și anume:

- „1. Profetu Naum – 1. Numai Pompilie.
- 2. Părint[ele]. Avacum – 2. Cuv[iosul]. Mucava.
- 5. Cuv[iosul]. Sava – Ța-va Bazilescu.
- 8. Cuv[iosul]. Patapie – 8. Necuviosul Papătot.
- 17. Profetul Daniil – Mucenicii Dai-N'ai.
- 19. Mart[irul]. Bonifaciu – 19. Calpuzanul Bani-face.
- 23. S[finții]. S[fințiți]. 40 Mucen[enici]. din N[icomidia]. – 23. 40 zaverгии din Popa-Nanu.
- 31. Cuv[ioasa]. Melania – 31. Necuvioasa Melancholia și îngroparea reapționării anu 1892”²⁷.

Calendarul Ciocârliei pe luna Undrea (Decemvrie) în nr. 29 din 25 decembrie 1892 al *Ciocârliei anarhiste*
 Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Din același număr reținem un alt text intitulat *Încă câte-va firme extra rococo* (sic!) semnat de *Electro Spectro Fulgerescu*²⁸:

- *La trei Cocoși cu creasta bătută* – băcănie universală;
- *La sacul cu făină picluită* – franzelărie de lux;
- *La Purcelu fript* – locanță cu mâncări și băuturi gustoase;
- *La botu Calului* – debit de băuturi spirtoase;
- *La trei păstrăvi afumați* – birt economic;
- *La Vulpea albastră* – blănărie subțire.

În numărul 1 din 1 ianuarie 1893 pe pagina a 3-a se află poemul *Signum temporis* semnat de Loghin sutașul:

„Siflizația crește, Civilizația descrește / Perversitatea sporește, Pietatea abia licărește / Invidia și trufia se mărește, Virtutea și modestia se nimicește / Viciul și clevetirea biruiește, Adevărul și franchețea se zleește / Străinismul se înmulțește, Românismul se rărește / Îngrădirea și iubirea se sting, Ura și discordia înving / Legea străbună apune, Herezia o răpune”²⁹.

Ultimul text asupra căroră ne-am oprit atenția a fost publicat în nr. 6 din 25 martie 1894 cu titlul *Continuare la Colecția numelor hazlii sau mucalite*³⁰ (sic!), de unde reținem câteva mai amuzante de la români:

„Străchinescu / Puricescu / Fluturescu / Pupăzescu / Coțofenescu / Javrescu / Urzicescu / Jerpelescu / Viespescu / Albiescu / Albulescu / Negrescu / Zorilă / Norilă / Lungescu / Scurtescu / Măciucescu / Ciomăgescu / Furfă / Stinghie / Foloștină / Ploșniță / Mocofan”³¹.

II. Articole publicate în nr. 1-2 din 1-21 ianuarie 1896

După o întrerupere de aproape doi ani, ziarul va reapărea sub titlul *Ciocârlia* la 1 ianuarie 1896 însă numai pentru o foarte scurtă perioadă deoarece el își va încheia apariția trei săptămâni mai târziu, la 21 ianuarie. Din cele două numere publicate la 1 și 21 ianuarie 1896 reținem câteva articole mai interesante.

Astfel, în primul număr din 1 ianuarie, la pagina 3, se află un articol intitulat *Aforisme celebre ale clasicilor moderni*³² (sic!):

- „Justițiunea este o garanțiune în guvernamentațiune, și o instrumentațiune în investigațiune” – *Juris-Consultul Dima Pingea*
- „Nu există decît o singură fericire reală: Bugetu. Nu este decît o consolațiune: Diurna” – *Emil Gostinescu*
- „Obraznicu mănîncă praznicu” – *Paladius Gastronomus*
- „Măncarea e fudulie, băutura e temelie” – *Lipieru*
- „N’aduc acuzele ce aduc scuzele” – *Demetrius Sturzius Numismaticus*
- „Pomada unge și lustruește părul dar nu hrănește creeri” – *Cosmetic Cosemticscu*.

Articolul din ultimul număr al *Ciocârliei* se intitulează *Paralelisme*³³ și a fost semnat de *Eucaliptus Analiticus* (sic!), de unde reținem următoarele paralelisme:

- „Archimed a devenit celebru prin cercurile sale”
- „Tribunul Flavian a devenit celebru prin circularile sale”
- „Premieru Sturdus a devenit celebru prin scuzele aduse Hunilor”
- „Omer a trecut la nemurire prin faimoasa sa Rabsodie, «Heliado»”
- „Ulmeanu va trece la posteritate prin nostima sa heizmodu: Fluviada”
- „Pristorul Costică Cosmetic va deveni celebru prin Crinolină”.

Note:

1. HODOȘ, Nerva; IONESCU, Al. Sadi. *Publicațiunile Periodice Românești* (ziare, gazete, reviste). Tom. I (1820-1906). Cu o introducere de Ioan Bianu, Bibliotecarul Academiei Române. București: Librăriile Socec & Comp. și C. Sfetea, 1913, p. 129-130.
2. *Ibidem*, p. 130.
3. În text apare o eroare de tehnoredactare, în loc de 1896 este scris 1986.

4. PETCU, Marian (coord.). *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*. Iași: Polirom, 2012, p. 158.
5. STRAJE, Mihail. *Dicționar de pseudonime, alonime, anagrame, asteronime, criptonime ale scriitorilor și publiciștilor români*. București: Minerva, 1973, p. 490.
6. ȘTREMPEL, Gabriel (coord. gen.). *Bibliografia românească modernă (1831-1918)*. Vol. III (L-Q). Prefață de Gabriel Ștrempele. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 630.
7. *Ibidem*, p. 630.
8. *Ibidem*, p. 631.
9. *Ibidem*, p. 630.
10. *Ibidem*, p. 631.
11. *Ibidem*, p. 630-631.
12. *Ibidem*, p. 630.
13. *Ibidem*, p. 630.
14. *Ibidem*, p. 631.
15. *Ibidem*, p. 631.
16. *Ibidem*, p. 631.
17. *Ciocârlia zeflemistă. Șiar liberal, patriotic, nostim, iridentist, dynamitist, picrato-potasist, nytro-glycerinist și panclasist*, Anul I (1890), 14 octombrie 1890.
18. RUSU, N. Dorina. *Membrii Academiei Române 1866-1996. Mic dicționar*. Iași: Fundația Academică „Petre Andrei”, Editura A92, 1996, p. 311-312.
19. *Ibidem*, p. 312.
20. *Ibidem*, p. 312.

21. *Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filozofic, fisic, metafizic, epmiric, liric, tragic și epic*, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890.
22. *Spre sciința lefortilor. În: Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filozofic, fisic, metafizic, epmiric, liric, tragic și epic*, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890, p. 1.
23. *Proclamația Papuchi. În: Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filozofic, fisic, metafizic, epmiric, liric, tragic și epic*, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890, p. 3.
24. *Testamentul meu politic. În: Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filosofic, fisic, metafizic, epmiric, liric, tragic și epic*, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890, p. 3-4.
25. *Mic vocabular interpretativ. În: Ciocârlia epigramistă sau zeflemistă. Ziar politic, grav, filosofic, fisic, metafizic, epmiric, liric, tragic și epic*, Anul I (1890), nr. 14.000, 25 noemvrie 1890, p. 2-3.
26. *Mic lexicon interpretativ sau Prescurtate din Motolojicium magnum Romania. În: Ciocârlia epigramistă sau zeflemistă. Ziar politic, grav, filosofic, fisic, metafizic, epmiric, liric, tragic și epic*, Anul I (1890), nr. 6, 10 martie 1891, p. 4.
27. *Calendarul Ciocârliei pe luna Undrea (Decemvrie). În: Ciocârlia anarhistă. Diar radical, democrat, socialist, petrolist, picratopotasist, Nitroglycerinist, dynamitist, Panclasist*, Anul II (1892), nr. 29, 25 decembrie 1892, p. 2.
28. *Încă câte-va firme extra rococo. În: Ciocârlia anarhistă. Diar radical, democrat, socialist, petrolist, picratopotasist, Nitroglycerinist, dynamitist, Panclasist*, Anul II (1892), nr. 29, 25 decembrie 1892, p. 3.
29. *Signum temporis. În: Ciocârlia epigramistă. Diar năciunal, liberton, de bonton, stacojiu, conabiu, purpuriu, muschelef, zeflemegiu, dulapgiu, hazliu, sărat, piperat, piquant, amuzant, darvinist, oportunist, equilibrist, liber schimbist, liber cugetător, de sineși stătător, de abonați răvnitor și de salvarea patriei pururi gânditor*, Anul III (1893), nr. 1, 1 ianuarie 1893, p. 3.
30. *Continuare la Colecția numelor hazlii sau mucalite. În: Ciocârlia zeflemistă. Ziar năciunal, liberton, de bonton, stacojiu, conabiu, purpuriu, muschelef, zeflemegiu, dulapgiu, hazliu, nostim, sărat, piperat, și piquant, amuzant, darvenist, oportomist, equilibrist, liber schimbist, liber cugetător, de sineși stătător, de abonați răvnitor și de salvarea patriei pururi gânditor*, Anul V (1894), nr. 6, 25 martie 1894, p. 3-4.
31. *Ibidem*, p. 3.
32. *Aforisme celebre ale clasicilor moderni. În: Ciocârlia. Ziar nostim, hazliu, amuzant, piquant, humoristic și equilibrist*, Anul V (1896), nr. 1, 1 ianuarie 1896, p. 3.
33. *Paralelisme. În: Ciocârlia. Ziar nostim, hazliu, amuzant, piquant, humoristic și equilibrist*, Anul V (1896), nr. 2, 21 ianuarie 1896, p. 4.

Paralelisme în nr. 2 din 21 ianuarie 1896 al Ciocârliei
 Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Bibliografie:

1. *Aforisme celebre ale clasicilor moderni. În: Ciocârlia. Ziar nostim, hazliu, amuzant, piquant, humoristic și equilibrist*, Anul V (1896), nr. 1, 1 ianuarie 1896, p. 3.
2. *Calendarul Ciocârliei pe luna Undrea (Decemvrie). În: Ciocârlia anarhistă. Diar radical, democrat, socialist, petrolist, picratopotasist, Nitroglycerinist, dynamitist, Panclasist*, Anul II (1892), nr. 29, 25 decembrie 1892, p. 2.
3. *Ciocârlia zeflemistă. Șiar liberal, patriotic, nostim, iridentist, dynamitist, picrato-potasist, nytro-glycerinist și panclasist*, Anul I (1890), 14 octombrie 1890.

4. Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filozofic, fisic, metafizic, epiric, liric, tragic și epic, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890.
5. Continuare la Colecția numelor hazlii sau mucalite. În: Ciocârlia zeflemistă. Ziar năciunal, liberton, de bonton, stacojiu, conabiu, purpuriu, muschelef, zeflemegiu, dulapgiu, hazliu, nostim, sărat, piperat, și piquant, amuzant, darvenist, oportomist, equilibrist, liber schimbist, liber cugetător, de sineși stătător, de abonați râvnitor și de salvarea patriei pururi gânditor, Anul V (1894), nr. 6, 25 martie 1894, p. 3-4.
6. HODOȘ, Nerva; IONESCU, Al. Sadi. Publicațiunile Periodice Românești (ziare, gazete, reviste). Tom. I (1820-1906). Cu o introducere de Ioan Bianu, Bibliotecarul Academiei Române. București: Librăriile Socec & Comp. și C. Sfetea, 1913.
7. Încă câte-va firme extra rococo. În: Ciocârlia anarhistă. Diar radical, democrat, socialist, petrolist, picratopotasist, Nitroglycerinist, dynamitist, Panclasiist, Anul II (1892), nr. 29, 25 decembrie 1892, p. 3.
8. Mic lexicon interpretativ sau Prescurtate din Motolojicium magnum Romania. În: Ciocârlia epigramistă sau zeflemistă. Ziar politic, grav, filosofic, fisic, metafizic, epiric, liric, tragic și epic, Anul I (1890), nr. 6, 10 martie 1891, p. 4.
9. Mic vocabular interpretativ. În: Ciocârlia epigramistă sau zeflemistă. Ziar politic, grav, filosofic, fisic, metafizic, epiric, liric, tragic și epic, Anul I (1890), nr. 14.000, 25 noemvrie 1890, p. 2-3.
10. Paralelisme. În: Ciocârlia. Ziar nostim, hazliu, amuzant, piquant, humoristic și equilibrist, Anul V (1896), nr. 2, 21 ianuarie 1896, p. 4.

11. PETCU, Marian (coord.). Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică. Iași: Polirom, 2012.
12. Proclamația Papuchi. În: Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filozofic, fisic, metafizic, epiric, liric, tragic și epic, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890, p. 3.
13. RUSU, N. Dorina. Membrii Academiei Române 1866-1996. Mic dicționar. Iași: Fundația Academică „Petre Andrei”, Editura A92, 1996.
14. Signum temporis. În: Ciocârlia epigramistă. Diar năciunal, liberton, de bonton, stacojiu, conabiu, purpuriu, muschelef, zeflemegiu, dulapgiu, hazliu, sărat, piperat, piquant, amuzant, darvinist, oportunist, equilibrist, liber schimbist, liber cugetător, de sineși stătător, de abonați râvnitor și de salvarea patriei pururi gânditor, Anul III (1893), nr. 1, 1 ianuarie 1893, p. 3.
15. Spre știința lefortilor. În: Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filozofic, fisic, metafizic, epiric, liric, tragic și epic, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890, p. 1.
16. STRAJE, Mihail. Dicționar de pseudonime, alonime, anagrame, asteronime, criptonime ale scriitorilor și publiciștilor români. București: Minerva, 1973.
17. ȘTREMPEL, Gabriel (coord. gen.). Bibliografia românească modernă (1831-1918). Vol. III (L-Q). Prefață de Gabriel Ștrempel. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
18. Testamentul meu politic. În: Ciocârlia din Anatolia. Ziar politic, grav, filosofic, fisic, metafizic, epiric, liric, tragic și epic, Anul I (1890), nr. 5, 4 noemvrie 1890, p. 3-4.

Biblioteca Binhai din Tianjin (China)

Dr. Raluca MAN

Biblioteca Națională a României. Biroul Editorial

e-mail: raluca.man@bibnat.ro

Centrul Cultural Binhai, care se întinde pe 90 de hectare (33.700 metri pătrați), este un proiect major inițiat de guvernul din Tianjin¹ pentru a pune în valoare puterea culturală a orașului și pentru a stimula turismul. Prima fază a Centrului Cultural a fost deschisă publicului în 2017, împreună cu biblioteca. Celelalte patru clădiri culturale sunt: Muzeul de Artă Modernă Binhai, Muzeul de Știință, Tehnologie și al descoperirilor industriale Binhai, Centrul de Artă Interpretativă Binhai, Centrul de Activitate Civică - toate proiectate de firme locale și internaționale renumite în domeniu.

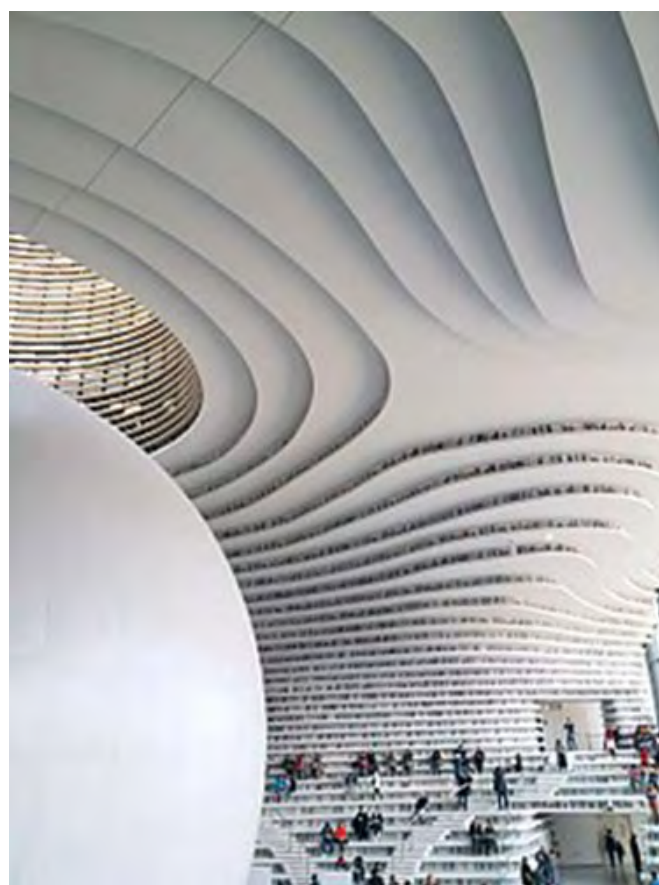

Sursa: <https://www.dezeen.com/2016/06/23/tianjin-binhai-library-mvrdv-china-eye-shaped-nears-completion/>

Cele cinci clădiri sunt conectate de un coridor public cu o copertină de sticlă. MVRDV² și Institutul de Design și Planificare Urbană din Tianjin (Urban Planning and Design Institute / TUPDI) au finalizat Biblioteca Binhai, ca parte a unui masterplan mai amplu care funcționează nu numai ca centru educațional, ci și ca spațiu social și ca punct de legătură între parc și districtul cultural. Complexul este conceput ca un punct de joncțiune pentru orașul vechi, cartierele rezidențiale, zonele comerciale și cartierul guvernamental, completând programele care lipsesc în fiecare dintre acestea. Biblioteca Binhai este al doilea proiect realizat de MVRDV în Tianjin. În 2009, MVRD a finalizat primul proiect *TEDA Urban Fabric*, oferind 280.000 metri pătrați de locuințe înalte și joase și spații comerciale.

Situată în Tianjin, China continentală, această bibliotecă este un loc pentru iubitorii de cărți, dar și pentru vizitatorii curioși. Biblioteca futuristă se află într-o galerie adăpostită, acoperită cu arcade boltite ca de catedrală, care se învârtesc în jurul sferei din centru, cunoscută sub numele de „Ochiul din Binhai” (The Eye of Binhai), părand a fi desprinsă dintr-un film SF. „Ochiul din Binhai” este centrul bibliotecii și, asemeni unui iris, datorită efectului de curbare a clădirii creează, din rafturi de cărți, un mediu propice pentru petrecerea timpului

liber, lectură, studiu, îndemnând, totodată, la reflecție sau explorare. Auditoriul care oglindește această atmosferă oferă o panoramă de 360 de grade a spațiului din interior. Liniile curbe ale rafturilor se continuă de-a lungul fațadei de sticlă, formând lamele care deviază strălucirea soarelui. Winy Maas, co-fondator al MVRDV, a descris interiorul finit ca fiind „aproape ca o peșteră, un raft de cărți continuu”.³

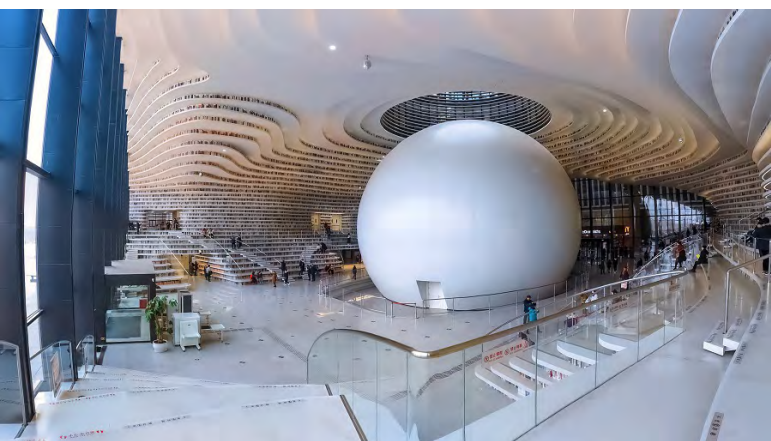

Sursa: https://en.wikipedia.org/wiki/Tianjin_Binhai_Library

Biblioteca Binhai este cel mai rapid proiect realizat de MVRDV până în prezent, având nevoie doar de trei ani de la prima schiță până la inaugurare. Calendarul strâns al construcției, impus de autoritățile locale, a forțat renunțarea la o parte esențială a conceptului și anume accesul la rafturile superioare din camerele plasate în spatele atriumului. Decizia a fost luată de oficialii locali și împotriva sfatului MVRDV, făcând imposibil accesul la rafturile superioare. Este posibil ca viziunea completă a bibliotecii din Tianjin, potrivit proiectului inițial al MVRD să fie încă realizată dar până

atunci, rafturile superioare ale bibliotecii rămân goale - cu plăci de aluminiu perforate și doar imprimate ... o rămășiță a proiectului original. Cele mai multe dintre rafturile din atrium sunt tencuite cu imagini de cotoare și coloane de cărți în loc de cărți reale. Vizitatorii trebuie să se îndrepte spre secțiunile mai tradiționale ale bibliotecii pentru a găsi cărți adevărate.

O deschizătură ovală perforată în clădire este susținută de o sferă luminoasă cu un auditoriu, care ocupă scena principală din atrium și mărește percepția spațiului din interior. Rafturile cu terase, care reflectă forma sferei, creează un peisaj interior ale cărui contururi se extind și înconjoară fațada. În acest fel, rafturile în trepte din interior sunt reprezentate în exterior, fiecare nivel fiind dublat de obloane. Rafturile de bibliotecă sunt dispuse din podea până în tavan, ca în cascadă și, deși nivelurile superioare nu sunt ocupate cu cărți, biblioteca nu este mai puțin emoționantă, găzduind aproximativ 1,2 milioane de unități bibliografice.

Sursa: <https://culture.org/most-beautiful-libraries/>

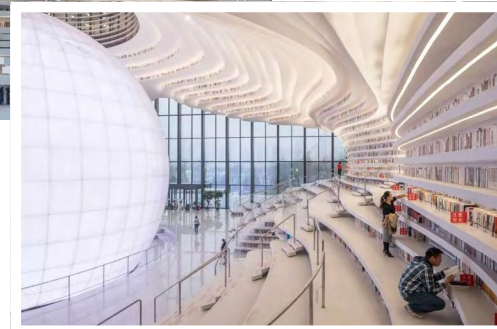
Cele cinci niveluri oferă diverse facilități educaționale, dispuse de-a lungul marginilor interioare, accesul realizându-se prin spațiul atriumului principal. Programul public este susținut de spații de servicii plasate la nivelul subteran unde se află și depozitul de cărți și o arhivă imensă.

Sursa: <https://www.newsweek.com/tianjin-binhai-library-710828>

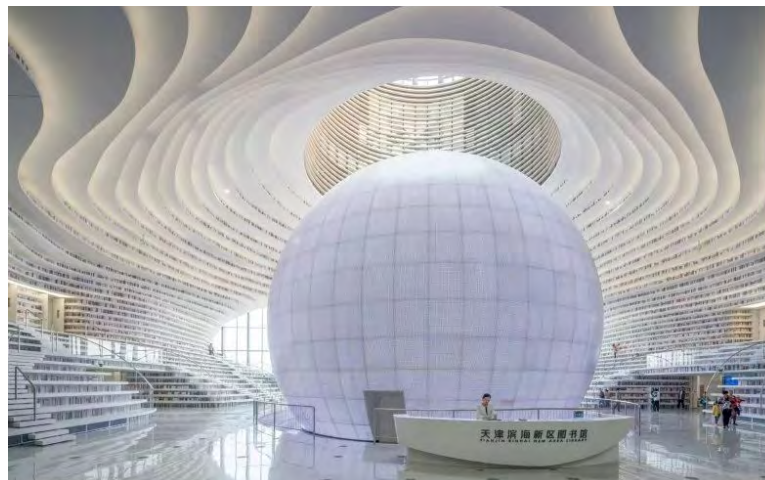
De la parter, vizitatorii pot accesa cu ușurință spațiile de lectură pentru copii și vârstnici, auditoriul și terasele de la etajele superioare. La primele trei etaje sunt dispuse în principal săli de lectură, rafturi cu cărți și zone de relaxare,

în timp ce etajele superioare (patru și cinci) includ săli de întâlnire, săli de lectură, birouri, săli dotate cu computere și alte dispozitive IT, săli audio/multimedia și două terase pe acoperiș.

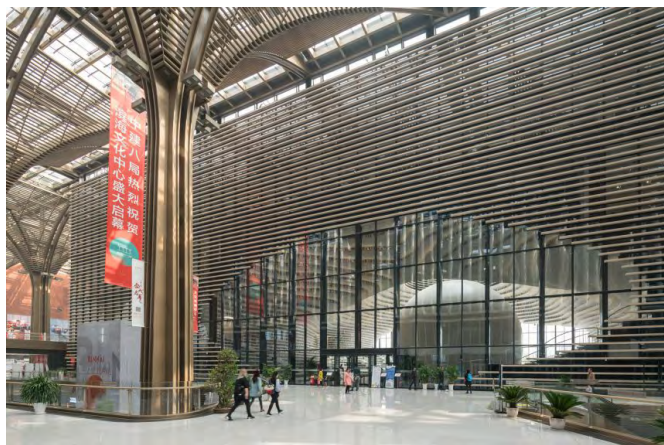
Sursa: <https://www.newsweek.com/tianjin-binhai-library-710828>

Biblioteca publică din Tianjin nu este o bibliotecă obișnuită. Datorită designului futurist complet alb, al pereților vitrați, al auditoriului sferic luminos, al „Ochiului din Binhai” care este o trăsătură recognoscibilă a designului, vizibil din interior și din exterior, dar și a unui atrium complet funcțional cu o capacitate de 100 locuri, structura concepută pentru a fi o „nouă cameră de zi urbană”, a atras mulțimi de oameni de la deschiderea sa, în octombrie 2017. Contururile curbate care înconjoară auditoriul adăpostesc rafturile iar „muntele de cărți” servește, de asemenea, ca scări și scaune. Când imaginile cu biblioteca, supranumită „cea mai frumoasă bibliotecă din China”, au fost distribuite pe site-urile de socializare, mii de vizitatori s-au adunat pentru a vedea noul punct de reper. La sfârșit de săptămână, cozile se întind în fața bibliotecii. Biblioteca a primit aproximativ 10.000 de vizitatori pe zi în prima săptămână de la deschidere și până la 18.000 de vizitatori în unele weekenduri.

Sursa: <https://www.newsweek.com/tianjin-binhai-library-710828>

„Ochiul din Binhai” este o investiție ambițioasă într-o epocă în care tot mai mulți cititori preferă cărțile electronice mai ieftine și mai convenabile, în locul cărților convenționale. Cele mai multe biblioteci publice oferă opțiuni de cărți electronice, dar pentru asta nu este nevoie ca utilizatorii să viziteze clădirea, sediul fizic al bibliotecii. Acest lucru a făcut ca întrebarea despre cum să readucă oamenii în biblioteci să fie una esențială pentru bibliotecarii și administratorii din întreaga lume. Popularitatea Bibliotecii Binhai din Tianjin este un indiciu și o cascadă uluitoare de rafturi poate fi un bun punct de plecare. Unghiurile și curbele sunt menite să stimuleze diferite utilizări ale spațiului, cum ar fi cititul, plimbările, întâlnirile și discuțiile și împreună; ele formează „ochiul” clădirii: pentru a vedea și a fi văzut.

Sursa: <https://www.dezeen.com/2017/11/04/mvrdv-tianjin-binhai-public-library-giant-eye-china-winy-maas/>

Note:

1. Tianjin se află la doar 30 de minute de Beijing cu trenul de mare viteză.
2. MVRDV a fost fondată în 1993 de Winy Maas, Jacob van Rijs și Nathalie de Vries. Cu sedii în Rotterdam, Shanghai, Paris, Berlin și New York, firma de arhitectură are o acoperire globală, oferind soluții la probleme arhitecturale și urbane contemporane în toate regiunile lumii. Metoda de proiectare este bazată pe colaborare, cercetare, implică clienții, părțile interesate și experți dintr-o gamă largă de domenii încă de la începutul procesului de creație. Activitatea MVRDV este expusă și publicată în întreaga lume și a primit numeroase premii internaționale. Peste două sute optzeci de arhitecți, designeri și urbanști dezvoltă proiecte în cadrul unui proces de proiectare multidisciplinar și colaborativ, care implică o investigație tehnică și creativă riguroasă, pentru a asigura durabilitatea și rezistența lucrărilor realizate. Echipele de specialiști MVRDV dezvoltă și implementează fluxuri de lucru computaționale și noi tehnologii pentru a raționaliza proiectele și a accelera procesele pentru eficiență și adaptabilitate. Printre proiectele actuale se numără clădiri înalte cu destinație mixtă din întreaga lume, de la Rotterdam la Nanjing și Guayaquil, precum și o varietate de proiecte de locuințe în Țările de Jos. Printre alte proiecte în curs de desfășurare, MVRDV execută în prezent reamenajarea unui nou cartier în Mannheim, un centru expozițional în portul Rotterdam, transformarea campusului *Berliner Union Film Ateliers*, o oază verde rezidențială numită *La Serre* în Paris și construirea unei noi biblioteci în Wuhan.

MVRDV lucrează, de asemenea, la masterplanuri urbane la scară largă în Bordeaux și Caen, precum și la o nouă viziune pentru Valea Gagarin din Armenia.

3. GIBSON, Eleanor. Eye-like library by MVRDV nears completion in China. [accesat 8 iunie 2023]. Disponibil la: <https://www.dezeen.com/2016/06/23/tianjin-binhai-library-mvrdv-china-eye-shaped-nears-completion/>

Sursa: <https://www.dezeen.com/2017/11/04/mvrdv-tianjin-binhai-public-library-giant-eye-china-winy-maas/>

Bibliografie:

1. Binhai Cultural Center. Binhai Library. [accesat 8 iunie 2023]. Disponibil la: <https://www.bhwhzx.cn/Library.aspx>
2. HIUFU WONG, Maggie. All-white and futuristic: Tianjin's stunning new library looks out of this world. [accesat 8 iunie 2023]. Disponibil la: <https://edition.cnn.com/travel/article/tianjin-china-library/index.html>
3. GIBSON, Eleanor. Eye-like library by MVRDV nears completion in China. [accesat 8 iunie 2023]. Disponibil la: <https://www.dezeen.com/2016/06/23/tianjin-binhai-library-mvrdv-china-eye-shaped-nears-completion/>
4. MENTA, Anna. China's Breathtaking, Futuristic Tianjin Library Is Every Book Lover's Dream. [accesat 8 iunie 2023]. Disponibil la: <https://www.newsweek.com/tianjin-binhai-library-710828>
5. MVRD Projects. Tianjin Binhai Library. [accesat 9 iunie 2023]. Disponibil la: <https://www.mvrdv.com/projects/246/tianjin-binhai-library>
6. MVRD. We create happy and adventurous places. Innovative, social, green, realistic and remarkable architecture for a changing world. [accesat 9 iunie 2023]. Disponibil la: <https://www.mvrdv.com/#/office/profile>
7. Twenty Five Most Beautiful Libraries in the World. [accesat 8 iunie 2023]. Disponibil la: <https://culture.org/most-beautiful-libraries/>

Foia oficială românească - expoziție de reproduceri fotografice

Iuliana CIUCĂ, bibliotecar

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Secția de Presă și Legislație

e-mail: julia777ro@yahoo.com

Publicarea actelor de guvernământ și administrative a început în Țările Române în anul 1829, când I. Heliade Rădulescu scoate la București primul număr din *Curierul românesc* (8 aprilie 1829). *Albina Românească*, gazetă politică și administrativ-literară, scoasă de Gh. Asachi la 1 iunie 1829, la Iași, va face același oficiu pentru Moldova.

La 8/20 decembrie 1832 apare Nr. 1 din *Buletin gazetă administrativă* publicând un program semnat de I. Eliad Redactorul *Buletinului Statului*, pe prima pagină. Prezidentul plenipotențiar al divanurilor, generalul adjutant Kisseleff, a dat aprobarea pentru tipărirea *Buletinului Oficial*.

publicând jurnalul Consiliului Miniștrilor, decretul și proclamația pentru consultarea prin vot a poporului.

Anul de eroism: 1877. Nr. 10 reproduce o informație din *Mémorial Diplomatique* referitoare la conflictul diplomatic iscat de noua constituție turcească în privința suveranității asupra României.

Anul 1916 aduce cartea de aur a neamului românesc. Nr. 108 din 15 august anunță comunicarea făcută guvernului austro-ungar de ministrul român la Viena, că România se consideră în stare de război cu Austro-Ungaria.

Anul victoriei, 1918. Provinciile se alipesc României: Transilvania la 13 decembrie (Nr. 212); Bucovina la 19 decembrie (Nr. 217), Basarabia la 19 decembrie (Nr. 219).

În anul 1932 se serbau o sută de ani de la înființarea primei foi oficiale românești, printr-un volum aniversar *Monitorul Oficial - 100 de ani (1832-1932)*, într-o ediție grafică de excepție.

Volumul arată cum au existat și s-a dezvoltat ziarul Statului, instituția Monitorului Oficial și a Imprimeriilor Statului în cei 100 de ani. Materialul istoric a fost cules după documentele Academiei Române, ale Arhivelor Statului și Direcțiunea Generală a Monitorului Oficial.

Caracterul oficial al Buletinului este afirmat, mai precis, în Nr. 3 din ziua de 22 decembrie, când se schimbă titlul în *Buletin gazetă oficială* și i se adaugă stema țării.

Anul 1859 (Nr. 117). Sultanul se supune voinței românilor: Domnul Alexandru Ioan I este investit.

Monitorul anunță în Nr. 32 al anului 1866, abdicarea lui Cuza. Nr. 71 din același an deschide seria actelor care au dus la alegerea ca Domn a lui Carol Ludovic de Hohenzollern,

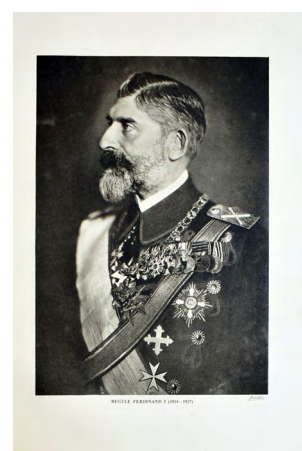

FOȘTI DIRECTORI AI MONITORULUI OFICIAL

Un scurt istoric al celor 100 de ani de viață ai Monitorului Oficial este semnat de A.D. Bunescu, directorul general al Monitorului Oficial și Imprimeriilor Statului. În cuprinsul său, volumul include și fotografiile color cu: domnitorul Constantin Brâncoveanu, portret din anul 1696, găsit de d-nul Marcu Beza la Mănăstirea Muntelui Sinai, Alexandru Dimitrie Ghica, domnitorul Munteniei (1834-1842), Gheorghe Bibescu, domnitorul Munteniei (1842-1848), Barbu Dimitrie Știrbei, domnitorul Munteniei (1849-1856), domnitorul Alexandru Ioan Cuza (1859-1866), regele Carol I (1866-1914), regele Ferdinand I (1914-1927), *Turnul Colței* la mijlocul secolului al XIX-lea (Colecția Muzeului Național de Antichități), *Femei din Runcu* (acuarelă) de Rodica Maniu (Cromolitografie în zece culori), *Dama în negru* de Theodor Aman, *Evanghelistul Ioan* (din Evanghelia lui Ieremia Movilă din anul 1598, de la Mănăstirea Sinai), prima pagină din *Buletinul Oficial al Țării Românești* (8.XII.1832), primul număr cu publicațiile oficiale exclusiv cu litere latine, de la 10 august 1859, prima publicație a Buletinului Oficial referitoare la Unirea Principatelor (1859), foștii directori ai Monitorului Oficial, Direcțiunea Generală, fațada principală. Acestea sunt încadrate într-un chenar, asemeni unui tablou și protejate cu o folie transparentă.

Din dorința de a pune în lumina reflectoarelor importanța difuzării valorilor culturale și artistice în societate, prin multitudinea scrierilor istorice și culturale editate în acea perioadă, Secția de Presă și Legislație a Bibliotecii Județene Dinicu Golescu Argeș și-a propus să deschidă, la etajul II, în holul central, expoziția de reproduceri fotografice *Foaia oficială românească*, ce a putut fi vizitată în primul trimestru al anului 2023.

Sursa fotografiilor: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Secția de Presă și Legislație

In Memoriam: academicianul Eugen Simion

Drd. Cristina BACIU

Universitatea din București. Școala Doctorală de Litere

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

email: bcm19701@yahoo.com

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș a adus un sincer omagiu marelui nostru critic și istoric literar, prof.univ.dr. Eugen Simion, președintele Academiei Române (1998-2006), care s-a stins din viață în data de 18 octombrie 2022.

Eugen Simion s-a născut la 25 mai 1933, în comuna Chiojdeanca din județul Prahova. A fost coleg cu Nichita Stănescu la Liceul „Sfinții Petru și Pavel” din Ploiești (azi Colegiul Național „I.L. Caragiale” Ploiești). În perioada 1952-1957 a urmat Facultatea de Litere a Universității din București, printre profesorii săi fiind: Tudor Vianu, Alexandru Graur, Iorgu Iordan, Alexandru Rosetti.

Teza sa de doctorat „E. Lovinescu. Scepticul mântuit. Monografie” (București, Cartea Românească, 1971) este o lucrare fundamentală, considerat cel mai bun studiu despre acest autor.

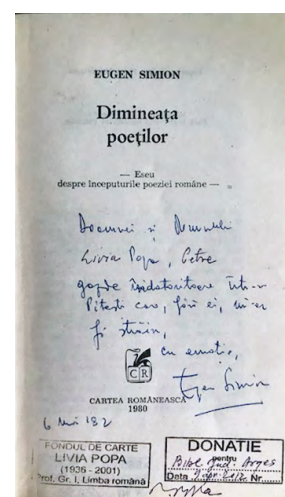
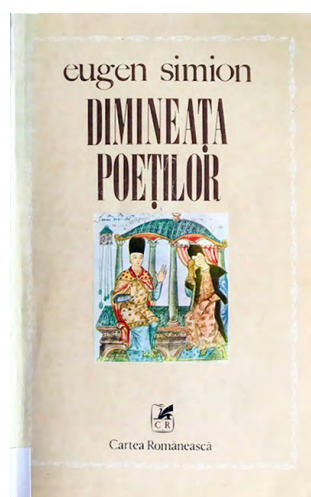
Criticul cel mai pătrunzător analitic al literaturii române actuale, Eugen Simion și-a început cariera cu un studiu despre „Proza lui Eminescu” (1964), rezultat al cercetării manuscriselor de proză literară eminesciană întreprinse în colectivul „Eminescu” al Academiei Române, condus de Perpessicius (1957-1964). În perioada 1970-1973 a fost lector de limba și literatura română la Universitatea Paris IV, Sorbona, iar în anul 1974 a primit o bursă de studii în Republica Federală Germania.

Devenit profesor universitar (1990), Eugen Simion a rămas atent la fenomenul literar românesc contemporan, asupra căruia făcuse primele sondaje în lucrarea „Orientări în literatura contemporană” (1965). A colaborat la majoritatea revistelor, având rubrici permanente la „Gazeta literară”, „România literară”, „Contemporanul”, „Flacăra”, „Literatorul” (din 1991). Din anul 1983 a condus revista „Caiete critice”, al cărei director ajunge în 1990.

A îngrijit ediții din opera lui M. Eminescu, E. Lovinescu, M. Eliade și a prefăcut numeroase ediții din scrierile lui T. Arghezi, L. Blaga, G. Călinescu, M. Preda. Admirabil portretist, Eugen Simion nu ezită să alunece în proză curată, în eseu, jurnal și note de călătorie. Actul critic și analitic este continuu confruntat cu perspectiva istorico-literară și cu demersul teoretic modern, ale cărui tendințe și soluții autorul le stăpânește cu finețe și discernământ.

Eugen Simion este inițiatorul și coordonatorul general al proiectului academic „Dicționarul general al literaturii române”, cea mai cuprinzătoare și reprezentativă lucrare lexicografică de istorie și critică literară, realizată de un colectiv de 250 de cercetători, în 8 volume, care în decursul a 30 de ani a cunoscut două ediții integrale.

Alte câteva exemple dintre lucrările semnate de Eugen Simion sunt: „Scriitori români de azi”, în 4 volume (1974-1989); „Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian” (1977); „Dimineața poezilor” (1980); „Întoarcerea autorului” (1981); „Sfidarea retoricii” (1986).

Două dintre lucrările dedicate criticului literar Eugen Simion, pe care le regăsim în colecțiile Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș sunt: „Eugen Simion sau mitul existențial al scriiturii”, de Florian Copcea (cartea are autograful autorului), cu o introducere de Paul Aretzu (București, Tracus Arte, 2021) și „Eugen Simion: 80” (București, Tracus Arte, 2013), volum îngrijit de Lucian Chișu, Gheorghe Chivu, Andrei Gligor.

Viața și opera academicianului român sunt reflectate în marile enciclopedii și dicționare, pe care le regăsim în colecțiile bibliotecii: „Enciclopedia Universală Britanică” (București, Litera, 2010); Aurel Sasu. „Dicționarul biografic al literaturii române” (Pitești, Paralela 45, 2006); Alex Ștefănescu. „Istoria literaturii române contemporane: 1941-2000” (București, Mașina de scris, 2005); „Dicționarul general al literaturii române”, 7 volume (București, Univers Enciclopedic, 2004-2009).

Secția Colecții speciale deține două cărți (în Fondul Livia și Petre Popa), care conțin autograful și dedicația lui Eugen Simion către familia prof.univ.dr. Petre Popa din

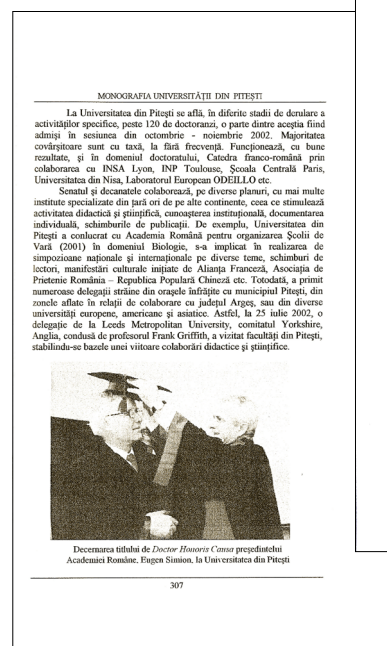
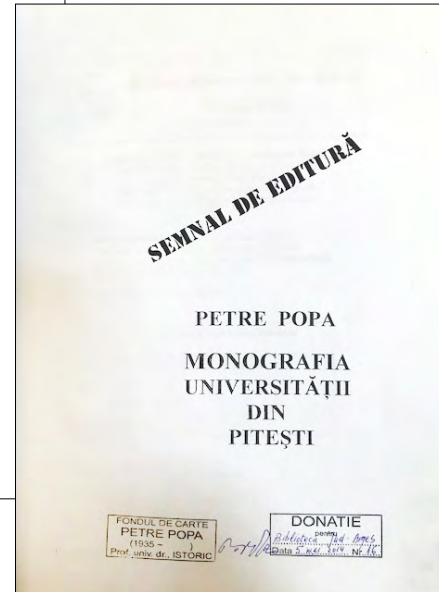
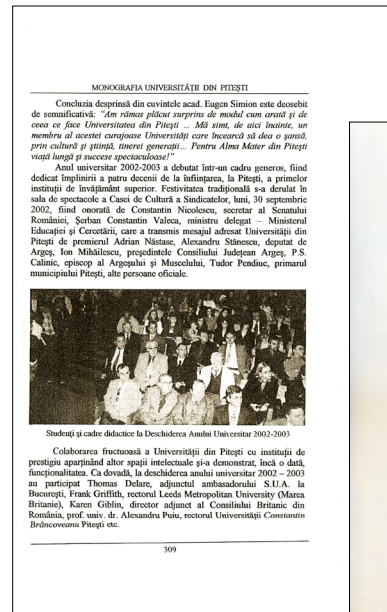
Pitești, cu care acesta a avut o legătură de prietenie. Astfel, în „Dimineața poezilor”, de Eugen Simion (București, Cartea Românească, 1980), autorul semnează o dedicație emoționantă: „Doamnei Livia și domnului Popa, gazde îndatoritoare într-un Pitești care, fără ei, mi-ar fi străin. Cu emoție, Eugen Simion, 6 mai 1982.” Iar în volumul 3 al cărții „Scriitori români de azi” (București, Cartea Românească, 1984), autorul Eugen Simion scrie următoarea dedicație: „Pentru Livia Popa, minunata mea colegă, omagiu amical, Eugen Simion, 28 martie 1984.”

Livia Popa, profesoară de limba și literatura română, a înființat și condus Cenaclul literar „Nicolae Labiș” (fiind colegă de promoție la facultate cu poetul), unde au devenit oaspeți scriitori, redactori, ziariști, printre care colaborator și prieten a fost și academicianul Eugen Simion. În volumul I al cărții „Aduceri aminte” (Pitești, Trefla, 2006), autoarea Livia Popa mărturisește că participarea frecventă la reuniunile Societății de Științe Filologice ori la Comisia pentru Olimpiada Națională de profil, consfăturile interjudețene inițiate de Ministerul Educației și Învățământului, brigăzile interjudețene de control, au adus-o în preajma unor nume de rezonanță în lumea filologilor, printre care și Eugen Simion.

Politice din Franța. A fost președinte al Comitetului Național Român UNESCO pentru Deceniul Mondial al Dezvoltării Culturale. Între alte distincții, i s-a acordat „Ordinul Steaua României”, iar în 2002 Legiunea de onoare a Franței. Aproape două decenii a fost director general al Institutului de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu” din București.

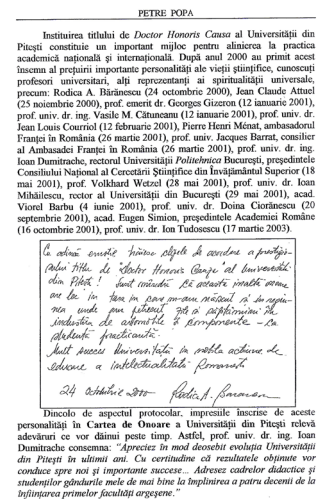
Sursa fotografiilor: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Secția Colecții Speciale

În lucrarea „Medalioane Universitare”, coordonator prof. Petre Popa (Pitești, Editura Universității Pitești, 2002), Eugen Simion, președintele Academiei Române la acea vreme, semnează următoarea apreciere despre Universitatea din Pitești, la sărbătorirea a 40 de ani de existență: „Am rămas plăcut surprins de modul cum arată și de ceea ce face Universitatea din Pitești. Îi doresc viață lungă și succese spectaculoase. Viitorul inteligenței românești depinde și de realitățile din orașul lalelelor... Mă simt, de aici înainte, un membru al acestei curajoase Universități care încearcă să dea o șansă, prin cultură și știință, tinerei generații.”

Academicianul Eugen Simion a fost distins de 5 ori cu Premiul Uniunii Scriitorilor și i s-a decernat Premiul Academiei Române (1976). A fost președintele Fundației Naționale pentru Știință și Artă, coordonator al seriei „Opere fundamentale”, din care în intervalul 1999-2003 au apărut 47 de volume. Este *Doctor Honoris Causa* al Universităților din Arad, Bacău, Galați, Iași, Târgoviște. La data de 20 septembrie 2001, ca un însemn al prețurii, prof.univ.dr. Eugen Simion i s-a instituit titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității din Pitești.

Personalitate complexă a culturii române, Eugen Simion a făcut parte, din anul 1992, din Academia Europeană, a fost membru al Academiei Regale de Științe din Danemarca, membru corespondent al Academiei de Științe Morale și

Biblioteca de altădată: De vorbă cu doamna Elena Tomescu - interviu

Carmen NEACȘU, bibliotecar
Biblioteca Municipală „Constantin Țoiu” Urziceni
e-mail: carmeneacsu968@yahoo.com

Carmen Neacșu: Practicarea profesiei de bibliotecar a fost un vis împlinit sau a fost o oportunitate a vremurilor, de care ați „profitat”?

Elena Tomescu: A fost un vis care s-a împlinit datorită unui concurs de împrejurări. La 1 februarie 1960 m-am angajat ca bibliotecară la Biblioteca Comunală Movilița. În anul 1959 se dăduse o dispoziție să se înființeze biblioteci în fiecare comună. Eu eram obișnuită cu biblioteca, din localitatea în care m-am născut și am copilărit, Fetești, pe care am frecventat-o ca cititoare, începând cu anul 1952. Acolo, biblioteca își avea sediul într-o fostă casă boierească, cu o arhitectură deosebită, cu săli înalte sprijinite de stâlpi ornamentali, local care m-a impresionat foarte mult, copil fiind. Inconvenientul, pentru mine ca cititor, era că nu aveam acces liber la raft, ci cărțile dorite îmi erau aduse de doamna bibliotecară, care avea biroul aproape de ușa de la intrare. Această doamnă bibliotecară, care era tânără și frumoasă, și umbla printre rafturile înalte, pline cu cărți aliniată „la dungă”, m-a făcut să-mi doresc ca într-o zi să am aceeași profesie ca a dumneaei și să am și eu parte de acea fericire pe care simțeam că i-o dădea munca pe care o făcea cu atâta pricepere...

Doamna Elena Tomescu la bibliotecă, împreună cu trei surori cititoare, în anul 1973.

Sursa: colecția personală a doamnei Elena Tomescu

Carmen Neacșu: Care au fost primele impresii când ați pășit ca bibliotecară debutantă în noul dumneavoastră loc de muncă? Cum arăta biblioteca și care erau condițiile în care urma să vă desfășurați activitatea?

Elena Tomescu: Când am ajuns la Movilița, pe 1 februarie 1960, am găsit un dulap vechi din placaj cu câteva broșuri și două-trei cărți editate de Editura Rusă. Mi-am propus să schimb ceva și într-un an am reușit să fac rost de 5.000 de volume, de rafturi, mese, scaune, tot ce trebuia pentru desfășurarea activității mele. Sediul era într-o sală a Căminului cultural care se construise recent și care era identic cu cele din majoritatea comunelor. Mobilierul era vechi și l-am procurat de la alte biblioteci care nu mai aveau nevoie de el, dar cu ajutorul unui grup de tineri entuziaști, l-am recondiționat făcându-l să arate ca nou. Și, ca o paranteză, ca să vedeți cam cum se trăia pe atunci, salariul meu era de 450 de lei, iar gazda mă costa 350 de lei.

Carmen Neacșu: Care este povestea venirii dumneavoastră la biblioteca din Urziceni?

Elena Tomescu: Legătura cu Biblioteca Raională Urziceni a fost una profesională, întrucât aceasta avea funcție de îndrumare și control a bibliotecilor comunale. Veneam săptămânal, în fiecare luni, și îi ajutam, astfel devenind bună prietenă cu angajații de aici, cu toate că le eram subordonată. Aici lucrau pe atunci doamna Merca Victoria, doamna Avrigeanu Marilena și responsabil era domnul profesor Anghel Gheorghe. La Biblioteca Raională Urziceni am observat că pentru copii era un singur raft cu cărți, unde aceștia pătrundeau cu greu, fiind așezat într-un spațiu strâmt și atunci mi-a venit o idee. Am propus în caietul de sugestii și reclamații să se înființeze o secție pentru copii. Asta s-a întâmplat în anul 1962 iar peste doi ani, cererea mea s-a aprobat. În martie am fost angajată la Urziceni, pe postul de bibliotecară la secția pentru copii, care de fapt nu exista și de organizarea căreia a trebuit să mă ocup. Am propus ca aceasta să aibă o cameră separată și mobilier adecvat și am reușit să mă separ cu totul de secția „adulți”, fiecare având intrare separată dar comunicând printr-un depozit.

Carmen Neacșu: Cum a fost să lucrați cu copiii acelor vremuri? Cât de dornici erau ei să citească, cât de mare era oferta de carte pentru vârsta lor și în ce alte activități ați reușit să îi antrenați?

Elena Tomescu: De aici a început frumusețea meseriei mele, pentru că în afară de sarcinile zilnice, am început să mă gândesc ce activități pot face cu copiii, astfel încât să îi atrag și

să îndrăgească biblioteca. Astfel a luat naștere trupa de teatru, cu care organizam spectacole vara, duminica, în curte și la care aveam atât de mulți spectatori încât se întindeau și dincolo de gard. Copiii au fost foarte încântați, pentru că erau dramatizări ale basmelor cunoscute, pe care le făceam eu, iar costumele le confecționam cu ajutorul părinților. Dar, la un moment dat, a venit un ins de la Biblioteca Regională București și mi-a zis că îmi depășesc atribuțiile și atunci m-am oprit. Cărți pentru cei mici erau foarte puține la începutul activității mele, dar în anii '70 a început să se editeze masiv carte pentru copii cu texte atractive, ilustrații și coperti frumos colorate. În timp, cărțile fiind foarte des împrumutate s-au deteriorat și atunci am înființat un atelier de legătorie și recondiționare. Micii cititori au venit cu mult drag și au lipit, cusut și chiar au „fabricat” coperti pictate ori desenate cu personajele din povești.

Carmen Neacșu: Biblioteca și-a schimbat sediul de mai multe ori. Care a fost sediul în care ați activat cel mai mult?

Elena Tomescu: Într-o jumătate de an ne-am mutat cu biblioteca de trei ori. De câte ori, cineva care conducea o instituție „punea ochii” pe clădirea noastră, ne muta pentru a folosi clădirea în alt scop. Cel mai mult am stat în sediul de lângă cinematograful, în clădirea care fusese special construită pentru Banca Agricolă și anume 18 ani. Nu era un local spectaculos, dar avea camerele spațioase în care erau sobe cu lemne. În fiecare dimineață făceam curat, pentru că nu exista femeie de serviciu și spăgeam împreună cu colega mea, doamna Merca Victoria, câte două coșuri cu lemne. Se crea o atmosferă plăcută, iar unii copii veneau după ce ieșeau de la școală, chiar dacă nu aduceau sau luau cărți, doar să ne vadă și să mai stăm de vorbă.

Doamna Elena Tomescu împreună cu colega sa, doamna Victoria Merca și o cititoare fidelă, într-una din încăperile bibliotecii din Urziceni, în anul 1976.

Sursa: colecția personală a doamnei Elena Tomescu

Carmen Neacșu: Cum se făcea achiziția de cărți în perioada în care ați lucrat la Biblioteca Urziceni? Cum se stabileau titlurile în vederea completării colecțiilor?

Elena Tomescu: În fiecare an în luna noiembrie, fiecare editură trebuia să depună la „cultură” (regională/județeană)

planul editorial. Pe vremea aceea erau în jur de 20 de edituri. Biblioteca Județeană le trimitea către bibliotecile orășenești, noi le studiam, și în funcție de ce ne lipsea alegeam titlurile pe care le voiam. Dar această achiziție era condiționată. Trebuia să respectăm niște procentaje pentru cartea politică, tehnică, agricolă, de artă etc. (De exemplu, 15% trebuia să fie carte politică, 20% tehnică etc.)

Există în acele vremuri o colecție care se numea „Știința pentru toți”, pe care eu personal am apreciat-o foarte mult, deoarece trata subiecte științifice pe înțelesul oamenilor simpli, care nu aveau studii în domeniile respective.

Carmen Neacșu: Ce anume vi se impunea să faceți ca bibliotecară în acea perioadă, când se punea un mare accent pe culturalizarea maselor?

Elena Tomescu: Începuturile mele ca bibliotecară au fost în perioada în care se făcea colectivizarea forțată, oamenii nu citeau, erau semianalfabeți, iar nouă ni se impunea să avem un anumit număr de cititori, lucru foarte greu de realizat. Din acest număr de cititori impuși cea mai mare parte trebuia să fie din muncitori și agricultori. Când eram la Biblioteca Comunală Movilița eram obligată să merg pe câmp să le citesc țăranilor presa: *România liberă* și *Scânteia*. La Urziceni mergeam prin fabrici și le citeam muncitorilor în pauze. Erau niște situații care mă făceau să nu mă simt în largul meu. Mai aveam pe vremea aceea o obligație care se numea colportaj, ce avea ca scop răspândirea culturii în rândul maselor și echivala cu biblioteca mobilă de astăzi. Mergeam din poartă în poartă și convingeam oamenii să împrumute cărți. Mulți dintre ei nu aveau nicio dorință de a citi și cu ei aveam probleme în recuperarea cărților. De-a lungul desfășurării activității mele de bibliotecară, am putut să observ cât de mult a evoluat nivelul cititorilor. Dacă la început unii dintre ei nu știau nici să semneze bine, sau să formuleze coerent o cerință, mai târziu purtam conversații la un alt nivel. Așadar, munca de culturalizare a maselor dăduse roade, și pot spune că biblioteca a avut un rol important în acest sens.

Doamna Elena Tomescu împreună cu colega sa, doamna Victoria Merca, la bibliotecă - secția copii, în anul 1981.

Sursa: colecția personală a doamnei Elena Tomescu

Carmen Neacșu: Spuneți-ne, vă rog o concluzie a acestei perioade în care ați profesat ca bibliotecar, care după cum ne-ați povestit nu au fost deloc ușoară.

Elena Tomescu: Cu toate că vremurile în care mi-am desfășurat activitatea de bibliotecar au fost grele din punctul de vedere al condițiilor și al nivelului de cultură al oamenilor, nu le-aș schimba cu cele de acum, deoarece a fost cea mai fericită perioadă pentru carte, care era foarte iubită și respectată. Făceam liste de așteptare pentru anumite cărți și nu știam cum să facem să-i mulțumim pe toți. Dacă vă vine să credeți, în acele vremuri, erau oameni care cumpărau cărți în rate, ca pe mobilă. Cartea avea pe atunci o valoare inestimabilă și tare mult m-aș bucura, dacă am putea să ne întoarcem la dragostea, respectul și recunoașterea rolului important pe care aceasta trebuie să-l aibă în viața noastră, a tuturor.

Doamna Elena Tomescu, la bibliotecă - secția copii, în anul 1981.

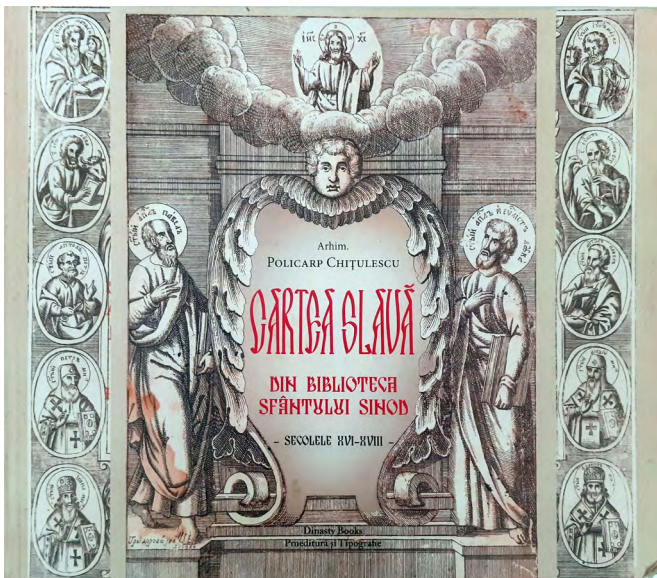
Sursa: colecția personală a doamnei Elena Tomescu

Recenzie: Arhim. CHIȚULESCU, Policarp. *Cartea slavă din Biblioteca Sfântului Sinod - secolele XVI-XVIII*. București: Dynasty Books Proeditură și Tipografie, 2020. ISBN 978-606-8926-58-2

Prof. dr. Olimpia MITRIC
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
e-mail: olimpia@atlas.usv.ro

Acum doi ani, în plină criză pandemică, am fost uimită de frumusețea acestei cărți, un catalog-album, de un format deosebit, semnată de harnicul părinte arhimandrit dr. Policarp Chițulescu. În calitatea sa de director al Bibliotecii Sfântului Sinod, de ani buni, continuă cu succes activitatea înaintașilor săi de valorificare științifică a colecțiilor valoroase de carte veche, care, se știe, dau valoarea și prestanța unei bibliotecii. De data aceasta, după o exemplară documentare, părintele s-a oprit asupra colecției de carte slavă tipărită, cum bine sublinia doamna profesoară Zamfira Mihail, o premieră în bibliologia românească. În demersul său s-a bucurat de colaborarea doamnei profesoare Zamfira Mihail (în calitatea de referent științific al volumului semnează și un cuvânt introductiv), al doamnei Ruxandra Mihăilă pentru redactare și Indici și al doamnei Alexandra Fenoghen, autoarea traducerilor în limba rusă.

În cuvântul introductiv, *Cartea slavă obiect de cult și de patrimoniu național* (p. III-VI), doamna profesoară Zamfira Mihail se referă la proveniența și circulația exemplarelor din Biblioteca Sfântului Sinod, dar și la importanța valorificării colecțiilor de carte bisericească în general. „Cartea tipărită - afirmă Domnia Sa - este cea care a asigurat uniformitatea slujirii în Biserica românească, a oferit prin caracterul normativ

recunoscut, autentificat de forurile ierarhice, siguranța autenticității dogmatice” (p. V). Cele 139 de titluri catalogate provin, în principal, din Biblioteca Seminarului Central și din Biblioteca Facultății de Teologie din București. O mare parte ajungând aici din teritoriile românești reunite cu România, după 1918, cum sunt cele de la mănăstirea Horecea din Bucovina, din apropierea Cernăuțiului (redevenită mănăstire, după anul 1991 - n.n.- O.M.), din Facultățile de Teologie din Cernăuți (refugiată la Suceava, din 1945 până în 1948) și Iași (în perioada 1926-1939, a funcționat în cadrul Facultății din Chișinău), desființate în anul 1948. Cărțile poartă însemnele circulației și transformărilor acestor unități de învățământ în anii grei ai ultimului război. Altele provin din bibliotecii lipovenești, ca, de pildă, cele din patrimoniul mănăstirii Slava Rusă din județul Tulcea.

În *Introducere* (p. 3-5) arhim. Policarp Chițulescu realizează un util scurt istoric al cercetării colecțiilor speciale, care a început odată cu mutarea Bibliotecii în palatul Sfântului Sinod de la Mănăstirea Antim. Aici au fost concentrate - cum s-a mai arătat - bibliotecile Seminarului Central (în care se regăsesc o parte din cărțile vechii bibliotecii a Mitropoliei), fondurile Seminarului Nifon, ale Internatului Teologic, ale fostelor Facultăți de Teologie de la Cernăuți și din București, toate desființate în 1948 (ultima transformată în Institut Teologic de grad universitar), precum și donațiile particulare. Chiar de la început, Biblioteca s-a bucurat de sprijinul patriarhului Justinian Marina, a mitropolitului Tit Simeonia (a condus Comisia de achiziții), a primului ei director, pr. profesor Dumitru Fecioru (autorul unui prețios Catalog al manuscriselor românești, publicat în revista „Studii Teologice”, în anii 1959-1963), care au îmbogățit colecțiile existente prin donații și achiziții. Cercetarea cărților românești vechi, a cărții străine vechi este continuată de părintele Policarp Chițulescu, aflat într-o fază înaintată cu redactarea Catalogelor, primul care vede lumina tiparului este cel de față, al cărții slave. Desigur, este vorba de cartea tipărită în afara granițelor țării noastre. Sunt catalogate 139 de titluri în 147 de exemplare. Avem de-a face cu cărți liturgice (cele mai multe), cu scrierile Sfinților Părinți, Viețile Sfinților, scrieri omiletice, dogmatice, dar și lucrări din domeniul literaturii juridice sau lingvistice, imprimate în vechi centre tipografice din Moscova (68 titluri), Kiev (35 titluri), Lvov (13 titluri), Cernigov, Ostrog, Sankt-Petersburg (cu câte 3 titluri), Vilnius, Kutein (cu câte două

titluri), Goražde, Poceaeve și Vevis (Jewie) cu câte un titlu, precum și 8 titluri fragmentare, fără început și sfârșit, ce n-au putut fi încă identificate.

Studiul *Tiparul românesc și Rusia* debutează cu prezentarea relațiilor existente în secolele XVI-XVII, între Țările Române și Rusia, pe plan religios-cultural, concretizate, cum se știe, în reluarea activității tipografice în Țara Românească și înființarea primei tiparnițe în Moldova. Este un capitol de amplă colaborare între culturi și între reprezentanți de seamă ai Ortodoxiei, care au lăsat opere, unele traduse și în românește. Pornind de la tezaurul bibliofil descris, deosebit de utilă este succinta prezentare a activității centrelor tipografice în care au văzut lumina tiparului și, când a fost cazul, s-a insistat asupra autorilor, traducătorilor, tipografilor, gravurilor, comanditarilor, donatorilor, cumpărătorilor, unor particularități ale edițiilor, căci lucrările de referință (cu deosebire pentru cartea slavă) ne cam lipsesc chiar și din marile biblioteci. Astfel, sunt binevenite informațiile despre: tipograful Ivan Feodorov (cel care a înființat primele ateliere tipografice din Moscova, Bielorusia și Ucraina de astăzi), Curtea tipografică din Moscova (în lumina unor noi descoperiri în arhive), operele mitropoliților Petru Movilă și Dmitri Tuptalo sau *Dobrotoliubje (Filocalia)* „cea mai importantă lucrare a spiritualității ortodoxe de limbă slavă, din secolul al XVIII-lea” a Sf. Cuvios Paisie de la Neamț, tipărită la Moscova, în anul 1793 (p. 12), unele pasaje din prefete și colofane. Numele evocate ale gravurilor sunt justificate întrucât sunt cărți remarcabile sub aspectul ilustrațiilor și al elementelor de ornamentică. Un aspect interesant și rar întâlnit: părintele arhimandrit a avut norocul să descopere în cartonișul întărit al copertei unui *Antologhion* (Lvov, 1638) 3 file din *Evangheliarul* slavon tipărit de Coresi la Brașov, în anul 1562. De asemenea, autorul ne atrage atenția că între cuvintele de învățătură ale sfântului ierarh Petru Movilă, prezente în *Trebnic* (Kiev, 1646, partea I), se află și „Cuvântarea la

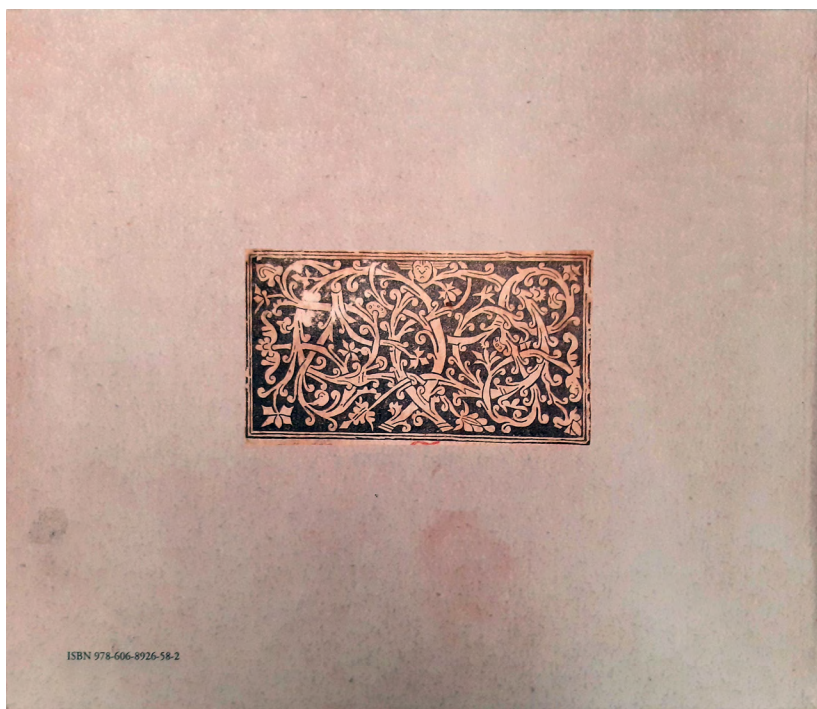
cununie” rostită în mănăstirea Sf. Trei Ierarhi din Iași, în februarie 1645, la căsătoria domniței Maria, fiica lui Vasile Lupu, cu prințul polon Janusz Radziwił.

Introducerea, studiul *Tiparul românesc și Rusia* sunt traduse în limba rusă (p. 19-31).

Catalogul propriu-zis (p. 33-223) cuprinde descrierea cărților cronologic, pe secole, cu elementele cunoscute, proprii unui catalog: titlul convențional (în traducere), locul și anul de apariție, formatul, numărul de file, prezența ilustrațiilor și a elementelor de ornamentică, însemnările marginale (cele în limba slavonă în traducere), ex-librisurile, legătura, cota, nr. de inventar, bibliografia. Multe din însemnările transcrise sunt în limba română, dovada clară că acele exemplare au fost folosite și în comunitățile românești, până către sfârșitul secolului al XVIII-lea. De admirat este efortul pentru inspirata așezare în pagină: descrierea volumelor pe jumătate de pagină fiind însoțită, în paralel, de reproduceri (foaia de titlu și cel puțin o pagină reprezentativă pentru fiecare unitate descrisă). Relevante sunt paginile cu stemele unor tipografi, proprietari de tipografie sau mărcile unor tipografi. Cea mai veche carte este *Trebnicul* „primul Molitvenic ortodox din lume” (p. 5), tipărit la Goražde (în Herțegovina), în anul 1523, o tipăritură rară, probabil unicat în țară.

Catalogul se încheie cu un util *Indice de nume* (p. 224-230). Tot atât de util - se cunoaște cât de necesari sunt Indicii într-un instrument de lucru - ar fi fost și un *Indice tematic*.

Pe aceeași linie, a elogiului sincer adus autorului, avem datoria de a-i mai aminti pe autorii valoroaselor fotografii, arhim. Policarp Chițulescu și George Ioniță, și pe Marius Ristea, răspunzător de tehnoredactarea computerizată. Volumul *Cartea slavă din Biblioteca Sfântului Sinod*, el însuși o valoare bibliofilă, deschizător de drumuri, este o contribuție deosebită în alcătuirea unui fond de lucrări de referință și ni-l dorim prezent cel puțin în toate bibliotecile reprezentative ale țării.

Recenzie: *Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei: Ms. rom. 1790 de la Biblioteca Academiei Române București. București: Basilica, 2021.- 3 vol.*

Prof. dr. Olimpia Mitric

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

e-mail: olimpia@atlas.usv.ro

Avăzut lumina tiparului ediția facsimilată a celebrului manuscris trilingv, *Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei*, apărută în trei volume, format V, în condiții grafice deosebite: hârtie velină, coperte cartonate și reproduceri de înaltă calitate. Acest *Slujebnic* arhieresc (*Arhieraticon*) cuprinde liturghiile sfinților Ioan Gură de Aur și Vasile cel Mare, împreună cu „alte slujiri arhieresti” și a fost realizat, la comanda¹ mitropolitului Ștefan I al Ungrovlahiei (1648-1653; 1655-1668), în trei limbi: română (pentru tipic), slavonă (pentru textele liturgice) și greacă (pentru traducerea paralelă a unor formule liturgice din slavonă). Constituit din 114 file cu filigran (după f. 2v, lipsesc 5 f. cu miniaturi), manuscrisul este foarte cunoscut pentru remarcabilele miniaturi și elementele de ornamentică policrome și aurite. Provine din Biblioteca Seminarului Central din București, dăruit fiind, potrivit însemnării autografe de pe verso-ul foii de gardă, de către Ghenadie, arhidiaconul Mitropoliei, în 1869, februarie 25. Cercetarea interdisciplinară (sub aspect istoric, filologic și iconografic) a început în cadrul Centrului de cercetare Vestigia - Manuscript Research Centre, de la Universitatea din Graz, unde s-a derulat un proiect coordonat de prof. dr. Erich Renhart și prof. univ. dr. Cătălina Velculescu², cu participarea unor specialiști recunoscuți: prof.univ.dr. Zamfira Mihail, conf.univ.dr. Ileana Stănculescu, cercetător dr. Ovidiu Olar. La realizarea ediției de față a participat și părintele arhimandrit dr. Policarp Chițulescu, directorul Bibliotecii Sfântului Sinod.

Volumul I (îngrijit de Ileana Stănculescu) conține facsimilul ms. rom.1790 de la Biblioteca Academiei Române din București. Este precedat de un *Cuvânt înainte* de binecuvântare și zidire spirituală (p. 5) al Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în care este evidențiată activitatea mitropolitului Ștefan I al Țării Românești pe tărâm cultural, precum și importanța celor trei volume, apărute prin strădaniile Patriarhiei Române, ale Bibliotecii Sfântului Sinod și ale Bibliotecii Academiei Române. Urmează *cuvântul Către cititori* (p. 7) al prof.univ.dr. Cătălina Velculescu, coordonatoarea proiectului inițial, început în anul 2006, ca o continuare a cercetărilor istoricului de artă G. Popescu-Vâlcea. *Introducerea* (p. 9-17) aparține părintelui arhimandrit Policarp Chițulescu; cuprinde toate particularitățile (cu explicațiile convenite) conținutului *Arhieraticonului*, o carte de slujbă completă, o mărturie a strădaniei comanditarului „de a instaura o disciplină tipiconală, dar revelează și dorința sa de aliniere cât mai precisă a serviciului divin din mitropolia sa

la rânduielile (diataxa) lumii bizantine, pe care, de altfel, noi nu le-am părăsit niciodată” (p. 9). *Slujebnicul* constituie un important pas înainte spre introducerea limbii române în cult. „Avem de-a face - se afirmă - dacă nu cu prima, cu una dintre cele mai vechi traduceri românești ale rânduielii hirotoniei arhierelui” (p. 16). Ca model a fost folosit și *Slujebnicul* Sf. Petru Movilă, ediția din 1629.

Volumul al II-lea (îngrijit de Ileana Stănculescu) grupează excelente studii care nu privesc numai manuscrisul editat, ci întreaga viață cultural-religioasă din această perioadă. Primul studiu, semnat de Zamfira Mihail și Policarp Chițulescu: *Laudatio pentru mitropolitul Ștefan și geneza Slujebnicului său trilingv* (p. 5-16), cuprinde analiza și comentariul unui text encomiastic, *Eucharisterion*, un elogiu de mulțumire și recunoștință, compus de slujitorii catedralei din Târgoviște și alți clerici colaboratori, rămași anonimi, în anul 1651, la împlinirea a trei ani de arhierie, după modelul textelor consacrate lui Petru Movilă, într-un soi de solidaritate cu acțiunile mitropolitului. „Eucharisterion sau recunoștință pentru marea râvnă și îndreptare a rânduielii duhovnicești”; el „confirmă și nuanțează [...] unele informații cu privire la proiectele mitropolitului Ștefan [...] și sugerează unele aspecte referitoare la relațiile dintre mitropolitul Ștefan și domnitorul Matei Basarab” (p. 7). Filele 467-472 cu textul encomiastic sunt un bruion, introdus de „didascalul” Grigori Rožadovskij, din cadrul scriptoriului mitropoliei din Târgoviște, în propriul *Sbornic*, alcătuit după 1651. Astăzi, acest *Sbornic* se păstrează în Arhiva Muzeului Național de Istorie din Moscova, iar textul a fost descoperit de părintele arhimandrit Policarp Chițulescu. În continuare, studiul „*Pune-ț mâinile cruciș la piept și, plecând capul, zi*”, un inspirat citat preluat de la f. 24v. (p. 17-49), poartă semnătura doamnei Cătălina Velculescu. Ne prezintă conținutul detaliat al manuscrisului pe file, cu comentarii avizate, iar în câteva subcapitole, studii comparative în raport cu: *Liturghierul* lui Petru Movilă, de la Kiev, 1629 (de unde au fost preluate imagini mari cu textele însoțitoare traduse în română, frontispicii, anumite texte); ms. rom. 1216 de la Biblioteca Academiei Române din Cluj (celălalt *Arhieraticon* trilingv, realizat în același scriptoriu și editat în anul 2013); ms. rom. 1384 de la BAR din București; unele *Liturghiere* în slavonă (manuscrite sau tipărite), din Țările Române; ce a urmat după alcătuirea celor două ms. 1216 și 1790; câteva *Molitive* arhieresti. Ovidiu Olar, în studiul său, *Înțelepciuni străine. Slujebnicul mitropolitului Ștefan (+1668) - recurs la*

tradiție, având în subtitlu dedicația: *În amintirea prof. Virgil Cândea* (p. 51-79), realizează un scurt istoric al cercetărilor asupra *Slujebnicului*, începând cu Vladimir Stasov, spre sfârșitul secolului al XIX-lea. Se oprește apoi asupra climatului religios din acel timp, cu disputele sale, care au contribuit, ca o necesitate, la apariția unor manuscrise și tipărituri bilingve sau trilingve, asemenea celor comandate de mitropolitul Ștefan. Potrivit specializării Domniei Sale, Zamfira Mihail prezintă *Ediția integrală a textului slavon al ms. rom. 1790 BAR* (p. 81-91); avem a face cu o ediție diplomatică, precizează autoarea, „pentru că reprezintă transcrierea științifică cu respectarea integrală a particularităților grafice” ale textului. Dintre concluziile desprinse: se observă identitatea dintre textul slavon de redacție medio-bulgară cu influențe ruso-ucrainene și cel românesc actual, cu baza în traducerea lui Antim Ivireanul, din anul 1713; în subcapitolul *Etapelă traducerii liturghiilor în secolul al XVII-lea*, printr-o cercetare diacronică și comparativă se dovedește că, *Slujebnicul slav* care a avut o influență covârșitoare în Biserica românească în secolul al XVII-lea este cel de la Kiev (ed. 1629, 1639, 1646), reeditat și la Lvov în mai multe ediții. În continuarea acestui volum, doamna Ileana Stănculescu ne propune un *Studiu asupra ilustrațiilor din ms. rom. 1790 BAR* (p. 93-185). Imaginile sunt indicate după locul pe care îl ocupă în pagină: miniaturi (în plină pagină, pe jumătate și pe sfert de pagină), frontispicii și colontitluri, inițiale ornate. Subcapitolele următoare privesc: Opiniile anterioare emise de specialiști; Comentariul miniaturilor din punct de vedere iconografic și estetic; Comparația dintre miniaturile ms. 1790, Kiev 1629, pe de o parte, și ms. Cluj 1216, pe de altă parte. Anexele cu comentarii consistente cuprind: Miniaturi în pagină, frontispicii, colontitluri pe structuri iconografice, inițiale pe file. Pentru a fi mai eficiente, explicațiile pentru colontitluri și inițiale sunt incluse în tabele. La sfârșit, sub titlul *Présentation abrégée* (pp. 187-204), se reia studiul *Des missels grecs et slavons aux traductions en roumain (XVIIe siècle) (Manuscrit roum. 1790-BAR Bucarest et le manuscrit roum. 1216 - BAR Cluj-Napoca)*, publicat de aceeași autori, în „Revue des études sud-est européenne”, 49 (2011), 1-4, p. 33-52.

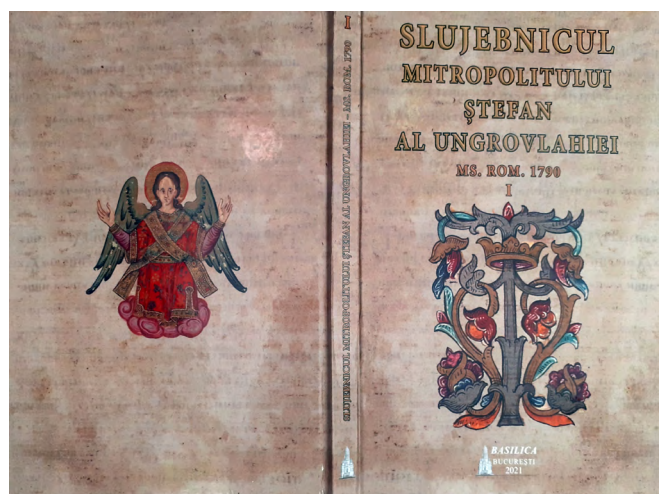
Volumul al III-lea (îngrijit de părintele arhimandrit Policarp Chițulescu), cel mai voluminos, este consacrat transcrierii textelor manuscrisului, cu multă inspirație și acribie, după cum urmează: *Transcrierea textului românesc și traducerea textului slavon* (p. 5-146), cu toate comentariile din note, glosarul, prescurtările făcute de copist, echivalențele în transcriere, aparțin doamnelor profesoare Cătălina Velculescu și Zamfira Mihail. În continuare, doamna Zamfira Mihail semnează *Introducere la transcrierea textului slavon și Transcrierea textului slavon* (p. 147-363); de remarcat redarea textului slavon (cu toate mențiunile corespunzătoare de amplasare) așa cum există în paginile manuscrisului, cu formele grafice folosite, prescurtările, semnele diacritice, de punctuație, inclusiv semnele de final, cu comentariul particularităților grafice, care în general au menirea de a orna textul. *Notele, adnotările și comentariile la traducerea textului slavon* compun o remarcabilă exegeză filologică; sunt urmate de *Abrevierile folosite și sigle. Transcrierea și traducerea textului grecesc* (p. 365-375), aparțin d-lui Ovidiu Olar. Textul grecesc este urmat de o transcriere cu litere latine, nu cu caractere chirilice, cum este în manuscris. O notă de subsol explică: „Întrucât nu este de acord cu principiile de editare aplicate în volum, autorul își rezervă dreptul de a reveni

într-un studiu separat asupra transcrierii cuvintelor grecești cu caractere chirilice în ms. rom. 1790 - BAR”.

Cercetarea inițiată de doamna profesoară Cătălina Velculescu, în scopul salvării și valorificării spiritualității și culturii noastre vechi, concretizată acum în aceste trei volume, poate fi considerată un model de referință pentru asemenea demersuri științifice. Apreciem detaliile documentate din cele mai autorizate surse bibliografice, coerența și obiectivitatea. Parcă nimic n-a fost lăsat la voia întâmplării de către cei care au pus umărul la zidirea acestor volume: Ruxandra Mihăilă, redactor, Ionuț Ardeleanu-Paici și Ileana Stănculescu, răspunzători de realizarea grafică. Am remarcat inspirata copertă, a cărei culoare ne readuce în memorie patina funcțională a filelor cu filigran; pe prima copertă ne întâmpină câte o inițială ornată policromă, iar pe cea de-a doua miniatura arhanghelului Mihail. Un amănunt de mare importanță: calitatea legăturii volumelor. Cum o asemenea realizare tipografică de excepție (consacrată unui manuscris de excepție) nu poate fi găsită decât în bibliotecile reprezentative ale țării, ne punem mari speranțe în Biblioteca Digitală din cadrul Institutului Național al Patrimoniului.

Note:

1. Pe foaia de titlu a ms. se menționează: „s-a scris cu binecuvântarea și porunca, îndeosebi și cu cheltuiiala Preasfințitului [...] Părinte, chir Ștefan, arhiepiscop și mitropolit a toată Ungrovlahia”, se presupune, în al doilea interval de timp, la revenirea în scaun a mitropolitului (1655-1668).
2. Primele rezultate au fost publicate în volumul *Manuscris trilingv. Preliminarii la o editare*. Cuvânt înainte Erich Renhart, autori: Cătălina Velculescu, Zamfira Mihail, Ileana Stănculescu, Ovidiu Olar, București: Paideia, 2010, 206 p.; au urmat: ed. facsimilată a ms. geamăn, *Arhieratikon trilingv. Ms. rom. 1216 de la Biblioteca Academiei Române - Cluj*. Cuvânt înainte Erich Renhart, aceiași autori, București: Paideia, 2013, 101 p.+ anexa facsimile; alte studii ale autorilor în prestigioase periodice din țară și străinătate.

Mircea Regneală. Revista *Biblioteca și biblioteconomia românească*

Puține publicații periodice în cultura noastră au reușit să supraviețuiască o perioadă atât de îndelungată și revista *Biblioteca* a avut un rol extrem de important în viața biblioteconomiei românești, cu toate avaturile prin care a trecut. Teoria biblioteconomică românească, precum și învățământul biblioteconomic românesc își au bazele în perioada interbelică, dezvoltându-se îndeosebi în universitățile din București și Cluj. În cele două școli s-au format bibliotecari și bibliografi riguroși, care au ajuns la maturitate și au dat lucrări valoroase în deceniile șase și șapte ale secolului al XX-lea, perioadă în care revista *Biblioteca* a avut o contribuție majoră la dezvoltarea biblioteconomiei românești. Ca să vorbim de rolul revistei *Biblioteca* în biblioteconomia românească trebuie să urmărim, chiar numai sumar, transformările care s-au produs în societatea românească în domeniile cărții și ale bibliotecilor după venirea regimului comunist la putere și care și-au găsit ecoul în paginile acestei publicații dedicate în exclusivitate științei cărții și a bibliotecilor. *Biblioteca* a contribuit, în primul rând, la educația biblioteconomică a lucrătorilor din bibliotecă. Nu trebuie uitat că din 1970 până în 1990, nu a existat nicio formă oficială de învățământ biblioteconomic. Oamenii învățau meseria lucrând sub îndrumarea bibliotecarilor mai vechi. Nimeni nu se preocupă de introducerea tehnicilor noi de biblioteconomie fiindcă nu avea de unde le deprinde. Biblioteconomia sovietică, luată ca model, era desuetă. În aceste condiții, *Biblioteca* a servit ca liant între cei care știau câte ceva nou și puteau transmite celorlalți. Editorialul acestui număr aniversar este semnat de profesorul universitar emerit Mircea Regneală, cu ocazia împlinirii a 75 de ani de apariție neîntreruptă a publicației care „are o importanță deosebită pentru bibliotecarii români contribuind la edificarea unei profesii - profesia de bibliotecar în România - așa cum o cunoaștem astăzi, cu bune și cu rele.”

Cuvinte-cheie: Revista *Biblioteca* - 75 de ani, editorial aniversar, Biblioteca Națională a României, revistă de specialitate, biblioteconomie românească

Revista *Biblioteca* - Gânduri la ceas aniversar - 75 de ani

Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării reprezintă, de 75 de ani, unul dintre reperele bibliologiei românești. Înființată în 1948, an din care apare neîntrerupt, publicația a rămas deschisă profesioniștilor din toate tipurile de bibliotecă și instituții infodocumentare. Cunoscută colocvial drept revista *Biblioteca*, publicația se adresează bibliotecarilor din întreaga țară, tratând fenomenul biblioteconomic în integralitatea sa. În anul 2013, la aniversarea a 65 ani, numerele speciale au fost dedicate momentului aniversar și rubricile au fost inedite: „Editorial”, „Scurt parcurs istoric 1948-2013”, „Mari bibliologi români și revista *Biblioteca*”, „Dimensiunea profesională a publicației”, „Dimensiunea culturală a publicației”, „Interviuri cu foști redactori și/sau colaboratori”. În anul 2018, la aniversarea a 70 ani, s-au realizat numere aniversare prin includerea, alături de rubricile consacrate deja a uneia speciale: „*Biblioteca. 70 de ani*” care a cuprins evocări ale unor numere alese de redactorul-șef, acoperind perioada 1953-2008. Revista *Biblioteca* a trecut cu bine din rotativele tipografiilor și de pe rafturile bibliotecilor pe ecranele

calculatoarelor, tabletelor și telefoanelor, dar paginile sale din mediul virtual au rămas și continuă să rămână deschise opiniilor doctoranzilor și profesioniștilor, indiferent că lucrează în bibliotecile celor mai mari centre universitare sau în bibliotecile județene, orașenești sau comunale. Este revista de specialitate a întregului Sistem Național de Bibliotecă, reflectând temele de interes ale domeniului. Corina Ciuraru, Nicoleta Marinescu, Vera Osoianu, Elena Tîrzișman, Silviu-Constantin Nedelcu, Victor Petrescu sunt vechi colaboratori ai publicației care au transmis mesaje de aniversare în acest colaj dedicat celebrării acestui eveniment: 75 de ani de apariție neîntreruptă.

Cuvinte-cheie: Revista *Biblioteca* - 75 de ani, mesaje aniversare, Biblioteca Națională a României, revistă de specialitate, biblioteconomie românească

Oana Mercheș. Bătălia mediilor: hârtie, e-book, a-book

Invenția tiparului în secolul al XV-lea revoluționează modul în care sunt produse cărțile, accesul la lectură devenind posibil pentru oricine. În secolul al XIX-lea biblioteca devine o parte esențială a instituțiilor psihiatrice. Se dezvoltă biblioterapia, care utilizează cărțile pentru a ajuta oamenii să depășească anumite probleme. Realitatea oferită de tehnologia digitală a deschis o nouă eră în istoria lecturii, schimbând fundamental modul nostru de a citi. Progresul în tehnologia comunicațiilor în secolul XX duce la apariția cărții electronice, adică informația este pusă la dispoziția cititorului online într-o uriașă bibliotecă virtuală. Se descoperă realitatea augmentată, care reușește să îmbine cele două medii, tradițional și online, aceasta fiind o versiune interactivă a unui mediu din lumea reală, realizată prin elemente vizuale digitale, utilizând tehnologia holografică. Datorită imaginilor care prind viață, implicând mai multe simțuri, cititorul poate ajunge la o mai bună înțelegere a conținutului. Atunci când accesul și disponibilitatea sunt considerate priorități, nu există îndoială ca sunt preferate cărțile electronice, deși acestea provoacă oboseală și iritație a ochilor. Cartea fizică, în schimb, este remarcabil de durabilă, nu are nevoie de alimentare sau internet, poate fi editată în mai multe ediții, continuând să fie valoroasă. În ultimii ani, cererea de copii pe hârtie a devenit din ce în ce mai mare, generând venituri de peste 150 de miliarde de dolari. Astfel ne punem întrebarea privind supraviețuirea cărții tipărite. Răspunsul este, poate, surprinzător, însă într-o epocă a saturației digitale, cartea tradițională are o revenire spectaculoasă în ultimii ani, rămânând, se pare, mediul preferat de lectură al adevăraților cititori.

Cuvinte-cheie: carte, tehnologie, carte electronică, carte augmentată, biblioterapie, vânzări de carte

Cristina Baci. Rolul donațiilor în fondurile locale de patrimoniu ale bibliotecilor publice

Donațiile reprezintă o importantă contribuție la dezvoltarea patrimoniului cultural și științific, precum și la păstrarea memoriei culturale locale și naționale. Fondul local este un fond unic, original, caracteristic fiecărei bibliotecii publice județene sau municipale, ansamblul colecțiilor construindu-se plecând de la această parte de memorie locală esențială. Din colecțiile patrimoniale ale bibliotecilor fac parte fondurile vechi (mai vechi de 100 de ani), rare sau prețioase, dar și fondurile locale și colecțiile constituite prin Depozit Legal. O donație în fondul de patrimoniu al

Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș este donația unui remarcabil istoric al Piteștiului, prof.univ.dr. Petre Popa și a soției, prof. Livia Popa. Donația constă în volume de literatură și critică literară, istorie, cultură și civilizație, lucrări de autor, dar și lucrări primite de la alți scriitori, majoritatea cărților cu autograf și dedicații; toate cărțile conțin ex-libris și ștampila cu precizarea „Donație pentru Biblioteca Județeană Argeș, data și numărul”.

Cuvinte cheie: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, biblioteci publice, donații de carte, fond local, memorie culturală locală, colecții de patrimoniu

Nicoleta Duca. Donațiile: de la colecțiile de carte la cărțile de colecție

Donația de carte este cea mai veche metodă de completare a colecțiilor unei biblioteci dar este considerată și astăzi un act de mare generozitate, de mare interes pentru biblioteci, mai ales în ultimii ani, când totalul sumelor alocate achiziției de carte este într-un vertiginos declin. Pentru Biblioteca de Filosofie, filială a Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” Iași, o sursă importantă de completare a colecțiilor o constituie documentele intrate gratuit în fondurile bibliotecii în urma unor donații remarcabile de la persoane fizice sau juridice: donații ce provin de la sediul central, de la diferite instituții, de la autori (cadre didactice, doctoranzi, scriitori), de la studenți (la final de licență/masterat) sau de la cadre didactice care s-au pensionat. De mare importanță sunt și donațiile considerabile făcute de familii care au moștenit biblioteci impresionante ale unor profesori universitari sau ale unor personalități culturale. Fiecare carte donată Filialei de Filosofie este importantă; putem lua în considerare valoarea informației pe care o conține, existentul în colecțiile bibliotecii, valoarea bibliofilă, prestigiul editurii care a tipărit-o, calitatea hârtiei, autografele. Toate donațiile intrate în colecțiile filialei conțin publicații relevante pentru profilul bibliotecii; aceste donații au ajutat la îmbogățirea colecțiilor Filialei de Filosofie cu unele cărți rare, valoroase, dar de o mare importanță este faptul că titlurile donate, în majoritatea cazurilor, nu existau în colecțiile bibliotecii.

Cuvinte cheie: donații de carte, bibliotecă, donatori, biblioteca de filosofie, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” Iași

Anamaria Helgiu. Carte și bibliotecă pe teritoriul județului Mureș în perioada 1914-1944

Cele două războaie mondiale au marcat prima jumătate a secolului al XX-lea, afectând întreaga viață a societății românești și europene. Conștientizând importanța lecturii ca element major în modernizarea societății românești, lumea cărții și a bibliotecilor a cunoscut o perioadă de dezvoltare, înființându-se biblioteci în sate și orașe. De altfel, în primele trei decenii ale secolului trecut s-au înființat biblioteci pe tot cuprinsul țării. Prezenta lucrare face referire la situația cărților și a bibliotecilor din județul Mureș în perioada cuprinsă între cele două războaie mondiale, accentul fiind pus pe biblioteca publică a orașului Târgu Mureș, instituția care astăzi poartă denumirea de „Biblioteca Județeană Mureș”. La deschiderea bibliotecii, fondul acesteia, format exclusiv din publicații în limba maghiară, era constituit din donații oferite de unele instituții sau persoane particulare. Ca urmare a numeroaselor donații primite, în anul 1918,

la scurt timp de la deschiderea bibliotecii, numărul de publicații ajungea la 11.000 volume, în anul 1944 depășeau 62.000 volume, pentru ca astăzi să se ridice la o cifră de peste 900.000 unități de inventar și să devină un veritabil centru cultural al comunității. Sunt, de asemenea, supuse atenției personalitățile care, prin devotamentul și munca lor stăruitoare, și-au pus amprenta asupra evoluției acestei instituții, primii directori ai bibliotecii: Molnar Gabor și Aurel Filimon. Articolul conturează aspecte legate de înființarea și dezvoltarea actualei biblioteci a Județului Mureș și evidențiază eforturile generațiilor trecute de bibliotecari pentru păstrarea și promovarea valorilor culturale deținute de această instituție.

Cuvinte cheie: Biblioteca Județeană Mureș, carte, bibliotecă publică, județul Mureș, istoria bibliotecilor românești

Gabriela Tomescu. Remarcabilul pictor piteștean, Costin Petrescu și albumul său, aflat în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș - omagiu la 151 de ani de la nașterea pictorului

Exponent al artei de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, pictorul Costin Petrescu este autorul unor lucrări impresionante de o valoare inestimabilă, dintre care amintim doar câteva: *Marea Frescă a Neamului* de la Ateneul Român, picturi murale de mari dimensiuni realizate în multe biserici din țară, picturi murale impresionante reprezentând pe Regele Ferdinand și Regina Maria în Catedrala Încoronării de la Alba Iulia. Talentul nativ, dar și atmosfera din casa părintească l-au determinat pe tânărul Costin să se înscrie, în 1893, la Școala de Belle Arte din București, iar în 1898, la Școala de Arhitectură. În 1903 primește, datorită meritelor sale, o bursă de studiu în străinătate și pleacă la Paris, unde se specializează în pictura marilor maestri de la Luvru. Pe 11 septembrie 1933, în urma câștigării unui concurs de proiecte, Costin Petrescu începea lucrul pentru realizarea frescei interioare din Sala Mare a Ateneului Român. Cuprinzând 25 de scene reprezentative ale istoriei românilor, stabilite după o consultare prealabilă a pictorului piteștean cu Nicolae Iorga, *Marea Frescă a Neamului* a fost finalizată la 22 aprilie 1937. Pe 26 mai 1938, într-un cadru festiv deosebit, cu participarea personalităților vieții politice și culturale, a avut loc la Ateneul Român, ceremonia de inaugurare a frescei. Cu această ocazie, Costin Petrescu a editat un album pliant al lucrării, cele 25 de scene fiind descrise de autor, pentru înțelegerea deplină a lor. Volumul, aflat în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș, are o valoare bibliofilă deosebită, deoarece prezintă, pe pagina de gardă, autograful autorului pentru renumita animatoare culturală, Tatiana Bobancu.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, Costin Petrescu, pictor piteștean, omagiu, Ateneul Român

Raluca Bucinschi. Măiestria lui Ciprian Porumbescu în slujba marilor idei ale timpului său

La împlinirea a 170 de ani de la nașterea compozitorului Ciprian Porumbescu, Biblioteca Națională a României propune publicului rememorarea operei sale prin organizarea expoziției *Măiestria lui Ciprian Porumbescu în slujba marilor idei ale timpului său*. Expoziția cuprinde partituri din colecția de patrimoniu a Bibliotecii Naționale a României, imagini ale compozitorului, dar și manuscrisul

lucrării *Femea frumoasă: pentru voce și piano*. Partiturile de patrimoniu aparțin unor edituri precum: Moravetz, Lito Schildkraut, Constantin Gebauer, Oscar Brandstetter, Breitkopf und Härtel, dar și Editurii familiei Porumbescu. Pe lângă documentele de colecții speciale, expoziția cuprinde și CD-uri cu violoniști celebri precum Ion Voicu, Ștefan Ruha, Alexandru Tomescu, interpretând celebra *Baladă pentru vioară și pian*, cântece patriotice interpretate de Ansamblul Artistic „Doina” al Armatei sau muzică religioasă înregistrată de Grupul coral bărbătesc ortodox „Harisma”. Alături de înregistrările sonore, Biblioteca Națională deține și DVD-ul filmului „Ciprian Porumbescu”, în regia lui Gheorghe Vitanidis, realizat în 1972, avându-l în rolul principal pe actorul Vlad Rădescu. Expoziția este deschisă în spațiul *Curtea lui Dionis* (parter) și poate fi vizitată în perioada 30 mai-31 decembrie 2023. Prin tot ceea ce a făcut, artistul Ciprian Porumbescu a dovedit o profundă înțelegere a zbuciumului istoriei străbune și a strâns legătura, până la contopire, cu aspirațiile românești dintotdeauna.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Națională a României, Ciprian Porumbescu, expoziție tematică, colecții speciale, partituri, fotografii, creații corale

Adrian Nicolae Coman. Școala Altfel la Bibliotecă

„Școala Altfel” se desfășoară în conformitate cu un orar special, programul activităților fiind elaborat și organizat de fiecare unitate de învățământ, incluzând toți copiii preșcolari, elevii și toate cadrele didactice. Proiectele propuse trebuie să urmărească și să permită realizarea unor obiective educaționale prin alte tipuri de activități care nu se pot derula în programul normal din perioada cursurilor. Amintim câteva tipuri de activități: culturale, tehnico-științifice, sportive, de educație pentru promovarea valorilor umanitare (inclusiv voluntariat, caritate, implicare activă în societate, responsabilitate socială, relații și comunicare etc.). Aceste activități pot fi organizate sub formă de: ateliere de teatru, dans, muzică, arte plastice, educație media și cinematografică; competiții organizate la diferite niveluri; activități de voluntariat sau de interes comunitar; proiecte comunitare, de responsabilitate socială; tabere/școli de creație sau de cercetare. În cadrul Proiectului „*Biblioteca Altfel*” 2023, în luna martie, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș a oferit elevilor și cadrelor didactice din județul Argeș, oportunitatea de a participa la numeroase activități și vizite la bibliotecă. Însoțiți de cadrele didactice, odihniți și vioi, tinerii au participat la lecții nonformale, în care au primit informații despre colecțiile de documente și serviciile puse la dispoziția utilizatorilor în biblioteca publică, noutăți apărute, cărți cerute și citite. Interesați și curioși totodată, cei prezenți au fost parte activă în dialogul inițiat de bibliotecari, nerămânând datori la capitolul întrebări. Cele mai multe activități au fost desfășurate de către Secția pentru Copii și Tineret. Proiectul „*Biblioteca Altfel*” reprezintă un bun prilej să tragem linie, să analizăm tot ceea ce am realizat împreună cu participanții noștri la ateliere, cu colaboratorii noștri - cadrele didactice, dar și cu publicul nostru fidel. Feedback-ul primit din partea tuturor celor implicați ne-a demonstrat că am făcut față tuturor provocărilor: peste 714 de participanți la ateliere, cu un număr de 24 de activități livrate, toate pe parcursul unei luni super-distractive, incredibile, minunate, interactive, relaxante, amuzante, extraordinare!

Cuvinte-cheie: Școala Altfel 2023, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, proiecte educaționale, învățământ românesc

Silviu-Constantin Nedelcu. Ziarul umoristic *Ciocârlia zeflemistă* (1890-1894, 1896)

În România, presa umoristică a avut o perioadă efervescentă, la final de secol XIX și început de secol XX: existau atunci, doar în București, peste 300 de reviste de satiră și umor. Pe parcursul existenței acestora, revistele au publicat în paginile lor cugetări, epigrame, glume, maxime, versuri, însoțite pe alocuri de caricaturi și ilustrații, precum și o serie de pamflete, la adresa elitei societății și a clasei politice. În unele cazuri, pentru textele publicate, autorilor le-au fost intentate mai multe procese din partea celor care s-au considerat calomniati. Articolul prezintă unul dintre cele mai interesante ziare de umor din secolul al XIX-lea, respectiv *Ciocârlia zeflemistă*. Acest periodic a apărut neregulat între anii 1890-1894 și a reapărut, pentru scurt timp, în 1896. Deși se dorea a fi un ziar umoristic, de fapt a fost un ziar de opoziție împotriva liberalilor. Paginile conțin texte hazlii, amuzante și „picante” care doresc să înfiereze ipocrizia electorală a guvernanților. Scurta apariție a ziarului ne arată încă o dată faptul că presa de opoziție nu a avut în țară un parcurs și-o evoluție longevivă. Poemele, pamfletele și articolele cu caracter umoristic inundă paginile *Ciocârliei* care nu dorește altceva decât să ajungă pe masa abonaților și să biciuiască, prin limbaj, moravurile aleșilor. Este evident că gena umorului pare a fi înscrisă în ADN-ul românului. Ne mândrim că „facem haz de necaz”, iar glumele sau snoavele populare au făcut parte dintotdeauna din moștenirea noastră. Fie că provin din imaginarul colectiv sau sunt creații atribuite diversilor autori, astfel de scrieri și-au făcut adeseori loc în paginile revistelor românești, așa cum a fost cazul și cu revista *Ciocârlia zeflemistă*.

Cuvinte cheie: *Ciocârlia zeflemistă*, Constantin Căță Niculescu, Kăță Nicolescu, Biblioteca Academiei Române, presa umoristică, presă românească

Raluca Man. Biblioteca Binhai din Tianjin (China)

Centrul Cultural Binhai este un proiect major inițiat de guvernul din Tianjin pentru a pune în valoare puterea culturală a orașului și pentru a stimula turismul. Prima fază a Centrului Cultural a fost deschisă publicului în 2017, împreună cu biblioteca. Complexul este conceput ca un punct de joncțiune pentru orașul vechi, cartierele rezidențiale, zonele comerciale și cartierul guvernamental, completând programele care lipsesc în fiecare dintre acestea. Situată în Tianjin, China continentală, Biblioteca Binhai este un loc pentru iubitorii de cărți, dar și pentru vizitatorii curioși. Clădirea futuristă se află într-o galerie adăpostită, acoperită cu arcade boltite ca de catedrală, care se învârtesc în jurul sferei din centru, cunoscută sub numele de „Ochiul din Binhai”, părând a fi desprinsă dintr-un film SF. Asemeni unui iris, datorită efectului de curbare a clădirii se creează, din rafturi de cărți, un mediu propice pentru petrecerea timpului liber, lectură, studiu, îndemnând, totodată, la reflecție sau explorare. Cele cinci niveluri oferă diverse facilități educaționale, dispuse de-a lungul marginilor interioare, accesul realizându-se prin spațiul atriumului principal. De la parter, vizitatorii pot accesa cu ușurință spațiile de lectură pentru copii și vârstnici, auditoriul și terasele de la etajele

superioare. La primele trei etaje sunt dispuse în principal săli de lectură, rafturi cu cărți și zone de relaxare, în timp ce etajele superioare includ săli de întâlnire, săli de lectură, birouri, săli dotate cu computere și alte dispozitive IT, săli audio/multimedia și două terase pe acoperiș. Unghiurile și curbele sunt menite să stimuleze diferite utilizări ale spațiului, cum ar fi cititul, plimbările, întâlnirile, discuțiile și împreună, ele formează „ochiul” clădirii: pentru a vedea și a fi văzut.

Cuvinte-cheie: Tianjin - China continentală, Biblioteca Binhai, „Ochiul din Binhai”, bibliotecă publică, centru cultural multifuncțional

Iuliana Elisabeta Ciucă. Foaia oficială românească - expoziție de reproduceri fotografice

Din dorința de a pune în lumina reflectoarelor importanța difuzării valorilor culturale și artistice în societate, prin multitudinea scrierilor istorice și culturale editate în acea perioadă, Secția de Presă și Legislație a Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș a deschis, la etajul II, în holul central, expoziția de reproduceri fotografice *Foaia oficială românească*, ce a putut fi vizitată în primul trimestru al anului 2023. Au fost expuse documente și reproduceri fotografice din volumul aniversar *Monitorul Oficial-100 de ani (1832-1932)*, ale secției Presă și Legislație. În anul 1932 se serbau o sută de ani de la înființarea primei foi oficiale românești, printr-un volum aniversar *Monitorul Oficial-100 de ani (1832-1932)*, într-o ediție grafică de excepție. Volumul arată cum au existat și s-au dezvoltat ziarul Statului, instituția Monitorului Oficial și a Imprimeriilor Statului în cei 100 de ani. Materialul istoric a fost cules după documentele Academiei Române, ale Arhivelor Statului și Direcțiunea Generală a Monitorului Oficial. Alături de Partea I, în care se publică legislația, au existat de-a lungul timpului, în structuri și cu conținut variat, mai multe părți în care s-au publicat texte diverse, precum critică literară și de teatru, studii și dizertații științifice și istorice, anunțuri administrative, judecătorești, proiectele guvernului, dezbaterile din Camere. Iar începuturile Editurii Monitorului Oficial se contopesc cu cele ale publicației *Monitorul Oficial*. Dintre publicațiile editate, merită amintite Buletinul Imprimeriilor Statului (Artă și Tehnică Grafică), revista *Viața românească*, repertoriul *Pandectele Române* Codul legilor României (C. Hamangiu). În perioada dictaturii comuniste nu s-a mai putut vorbi, practic, de o editură a *Monitorului Oficial*, activitatea instituției concentrându-se doar în zona publicațiilor oficiale. Începând cu anii 1990, Editura *Monitorul Oficial* a reluat publicarea operelor care promovează cultura națională.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, Secția de Presă și Legislație, *Monitorul Oficial*, expoziție tematică, reproduceri fotografice

Cristina Baciu. In Memoriam: academicianul Eugen Simion

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș a adus un sincer omagiu marelui nostru critic și istoric literar, prof. univ.dr. Eugen Simion, președintele Academiei Române (1998-2006), care s-a stins din viață în data de 18 octombrie 2022. Academicianul Eugen Simion a fost distins de 5 ori cu Premiul Uniunii Scriitorilor și i s-a decernat Premiul

Academiei Române (1976). A fost președintele Fundației Naționale pentru Știință și Artă, coordonator al seriei „Opere fundamentale”, din care în intervalul 1999-2003 au apărut 47 de volume. Este *Doctor Honoris Causa* al Universităților din Arad, Bacău, Galați, Iași, Târgoviște. La data de 20 septembrie 2001, i s-a instituit titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității din Pitești. Personalitate complexă a culturii române, Eugen Simion a făcut parte, din anul 1992, din Academia Europeană, a fost membru al Academiei Regale de Științe din Danemarca, membru corespondent al Academiei de Științe Morale și Politice din Franța. A fost președinte al Comitetului Național Român UNESCO pentru Deceniul Mondial al Dezvoltării Culturale. Aproape două decenii a fost director general al Institutului de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu” din București. Secția Colecții speciale a bibliotecii județene Argeș, deține două cărți (în Fondul Livia și Petre Popa), care conțin autograful și dedicația lui Eugen Simion către familia prof.univ.dr. Petre Popa din Pitești, cu care acesta a avut o legătură de prietenie. Critic literar, istoric literar, academician, Eugen Simion a publicat 3.000 studii și articole în reviste de specialitate.

Cuvinte cheie: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, omagiu, personalități culturale, Eugen Simion, dedicații, autografe, memorie culturală locală

Carmen Neacșu. Biblioteca de altădată: De vorbă cu doamna Elena Tomescu - interviu

Răspunzând întrebărilor adresate, doamna Elena Tomescu, fostă bibliotecară la Biblioteca Orășenească Urziceni, județul Ialomița, a relatat cum și-a ales această profesie după ce a fost impresionată de biblioteca din orașul natal, Fetești; cum a început să profeseze în comuna Movilița din județul Ialomița unde a reușit să „pună pe picioare” biblioteca comunală nou înființată. Apoi a povestit despre angajarea la biblioteca din Urziceni, unde a pus bazele secției pentru copii, creată la propunerea sa, și activitățile pe care le-a desfășurat cu aceștia. Mai departe doamna Elena Tomescu a vorbit despre sarcinile de serviciu impuse de regimul comunist și contribuția bibliotecii în procesul de culturalizare a maselor. A descris localul unde a funcționat biblioteca cel mai mult în acele vremuri, precum și modul în care se făcea achiziția de carte. În încheiere, doamna Elena Tomescu a concluzionat că perioada în care a practicat această nobilă profesie a fost cea mai fericită pentru carte, deoarece aceasta era apreciată și respectată la adevărata ei valoare, în ciuda greutăților materiale. Bibliotecile, loc magic plin de viață și surse de informare, pentru fiecare om în parte capătă dimensiuni diferite, totuși de o importanță majoră dovedită în viața fiecărui om, prin prezența sau lipsa lor, precum și datorită celor care le coordonează și gestionează funcționarea propice, bibliotecarii. Fiecare dintre noi purtăm în amintire un bibliotecar drag, al copilăriei sau un bibliotecar care ne-a rămas în suflet din studenție ori din alte contexte. Biblioteca de fapt, poate fi însumată prin calitatea umană a bibliotecarului și a fi bibliotecar înseamnă pasiune, răbdare, pricepere, spirit creator, inventivitate, adaptare la nou, muncă asiduă și perseverență.

Cuvinte cheie: bibliotecă, Biblioteca Orășenească Urziceni, profesie, bibliotecar, interviu

Olimpia Mitric. Recenzie: Arhim. Chițulescu, Policarp. Cartea slavă din Biblioteca Sfântului Sinod - secolele XVI-XVIII, 2020

Părintele arhimandrit dr. Policarp Chițulescu, directorul Bibliotecii Sfântului Sinod, ne pune la dispoziție acest catalog-album, apărut în condiții grafice remarcabile. În demersul său s-a bucurat de colaborarea doamnei profesoare Zamfira Mihail, referent științific și autoarea unui *Cuvând introductiv*, al doamnei Ruxandra Mihăilă, pentru redactare și *Indici* și al doamnei Alexandra Fenoghen, autoarea traducerilor în limba rusă. În cuvântul introductiv, *Cartea slavă obiect de cult și de patrimoniu național*, doamna Zamfira Mihail se referă la proveniența și circulația exemplarelor din Biblioteca Sfântului Sinod, dar și la importanța valorificării colecțiilor de carte veche bisericească. În *Introducere*, arhim. Policarp Chițulescu realizează un scurt istoric al cercetării colecțiilor speciale, care a început odată cu mutarea Bibliotecii în palatul Sfântului Sinod de la Mănăstirea Antim. Studiul *Tiparul românesc și Rusia* debutează cu prezentarea relațiilor existente în secolele XVI-XVII între Țările Române și Rusia, pe plan religios-cultural. Pornind de la tezaurul bibliofil descris, deosebit de utilă este succinta prezentare a activității centrelor tipografice prezente. *Introducerea* și studiul *Tiparul românesc și Rusia* sunt traduse în limba rusă. Catalogul propriu-zis cuprinde descrierea a 139 de titluri în 147 de exemplare, imprimate în vechi centre tipografice din Moscova, Kiev, Lvov, Cernigov, Ostrog, Sankt-Petersburg, Vilnius, Kutein, Goražde, Poceaev și Vevis (Evie). Cea mai veche carte este *Trebnicul* tipărit la Goražde (în Herțegovina), în anul 1523, probabil unicat în țară. Catalogul se încheie cu un *Indice de nume*. Volumul *Cartea slavă din Biblioteca Sfântului Sinod*, el însuși o valoare bibliofilă, este o contribuție deosebită în alcătuirea unui fond de lucrări de referință.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Sfântului Sinod, carte slavă tipărită, arhimandrit Policarp Chițulescu, catalog-album, centre tipografice, recenzie

Olimpia Mitric. Recenzie: Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei: Ms. rom. 1790 de la Biblioteca Academiei Române, 2021.- 3 vol.

A văzut lumina tiparului ediția facsimilată a celebrului manuscris trilingv (română, slavonă, greacă), cunoscut pentru remarcabilele miniaturi și elemente de ornamentică policrome și aurite, *Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei*, în trei volume, în condiții grafice deosebite. Acest Slujebnic arhieresc (Arhieratikon) cuprinde liturgiile sfinților Ioan Gură de Aur și Vasile cel Mare, împreună cu „alte slujiri arhieresti” și a fost realizat la comanda mitropolitului Ștefan I al Ungrovlahiei (1648-1653; 1655-1668). Cercetarea interdisciplinară (sub aspect istoric, filologic și iconografic) a început în cadrul Centrului de cercetare Vestigia-Manuscript Research Centre, de la Universitatea din Graz, unde s-a derulat un proiect coordonat de prof. dr. Erich Renhart și prof. univ. dr. Cătălina Velculescu, cu participarea unor specialiști cunoscuți: prof. univ. dr. Zamfira Mihail, conf. univ. dr. Ileana Stănculescu, cercetător dr. Ovidiu Olar. La realizarea prezentei ediții a participat și arhimandrit dr. Policarp Chițulescu. Volumul I conține facsimilul ms. rom. 1790 de la Biblioteca Academiei Române din București. Este precedat de un *Cuvând înainte*

al Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Cuvântul* către cititori (C. Velculescu) și o *Introducere* (P. Chițulescu). Volumul al II-lea grupează excelente studii care nu privesc numai manuscrisul editat, ci întreaga viață cultural-religioasă din această perioadă: Laudatio pentru mitropolitul Ștefan și geneza Slujebnicului său trilingv (Z. Mihail, P. Chițulescu), „Pune-ți mâinile cruciș la piept și, plecând capul, zi” (C. Velculescu), Înțelepciuni străine. Slujebnicul mitropolitului Ștefan (+1668)-recurs la tradiție (O. Olar), Ediția integrală a textului slavon al ms. rom. 1790 BAR (Z. Mihail), Studiu asupra ilustrațiilor din ms. rom. 1790 BAR (I. Stănculescu). Volumul al III-lea este consacrat transcrierii textelor manuscrisului, cu notele, adnotările și comentariile necesare: Transcrierea textului românesc și traducerea textului slavon (C. Velculescu, Z. Mihail), Introducere la transcrierea textului slavon și Transcrierea textului slavon (Z. Mihail), Transcrierea și traducerea textului grecesc (O. Olar). Cercetarea inițiată de doamna prof. Cătălina Velculescu, concretizată acum în aceste trei volume, poate fi considerată un model de referință pentru asemenea demersuri științifice.

Cuvinte-cheie: Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei, manuscris românesc trilingv, ediție facsimilată, cercetare interdisciplinară, recenzie

Mircea Regneală. *Library Journal and Romanian librarianship*

Few periodicals in our culture have managed to survive for such a long period of time, and *Library Journal* has played an extremely important role in the life of Romanian librarianship, with all the avatars it has gone through. Romanian library theory and education had their roots in the interwar period, developed particularly in the universities of Bucharest and Cluj. In these two schools, rigorous librarians and bibliographers were trained, who reached maturity and produced valuable works in the sixth and seventh decades of the 20th century, a period in which the *Library Journal* had a major contribution to the development of Romanian librarianship. In order to talk about the role of *Library Journal* in Romanian librarianship, we have to trace, even if only briefly, the transformations that took place in Romanian society in the fields of books and libraries after the communist regime came to power and which were echoed in the pages of this publication dedicated exclusively to the science of books and libraries. *Library Journal* contributed, first and foremost, to the library science education of library workers. It should not be forgotten that from 1970 to 1990, there was no formal form of library science education. People learned the trade by working under the guidance of senior librarians. Nobody bothered to introduce new library science techniques because there was nowhere to learn them. Soviet librarianship, taken as a model, was obsolete. Under these circumstances, the *Library Journal* served as a link between those who knew something new and could pass it on to others. The editorial of this anniversary issue is signed by Emeritus University Professor Mircea Regneală, on the occasion of the 75th anniversary of the publication which "has a special importance for Romanian librarians, contributing to the building of a profession - the profession of librarian in Romania - as we know it today, with good and bad".

Keywords: *Library Journal* - 75 years, anniversary editorial, National Library of Romania, librarianship periodical, Romanian librarianship

Library: Journal of bibliography and information science - Anniversary thoughts - 75 years

Library: Journal of bibliography and information science has been one of the landmarks of Romanian bibliography for 75 years. Founded in 1948, issued without interruption, the publication has remained open to professionals from all types of libraries and infodocumentary institutions. Known colloquially as *Library Journal*, the publication is for librarians all over the country, dealing with the library phenomenon entirely. In 2013, on the occasion of its 65th anniversary, special issues were dedicated to the anniversary and the columns were unique: "Editorial", "Short historical journey 1948-2013", "Great Romanian bibliologists and *Library Journal*", "The professional dimension of the publication", "The cultural dimension of the publication", "Interviews with former editors and/or contributors". In 2018, on the occasion of its 70th anniversary, celebratory issues were published by including, alongside the already established sections, a special one: "Library. 70 years" which included evocations of issues chosen by the editor-in-chief, covering the period 1953-2008. *Library Journal* has passed gracefully from the printing presses and library

shelves to the screens of computers, tablets and phones, but its virtual pages have remained and continue to remain open to the opinions of PhD students and professionals, whether they work in the libraries of the largest university centres or in county, town or municipal libraries. It is the librarianship journal of the entire National Library System, reflecting the topics of interest to the field. Corina Ciuraru, Nicoleta Marinescu, Vera Osoianu, Elena Tîrziman, Silviu-Constantin Nedelcu, Victor Petrescu are contributors who wanted to send anniversary messages in this collage dedicated to the celebration of this event: 75 years of continuous publication. Keywords: *Library Journal* - 75 years, anniversary messages, National Library of Romania, librarianship periodical, Romanian librarianship

Oana Mercheș. *The media battle: paper, e-book, a-book*

The invention of the printing press in the 15th century revolutionized the way books were produced, making access to learning possible for anyone. In the 19th century, the library became an essential part of psychiatric institutions. Bibliotherapy is developed, which uses books to help people overcome certain problems. The reality offered by digital technology has opened a new era in the history of reading, fundamentally changing the way we read. The progress in communication technology in the 20th century leads to the emergence of the electronic book, thus information is made available online to the reader in a huge virtual library. Augmented reality is discovered, which manages to combine the two mediums, traditional and online, this being an interactive version of a real-world environment, achieved through digital visual elements, using holographic technology. Thanks to the images that come to life, involving more senses, the reader can reach a better understanding of the content. When access and availability are considered priorities, there is no doubt that electronic books are preferred, even though they cause fatigue and eye irritation. The physical book, on the other hand, is remarkably durable, does not need power or internet, can be edited in several editions, and continues to be valuable. In recent years, the demand for paper copies has become increasingly high, generating more than 150 billion dollars in revenue. Thus we ask ourselves the question regarding the survival of the printed book. The answer is, perhaps, surprising, but in an age of digital saturation, the traditional book has made a spectacular comeback in recent years, remaining, it seems, the preferred reading medium of true bibliomaniacs.

Keywords: book, technology, electronic book, augmented book, bibliotherapy, book sale

Cristina Baci. *The role of donations in local public library heritage collections*

Donations represent an important contribution to the development of cultural and scientific heritage, as well as to the preservation of local and national cultural memory. The local collection fund is unique, and original, characteristic of every county or municipal public library, the whole of the collections being built starting from this part of essential local memory. The patrimonial collections of the libraries include old funds (older than 100 years), rare or precious, but also local funds and collections established through Legal Deposit. A donation to the heritage fund of the County Library "Dinicu Golescu" Argeș is the donation of

a remarkable historian of Pitești, prof. univ. dr. Petre Popa and his wife, prof. Livia Popa. The donation consists of volumes of literature and literary criticism, history, culture and civilization, author's works, but also works received from other writers, most of the books with autographs and dedications, all books containing ex-libris and the stamp specifying "Donation for the Library Argeș County, date and number".

Keywords: "Dinicu Golescu" Argeș Public County Library, public libraries, book donation, local fund, local cultural memory, cultural heritage

Nicoleta Duca. Donations: from book collections to collectible books

Book donation is the oldest method of completing a library's collections but is still considered today an act of great generosity, of great interest to libraries, especially in recent years, when the total amounts allocated to the purchase of books are in a vertiginous decline. For the Philosophy Library, branch of the Central University Library "Mihai Eminescu" Iași, an important source of completing the collections is the documents entered free of charge in the library funds following remarkable donations from individuals or legal entities: donations coming from the headquarters, from various institutions, from authors (teaching staff, PhD students, writers), from students (to the final license/master) or from retired teachers. Of great importance are the considerable donations made by families who have inherited impressive libraries of university professors or cultural personalities. Every book donated to the Philosophy Branch is important, we can consider the value of the information it contains, the existence in the library collections, the bibliophile value, the prestige of the publishing house that printed it, the quality of the paper, autographs. All donations entered in the branch's collections contain publications relevant to the library profile; these donations have helped to enrich the Philosophy Branch's collections with some rare, valuable books, but of great importance is the fact that the donated titles, in most cases, did not exist in the library's collections.

Keywords: book donations, library, donors, philosophy library, Central University Library "Mihai Eminescu" Iași

Anamaria Helgiu. Books and libraries in Mureș County between 1914 and 1944

The two world wars marked the first half of the 20th century, affecting the entire life of Romanian and European society. Aware of the importance of reading as a major element in the modernization of Romanian society, the world of books and libraries underwent a period of development, with the establishment of libraries in villages and towns. In fact, in the first three decades of the last century, libraries were established all over the country. This paper refers to the situation of books and libraries in Mureș County in the period between the two world wars, focusing on the public library of the city of Târgu Mureș, the institution that today bears the name "Mureș County Library". When the library was opened, its collections, consisting exclusively of publications in Hungarian, were made up of donations from institutions and private individuals. As a result of the numerous donations received, in 1918, shortly after the opening of the library, the number of publications reached

11.000 volumes, in 1944 it exceeded 62.000 volumes, and today it has more than 900.000 inventory units and has become a true cultural centre of the community. The attention is also drawn to the personalities who, through their dedication and hard work, have left their mark on the evolution of this institution, the first directors of the library: Molnar Gabor and Aurel Filimon. The article outlines aspects related to the establishment and development of the current library of Mureș County and highlights the efforts of past generations of librarians to preserve and promote the cultural values held by this institution.

Keywords: Mureș County Library, books, public library, Mureș County, history of Romanian libraries

Gabriela Tomescu. The remarkable painter from Pitești, Costin Petrescu and his album, in the Special Collections of the County Library "Dinicu Golescu" Argeș - homage to the 151st anniversary of the painter's birth

An exponent of late 19th and early 20th century art, the painter Costin Petrescu is the author of impressive works of inestimable value, of which we mention only a few: *The Great Fresco of the Nation* at the Romanian Athenaeum, large-scale murals painted in many churches in the country, impressive murals depicting King Ferdinand and Queen Mary in the Coronation Cathedral in Alba Iulia. His native talent and the atmosphere of his parents' home led the young Costin to enrol in 1893 at the School of Fine Arts in Bucharest and in 1898 at the School of Architecture. In 1903, thanks to his merits, he received a scholarship to study abroad and went to Paris, where he specialised in the painting of the great masters of the Louvre. On 11 September 1933, after winning a design competition, Costin Petrescu began work on the interior fresco in the Great Hall of the Romanian Athenaeum. Comprising 25 scenes representative of the history of the Romanians, established after prior consultation between the painter from Pitești and Nicolae Iorga, *The Great Fresco of the Nation* was completed on 22 April 1937. On 26 May 1938, in a special festive setting, with the participation of political and cultural personalities, the inauguration ceremony of the fresco took place at the Romanian Athenaeum. On this occasion, Costin Petrescu published a booklet of the work, the 25 scenes being described by him, for a full and better understanding. The volume, which is in the Special Collections of the "Dinicu Golescu" Argeș Public County Library, has a special bibliophilic value, as it presents, on the title page, the author's autograph for the famous cultural animator Tatiana Bobancu.

Keywords: "Dinicu Golescu" Argeș Public County Library, Romanian painter, homage, Romanian Athenaeum

Raluca Bucinschi. Ciprian Porumbescu's mastery in the service of the great ideas of his time

On the 170th anniversary of the birth of composer Ciprian Porumbescu, the National Library of Romania invites the public to remember his work by organizing the exhibition *Ciprian Porumbescu's mastery in the service of the great ideas of his time*. The exhibition includes scores from the heritage collection of the National Library of Romania, images of the composer, as well as the manuscript of *Pretty Woman: for voice and piano*. The heritage scores belong to publishers such as Moravetz, Lito Schildkraut, Constantin

Gebauer, Oscar Brandstetter, Breitkopf und Härtel, as well as the Porumbescu family publishing house. In addition to special collection documents, the exhibition also includes CDs with famous violinists such as Ion Voicu, Ștefan Ruha, Alexandru Tomescu, performing the famous *Ballade for violin and piano*, patriotic songs performed by the Artistic Ensemble “Doina” of the Romanian Army or religious music recorded by the Orthodox male choral group “Harisma”. Together with the sound recordings, the National Library also owns the DVD of the film “Ciprian Porumbescu”, directed by Gheorghe Vitanidis, produced in 1972, starring actor Vlad Rădescu. The exhibition is open in the space *Courtyard of Dionis* (ground floor) and can be visited from 30 May to 31 December 2023. Through everything he has done, the artist Ciprian Porumbescu has shown a deep understanding of the turmoil of his ancestral history and has linked, to the point of fusion, with the Romanian aspirations of all time.

Keywords: National Library of Romania, Ciprian Porumbescu, thematic exhibition, special collections, scores, photographs, choral creations

Adrian Nicolae Coman. Different School at the Library

“Different School” takes place according to a special timetable, the programme of activities being drawn up and organised by each school, including all pre-school children, pupils and teachers. The proposed projects must aim at and enable the achievement of educational objectives through other types of activities that cannot be carried out in the normal school timetable. Some types of activities are: cultural, technical-scientific, sports, education to promote humanitarian values (including volunteering, charity, active involvement in society, social responsibility, relations and communication, etc.). These activities may take the form of: theatre, dance, music, fine arts, media and film education workshops; competitions organised at different levels; voluntary or community interest activities; community, social responsibility projects; creative or research camps/schools. Within the framework of the “Different Library” Project 2023, in March, the “Dinicu Golescu” Argeș Public County Library offered students and teachers from Argeș County the opportunity to participate in numerous activities and visits to the library. Accompanied by their teachers, rested and lively, the young people participated in non-formal lessons, where they received information about the collections of documents and services available to users in the public library, new releases, requested and read books. Interested and curious at the same time, those present took an active part in the dialogue initiated by the librarians, curious and eager for answers. Most activities were carried out by the Children and Youth Section. The “Different Library” project is a good opportunity to analyse what we have achieved together with our workshop participants, our collaborators - the teachers - and our loyal public. The feedback we received from everyone involved showed us that we met all the challenges: over 714 workshop participants, with a total of 24 activities delivered, all in the course of a super fun, incredible, wonderful, interactive, relaxing, funny, extraordinary month!

Keywords: Different School 2023, “Dinicu Golescu” Argeș Public County Library, educational projects, Romanian education

Silviu-Constantin Nedelcu. Silviu-Constantin Nedelcu. The Humoristic Newspaper *The Scoffer Lark* (1890-1894, 1896)

In Romania, the humoristic press had an exuberant period at the end of the 19th century and the beginning of the 20th century: at that time, in Bucharest alone, there were over 300 satire and humoristic magazines or newspapers. During their existence, the magazines published in their pages quotations, epigrams, jokes, maxims, verses, sometimes accompanied by caricatures and illustrations, as well as a series of pamphlets, aimed at the elite of society and the political class. In some cases, the authors were sued several times by those who considered themselves defamed for the texts they published. The article features one of the most interesting humorous newspapers of the 19th century, *The Scoffer Lark*. This periodical appeared irregularly from 1890-1894 and reappeared, briefly, in 1896. Although it claimed to be a humorous newspaper, in fact, it was an opposition newspaper against the Liberals. The pages contained humorous, amusing and “racy” texts intended to embellish the electoral hypocrisy of the rulers. The newspaper’s brief appearance shows us once again that the opposition press hasn’t had a long history in Romania. Poems, pamphlets and humorous articles flood the pages of *The Scoffer Lark*, which wants nothing more than to reach its subscribers and to whip the elected representatives’ morals through language. It is obvious that the humour gene seems to be part of Romanians’ DNA. We pride ourselves on “making fun of trouble”, and jokes or popular anecdotes have always been part of our heritage. Whether they come from the collective imagination or are creations attributed to various authors, such writings have often made their way into the pages of the Romanian magazines, as was the case with *The Scoffer Lark* newspaper. Keywords: The Scoffer Lark, Constantin Căță Niculescu, Căță Nicolescu, Romanian Academy Library, humoristic press, Romanian press

Raluca Man. Tianjin Binhai Library (China)

The Binhai Cultural Centre is a major project initiated by the Tianjin government to showcase the city’s cultural strength and boost tourism. The first phase of the Cultural Center was opened to the public in 2017, along with the library. The complex is designed as a junction point for the old town, residential districts, commercial areas and the government district, complementing the missing programs in each. Located in Tianjin, Mainland China, Binhai Library is a place for book lovers and curious visitors alike. The futuristic building is housed in a sheltered gallery covered with cathedral-like arches that curl around the sphere in the center, known as the “The Eye of Binhai”, looking like it’s straight out of a sci-fi movie. Like an iris, the curving effect of the building creates, from the bookshelves, an environment suitable for leisure, reading, study, while encouraging reflection or exploration. The five levels offer various educational facilities, arranged along the inner edges, with access through the main atrium space. From the ground floor, visitors can easily access the reading spaces for children and seniors, the auditorium and the terraces on the upper floors. The first three floors are mainly arranged with reading rooms, book shelves and seating areas, while the upper floors include meeting rooms, reading rooms, offices, rooms equipped with computers and other IT devices,

audio/multimedia rooms and two roof terraces. The angles and curves are meant to stimulate different uses of the space such as reading, walking, meeting, talking and together they form “the eye” of the building: to see and to be seen.

Keywords: Tianjin - Mainland China, Binhai Library, “The Eye of Binhai”, public library, multipurpose cultural centre

Iuliana Elisabeta Ciucă. Romanian Official Gazette - exhibition of photographic reproductions

In order to highlight the importance of disseminating cultural and artistic values in society, through the multitude of historical and cultural writings published in that period, the Press and Legislation Section of the “Dinicu Golescu” Argeş Public County Library opened, on the second floor, in the central hall, the exhibition of photographic reproductions of the *Romanian Official Gazette*, which could be visited in the first quarter of 2023. Documents and photographic reproductions from the anniversary volume *Monitorul Oficial-100 years (1832-1932)* of the Press and Legislation section were exhibited. In 1932, the 100th anniversary of the foundation of the first Romanian official newspaper was celebrated with an anniversary volume *Monitorul Oficial-100 years (1832-1932)*, in an exceptional graphic edition. The volume shows how the State newspaper, the institution of the Official Gazette and the State Printing Presses existed and developed during those 100 years. The historical material has been gathered from the documents of the Romanian Academy, the State Archives and the General Directorate of the Official Gazette. Alongside Part I, in which legislation is published, there have been over the years, in various structures and with various contents, several parts in which various texts have been published, such as literary and theatre criticism, scientific and historical studies and dissertations, administrative and judicial announcements, government projects, debates in the Chambers. And the beginnings of the Official Gazette Publishing House are intertwined with those of the Official Gazette. Among the publications edited, it is worth mentioning the Bulletin of the State Printing Works (Art and Graphic Technique), the magazine Romanian Life, the repertory of the Romanian Pandects, the Code of Romanian Laws (C. Hamangiu). During the communist dictatorship, it was practically impossible to speak of a publishing house of the Official Gazette, the activity of the institution being concentrated only in the area of official publications. Since the 1990s, the Monitorul Oficial Publishing House has resumed publishing works promoting national culture.

Keywords: “Dinicu Golescu” Argeş Public County Library, Press and Legislation Section, Monitorul Oficial, thematic exhibition, photographic reproductions

Cristina Baci. In Memoriam: academician Eugen Simion

“Dinicu Golescu” Argeş Public County Library paid a sincere tribute to our great critic and literary historian, Prof. Eugen Simion, President of the Romanian Academy (1998-2006), who passed away on October 18, 2022. Academician Eugen Simion was awarded the Writers’ Union Prize five times and was awarded the Prize of the Romanian Academy (1976). He was president of the National Foundation for Science and Art, coordinator of the “Fundamental Works” series, of which 47 volumes were published between 1999

and 2003. He is Doctor Honoris Causa of the Universities of Arad, Bacău, Galați, Iași, Târgoviște. On 20 September 2001, he was awarded the title of Doctor Honoris Causa of the University of Pitești. A complex personality of Romanian culture, Eugen Simion has been a member of the European Academy since 1992, a member of the Royal Danish Academy of Sciences and a corresponding member of the French Academy of Moral and Political Sciences. He was President of the Romanian UNESCO National Committee for the World Decade for Cultural Development. For almost two decades he was director general of the “George Călinescu” Institute of History and Literary Theory in Bucharest. The Special Collections Section of the Argeş County Library holds two books (Livia and Petre Popa Fund), which contain Eugen Simion’s autograph and dedication to the family of Prof. Petre Popa from Pitești, with whom he had a friendly relationship. Literary critic, literary historian, academician, Eugen Simion has published 3.000 studies and articles.

Keywords: “Dinicu Golescu” Argeş Public County Library, homage, cultural personalities, Eugen Simion, dedications, autographs, local cultural memory

Carmen Neacșu. Library of another time: Talking to Mrs Elena Tomescu - interview

Answering the questions asked, Mrs. Elena Tomescu, former librarian at the Urziceni City Library, Ialomița County, told how she chose this profession after being impressed by the library in her hometown, Fetești; how she started to work in the village of Movilița in Ialomița County where she managed to “set up” the newly established community library. Then she told about her employment at the library in Urziceni, where she set up the children’s section, created at her suggestion, and the activities she carried out with them. Later on, Mrs. Elena Tomescu spoke about the service tasks imposed by the communist regime and the contribution of the library to the process of mass culturalization. She described the premises where the library operated most during those times, as well as how books were purchased. In conclusion, Mrs. Elena Tomescu pointed out that the period in which she worked in this noble profession was the happiest for the book, because it was appreciated and respected for its true value, despite the material hardships. Libraries, a magical place full of life and sources of information, for each individual take on different dimensions, yet of proven major importance in the life of each person, through their presence or lack thereof, as well as thanks to those who coordinate and manage their proper functioning, the librarians. Each one of us remembers a dear librarian from our childhood or a librarian who has remained in our hearts from our school years or other contexts. The library in fact can be summed up by the human quality of the librarian and being a librarian means passion, patience, skill, creativity, inventiveness, adaptation to the new, hard work and perseverance.

Keywords: library, Urziceni City Library, profession, librarian, interview

Olimpia Mitric. Book Review: The Slavic Book from the Library of the Holy Synod - 16th-18th centuries, 2020

Father Archimandrite dr. Policarp Chițulescu, director of the Library of the Holy Synod, provides us with this catalogue-album, published in remarkable graphic conditions. In his endeavor, he enjoyed the collaboration of Professor Zamfira

Mihail, scientific referent and author of an *Introductory Foreword*, of Mrs. Ruxandra Mihăilă, for drafting and *Indices*, and of Mrs. Alexandra Fenoghen, author of the Russian translations. In the *Introductory word*, The Slavic Book - Object of Worship and National Heritage, Mrs. Zamfira Mihail refers to the provenance and circulation of the copies in the Library of the Holy Synod, but also to the importance of capitalizing on old church book collections. In the *Introduction*, archim. Policarp Chițulescu makes a short history of the special collections research, which started with the move of the Library to the palace of the Holy Synod from the Antim Monastery. The study *Romanian Printing and Russia* begins with the presentation of the relations existing in the 16th-17th centuries between the Romanian Countries and Russia, on a religious-cultural level. Starting from the bibliophile treasure described, the brief presentation of the activity of the present printing centers is particularly useful. *Introduction* and the study *Romanian Printing and Russia* are translated into Russian. The catalogue itself includes the description of 139 titles in 147 copies, printed in old printing centers in Moscow, Kyiv, Lvov, Chernigov, Ostrog, Saint-Petersburg, Vilnius, Kutein, Goražde, Poceaev and Vevis (Evie). The oldest book is the *Prayer Book* printed in Goražde (in Hercegovina), in 1523, probably unique in the country. The catalogue ends with an *Index of names*. The volume *The Slavic Book from the Library of the Holy Synod*, itself a bibliophile value, is a special contribution to the compilation of a fund of reference works

Keywords: Library of the Holy Synod, Slavic printed book, Archimandrite Policarp Chițulescu, catalogue-album, printing centers, book review

Olimpia Mitric. Book Review: *The Liturgy Book of Metropolitan Stefan of Ungrovlahia: Romanian manuscript 1790 from the Library of the Romanian Academy, 2021. - 3 volumes*

The facsimile edition of the famous trilingual manuscript (Romanian, Slavonic, Greek), known for its remarkable miniatures and polychrome and gilded ornamental elements, *The Liturgy Book of Metropolitan Stefan al Ungrovlahia*, in three volumes, in exceptional graphic conditions, saw the light of day. This Bishop's Liturgy Book (Archhierarchy) includes the liturgies of Saints John the Golden Mouth and Basil the Great, together with "other services of the bishop" and was made by order of Metropolitan Stephen I of Ungrovlahia (1648-1653; 1655-1668). The interdisciplinary research (historically, philologically and iconographically) began at the Vestigia-Manuscript Research Center, at the University of Graz, where a project coordinated by Prof. Dr. Erich Renhart and Prof. Univ. Dr. Cătălina Velculescu, with the participation of well-known specialists: Prof. Univ. Dr. Zamfira Mihail, associate professor Dr. Ileana Stănculescu, researcher Dr. Ovidiu Olar. Archimandrite Dr. Policarp Chițulescu also participated in the creation of this edition. Volume I contains the facsimile of the Romanian manuscript 1790 from the Library of the Romanian Academy in Bucharest. It is preceded by a *Foreword* by the Blessed Father Daniel, the Patriarch of the Romanian Orthodox Church, the *Word to Readers* (C. Velculescu) and an *Introduction* (P. Chițulescu). Volume II groups together excellent studies that do not only concern the edited manuscript, but the entire cultural-religious life of this

period: *Laudatio* for Metropolitan Stefan and the genesis of his trilingual Liturgy Book (Z. Mihail, P. Chițulescu), „Pune-ți mâinile cruciș la piept și, plecând capul, zi” [“Put your hands crossed on your chest and, bowing your head, say”] (C. Velculescu), *Foreign Wisdom. Liturgy Book of the Metropolitan Ștefan (+1668) - recourse to tradition* (O. Olar), *The Complete Edition of the Slavonic Text of the Romanian Manuscript 1790 BAR* (Z. Mihail), *Study on the Illustrations from the Romanian manuscript 1790 BAR* (I. Stănculescu). Volume III is dedicated to the transcription of the manuscript texts, with the necessary notes, annotations and comments: *Transcription of the Romanian Text and Translation of the Slavonic Text* (C. Velculescu, Z. Mihail), *Introduction to the Transcription of the Slavonic Text and Transcription of the Slavonic Text* (Z. Mihail), *Transcription and Translation of the Greek Text* (O. Olar). The research initiated by prof. Cătălina Velculescu, now embodied in these three volumes, can be considered a reference model for such scientific endeavors.

Keywords: Liturgy Book of Metropolitan Stefan of Ungrovlahia, trilingual Romanian manuscript, facsimile edition, interdisciplinary research, book review

SUMMARY

EDITORIAL

Library Journal and Romanian librarianship
Mircea Regneală p. 1

Library: Journal of bibliology and information science - Anniversary thoughts - 75 years

Corina Ciuraru / Nicoleta Marinescu / Vera Osoianu / Elena Tîrziman / Silviu-Constantin Nedelcu / Victor Petrescu p. 5

HIGHLIGHTS ON LIBRARIANSHIP.

LIBRARY GUIDELINES

The media battle: paper, e-book, a-book
Oana Mercheș p. 13

The role of donations in local public library heritage collections
Cristina Baciu p. 16

Donations: from book collections to collectible books
Nicoleta Duca p. 19

ON ROMANIAN LIBRARIES

Books and libraries in Mureș County between 1914 and 1944
Anamaria Helgiu p. 23

The remarkable painter from Pitești, Costin Petrescu and his album, in the Special Collections of the County Library "Dinicu Golescu" Argeș - homage to the 151st anniversary of the painter's birth

Gabriela Tomescu p. 27

Ciprian Porumbescu's mastery in the service of the great ideas of his time
Raluca Bucinschi p. 29

A different kind of school at the Library
Adrian Nicolae Coman p. 33

CULTURAL HERITAGE

*The Humorous Newspaper *The Scoffer Lark* (1890-1894, 1896)*
Silviu-Constantin Nedelcu p. 35

LIBRARY ABROAD

Tianjin Binhai Library (China)
Raluca Man p. 41

GUTENBERG'S GALAXY

Romanian Official Gazette - exhibition of photographic reproductions

Iuliana Elisabeta Ciucă p. 44

In Memoriam: academician Eugen Simion
Cristina Baciu p. 46

Library of another time: Talking to Mrs Elena Tomescu - interview

Carmen Neacșu p. 48

*Book Review: *The Slavic Book from the Library of the Holy Synod - 16th-18th centuries, 2020**

Olimpia Mitric p. 51

*Book Review: *The Liturgy Book of Metropolitan Stefan of Ungrovlahia: Romanian manuscript 1790 from the Library of the Romanian Academy, 2021. - 3 volumes**

Olimpia Mitric p. 53

IMPORTANT

Din anul 2019, periodicul apare doar online, pe site-ul Bibliotecii Naționale a României, în secțiunea „Reviste BNR”. Pentru achiziționarea de numere deja apărute, plata se face în contul Bibliotecii Naționale a României: RO42TREZ7035009XXX014057, TREZORERIE sector 3, București, cod fiscal: 6312079 – București sau în numerar la casieria bibliotecii. Costul unui exemplar este de 12 lei. *Persoană de contact: Alexandrina Gabor (tel.: 021.3142434/1033).*

Începând cu anul editorial 2010, *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării* este indexată pe platformele online EBSCO și ProQuest.

ami

ISSN 2668-618X
ISSN-L 1220-3386

9 771220 338686